

Fakta för förändring

Så ser svensketiopiernas
livsförhållanden ut

Om Stiftelsen The Global Village

Stiftelsen The Global Village är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden organisation, vars ändamål är att stärka delaktigheten, demokratin och gemenskapen i samhället, i synnerhet i socioekonomiskt utsatta områden. Vi vill ha en lösningsorienterad diskussion om förbättrad integration.

All vår verksamhet utgår från drivkraften att bidra till en socialt hållbar samhällsutveckling i Sverige. Bland FN:s 17 globala mål fokuserar vi på särskilt delmål 10.2: att möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir **inkluderade** i det **sociala, ekonomiska** och **politiska livet**.

Vi strävar efter att öka inkluderingen i alla delar av samhället genom att knyta samman det etablerade samhället och utanförskap, innerstad och ytterstad, centrum och periferi. Vi fokuserar på att främja öppenhet och bygga konstruktiva dialoger mellan samhällsaktörer.

Vi är övertygade om att forskning och vetenskap är en grundbult i samhället och därför presenterar vi årligen olika rapporter för att bidra till en lösningsorienterad integrationsdebatt i Sverige.

Vi tror också på att främja möten mellan människor. Därför anordnar vi bland annat en filmfestival, seminarier, nätverksträffar och en politikervecka – Järva-veckan.

Vi tror att lösningarna på dagens och framtidens stora utmaningar kräver delaktighet från olika samhällsaktörer och därför uppmuntrar vi tvärsektoriella samarbeten med den offentliga sektorn, näringslivet, civilsamhället och medborgarna.

Stiftelsen The Global Village finansieras av privata donationer, kommunala bidrag samt gåvor från företag och stiftelser.

Vårt syfte

Den största likheten mellan människor är att vi alla är olika. Det är på den människosynen som målen om social hållbarhet och inkludering ytterst vilar.

Vårt syfte är att bidra till ett samhälle där mångfalden är en allmänt erkänd styrka. Ett samhälle där alla kan vara med och påverka samhällsutvecklingen.

Vi ska bidra till att mångfalden på arbetsmarknaden, i boendet och i skolan skapar möjligheter och inte begränsningar. Vi ska bidra till att fler röster blir hörda så att fler perspektiv blir kända. Vi ska bidra till mer nyfikenhet, respekt och empati hos människor i Sverige, där var och en har möjlighet att påverka sin egen framtid.

Vår övertygelse

Vår övertygelse är att vägen dit måste inbegripa öppna samtal som vilar på kunskap om det svenska samhället och som bygger på respekt för varandra. Denna övertygelse ligger till grund för all vår verksamhet. Vi tror på öppenheten som vägen framåt.

Vår roll

Vår roll är att vara en kraft för brobyggande och ny kunskap. Som stimulerar människor att vidga perspektiven i samhällsfrågor och utveckla sin syn på sig själva och andra. Ett brobyggande som uppmuntrar samarbete i nästa led.

Vår verksamhet utgår från tre inriktningar. Tillsammans ska de bidra till långsiktig förändring:

Vi organiserar mötesplatser för öppna samtal. **Möjliggörare** för människor att mötas över alla gränser.

Vi initierar och sprider ny kunskap som ger nödvändiga insikter om det svenska samhället för upplysta samtal och offentlig debatt. **Experter** dit man vänder sig för att få nya insikter.

Vi genomför egna aktiviteter som stöder enskilda människor i sin utveckling genom att upptäcka nya verkligheter och därmed kunna bryta barriärer. Så är vi **förändringsagenter** som förverkligar förnyelse.

Tack till våra finansiärer och uppgiftslämnare

Rapporten har tagits fram av Stiftelsen The Global Village med stöd av Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse. Den var möjlig att genomföra tack vare faktauppgifter från Statistikmyndigheten SCB.

Läs mer om oss på www.theglobalvillage.se

Genom rapportserien **Fakta för förändring** önskar vi ge en bättre förståelse för förutsättningarna för svenska medborgare som är utrikes födda och deras barn som är födda i Sverige.

Därför gör vi en rapportserie om just dessa sex länder

Sverige har förändrats de senaste 20 åren. Antalet utrikes födda har fördubblats på 20 år och andelsmässigt, i procent av hela befolkningen, ökat från 11 till 20 procent.

I dag bor två miljoner utrikes födda i Sverige. 56,6 procent av de utrikesfödda i Sverige är utomeuropeiskt födda. En stor majoritet av dessa utomeuropeiskt födda kommer från den asiatiska (68,4 procent) och den afrikanska (20,2 procent) kontinenten.

Människor från **Somalia, Eritrea och Etiopien** utgör mer än hälften av den afrikanska gruppen (59,5 procent) medan medborgare från **Syrien, Irak och Iran** utgör mer än hälften av den asiatiska gruppen (53,4 procent).

Dessa sex länder utgör nästan hälften (48,6 procent) av alla utomeuropeiskt födda samt 27,5 procent av alla utrikes födda. Siffrorna ovan inkluderar inte de barn som är födda i Sverige med en eller bägge föräldrar från länderna.

I den här rapporten tittar vi på svensksetiopierna. Rapporten är en av totalt sex rapporter som handlar om svenska medborgare med sitt ursprung i Somalia, Syrien, Irak, Iran, Eritrea och Etiopien. Genom rapportserien kan vi bättre förstå förutsättningarna för de utrikes födda och deras inrikes födda barn. Den samlade kunskapen om dessa sex länder ger oss i vår tur en bättre förståelse för större grupper såsom svenska medborgare med afrikansk och asiatisk bakgrund.

Varför ger vi ut den här rapporten?

I viss utsträckning har nog alla människor fördomar. Fördomarna kan handla om vem eller vilka som är arbetslösa eller inte klarar av skolan – och vice versa. Oavsett om vi är medvetna om det eller inte påverkar våra omedvetna fördomar vårt liv, allt från hur vi tänker till hur vi interagerar med medmänniskor. De här fördomarna kan leda till snedvridna uppfattningar och att vi förstärker stereotyper.

I vår dialog med politiker, myndigheter och näringsliv måste vi ta reda på hur verkligheten faktiskt ser ut. För att kunna ta tag i samhällsutmaningar måste vi ta reda på hur verkligheten faktiskt ser ut. Och inte minst våga prata om utmaningarna – och möjligheterna. Det gör vi med hjälp av fakta och ny kunskap liksom den här rapporten.

I den här rapporten har vi fokuserat på just svensketiopierna – och hur deras livssituation faktiskt ser ut. Visste du exempelvis barn födda i Sverige men

med rötterna i Etiopien har bättre skolresultat än rikssnittet? Eller att svensk etiopier som är födda i Sverige är arbetslösa i lägre utsträckning än hela befolkningen i stort i Sverige?

Ahmed Abdirahman

vd och grundare,
Stiftelsen The Global Village

Om Etiopien

Geografi

Etiopien ligger i östra Afrika, på den del av den afrikanska kontinenten som kallas för Afrikas horn. Landet saknar kust och är omgivet av grannländerna Sudan och Sydsudan i väst, Kenya i söder, Somalia och Djibouti i öst, och Eritrea i nord. Huvudstaden Addis Abeba är belägen centralt i landet.

Det etiopiska landskapet domineras av ett vidsträckt, sammanhängande högland. Topografin är omväxlande med slätter, dalsänkor och höga bergstoppar. I sydväst till nordöstlig riktning skär den stora förkastningssprickan Rift Valley genom landet. På det etiopiska höglandet växte tidigare barrskog, men den är numera litet till ytan och svår att ta sig till. På låglan- det finns däremot regnskog, ett rikt djurliv och det etiopiska vilda kaffebusken. I sydlig och östlig riktning återfinns torrare vegetation i form av stäpp, torr- savann och ökenlandskap. Floden Abbai, eller Blå Nilen som den också kallas, sträcker sig från Tana- sjön genom Etiopiens västra delar tills den i norr ansluter till Nilen.

Folkmängd

Etiopien är Afrikas näst folkrikaste land, med ett invå- narantal över 100 miljoner människor och en fortsatt hög befolkningstillväxt. Det levde i genomsnitt 102 personer per kvadratkilometer i Etiopien år 2020, vilket kan jämföras med Sveriges befolkningstäthet som samma år låg på 25 personer per kvadratkilo- meter. År 2020 uppgick antalet invånare till knappt 115 miljoner personer, varav drygt 20 procent bodde i någon av landets städer. Huvudstaden Addis Abeba är landets största stad. Majoriteten av den etiopiska befolkningen lever alltså på landsbygden.

Människor i Etiopien blir inte lika gamla som

människor i Sverige. År 2019 var den förväntade livs- längden för den etiopiska befolkningen 69 år för kvin- nor, medan mäns förväntade livslängd var 65 år.

Etniska grupper

I Etiopien lever det i dag förhållandevis många etniska grupper. De största grupperna vid den senaste folk- räkningen, genomförd 2007, var oromer (35 procent av befolkningen) och amharer (26 procent av befolk- ningen). I den etiopiska befolkningen återfinns även somalier (6 procent), tigreaner (6 procent), sidama (4 procent), guragie (2,5), welaita (2 procent), hadiya (2 procent) och gamo (1,5 procent). Resterande andel utgörs av flera mindre folkgrupper.

Språk

Det officiella språket i Etiopien är amhariska, eller amarinja som det också kallas. Engelska är vanligt förekommande i offentliga sammanhang. Andra språk som talas i landet är bland andra oromo, tigrinska (tigrinja), somaliska och afariska.

Ekonomi

Etiopiens ekonomi är till stor del beroende av jord- bruk (drygt 30 procent av BNP). Etiopiens ekonomis- ka tillväxt har varit stark under 2000-talet, men landet är fortfarande ¹ ett av världens fattigaste. Tillväxten innebär dock att satsningar på utbildning, infrastruk- turprojekt och fattigdomsbekämpning har kunnat komma till stånd.

Att arbeta inom det etiopiska jordbruket är den

vanligaste källan till försörjning bland landets befolkning. Som jordbruk räknas såväl åkerbruk som boskapshållning. Många personer odlar dock framför allt i självhushållningssyfte, och det allra mesta av hushållens inkomster går till mat. Kaffe är den dominerande exportvaran från Etiopien, men även oljeväxter, djur och lädervaror samt pärlor och ädla metaller är vanliga exportvaror.

Det lokala jordbruket utnyttjar i mycket liten utsträckning konstbevattning, vilket innebär en utsatt situation för många etiopier när skörden påverkas av torka och missväxt. Under mitten av 1980-talet ägde en stor svältkatastrof rum i landet och nära en miljon människor miste då sina liv. Någon lika allvarlig situation har inte ägt rum i Etiopien sedan dess, men såväl år 2011 som 2015, 2016 och 2017 behövde akut bistånd delas ut till miljontals människor i Etiopien till följd av torka.

Det politiska systemet

Den Demokratiska förbundsrepubliken Etiopien, som är Etiopiens officiella namn, är en federal republik som består av etniskt definierade delstater samt två storstadsområden (Addis Abeba och Dire Dawa).

Ett av världens äldsta kristna länder

Etiopien är ett av världens äldsta kristna länder, med en kristen historia som sträcker sig tillbaka ända till 300-talet e Kr. Landet är ett av få länder söder om Sahara där den kristna tron inte är ett arv av kolonialism, utan en produkt av syriska missionärer som förde tron med sig och omvände landets dåvarande kung. Som en jämförande parallell kom de första kristna missionärerna till Sverige på 800-talet, vilket är ungefär 500 år efter det att kristendom blev den officiella religionen i dåvarande Etiopien.

I dag har Etiopien ingen statsreligion, och det uppskattas vara en ungefär lika stor andel muslimer (45 procent) som etiopisk-ortodoxa kristna (cirka 40 procent) bland landets befolkning. Bland övriga 15 procent av befolkningen återfinns protestanter, katoliker, hinduer, sikher samt inhemska religioner.

Konflikt

Under den senare delen av 1900-talet var Etiopien inblandad i flera konflikter, med såväl angränsande länder som interna stridigheter. 1962 annekterade Etiopien grannlandet Eritrea, och fram till 1991 utkämpades det som kallas för det Eritreanska självständighetskriget mellan länderna. I slutet av 1990-talet utbröt ytterligare konflikter mellan länderna. Ett fredsavtal undertecknades 2002, men det skulle ta

sexton år innan några verkliga avspänningar inleddes längs med nationsgränserna år 2018.²

Interna maktkamper och civilt missnöje har också lett till konflikt i Etiopiens historia. Detta gäller såväl avsättning av ledande politiska aktörer som konflikt mellan olika delstater. Sedan 2020 utkämpas stridigheter mellan centralregeringen, i samverkan med Eritrea, mot den etiopiska delstaten Tigray.

På flykt

Vid flera tillfällen under modern historia har stora folkomflyttningar skett inom den etiopiska befolkningen. På 1970- och 1980-talen ledde interna konflikter, tvångsflyttningar och klimatkriser i form av torka till att 2,5 miljoner etiopier tvingades lämna sina hem. Många av dessa flydde till grannländerna och har sedan dess återvänt till Etiopien, men många av de högtbildade personerna som flydde till USA och Europa valde att stanna i sina nya hemländer.

Etiopien har också själva tagit emot människor som befinner sig på flykt. Under 2010-talet har det oroliga läget på Afrikas horn bidragit till folkomflyttningar i regionen i stort. Flyktingarna har huvudsakligen kommit till Etiopien från Somalia och Eritrea, samt från Sydsudan.

Sedan mitten av 2010-talet har flyktingströmmar såväl inom landet som ut ur Etiopien åter uppkommit. Utrikespolitiska institutet pekar på koppling till regeringsskiftet 2018 och ett oroligt säkerhetsläge i landet, där våld som ofta har etniska förtecken blommar upp. Under 2018 tvingades närmare tre miljoner etiopier att lämna sina hem och i april 2021 varnade FN för att 1,7 miljoner människor i den etiopiska delstaten Tigray var på flykt och att det rådde en ökande brist på mat.

Till Sverige

Till Sverige har det kommit personer från Etiopien huvudsakligen sedan 1990-talet, men även innan dess. Personer med etiopisk bakgrund är den tredje största invandrade gruppen från den afrikanska kontinenten i Sverige. Många personer kom till Sverige under 1990-talet, men relativt få personer mellan millennieskiftet och slutet av 00-talet. Kring 2010 och framåt visar svensk befolkningsstatistik att antalet Etiopienfödda personer i Sverige stadigt ökar varje år.

INNEHÅLL

Om Stiftelsen The Global Village	3
Om rapporten	6
Förord	7
Om Etiopien	8
Så gjorde vi rapporten	11
Sammanfattning av rapporten	12
Kapitel 1 Demografi och boende	14
Många har varit här en lång tid	16
Svensketiopier i Sverige	18
Vistelsetid i Sverige	24
Grund för bosättning	28
Medborgarskap	30
Valdeltagande	34
Hushåll och boende	37
Hushållstyper	37
Civilstånd	39
Boende – olika upplåtelseformer	41
Boende – boarea	43
Kapitel 2 Utbildning	44
Svensketiopiska barn och unga håller en hög lägsta nivå	46
Betyg årskurs 6	47
Behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram	50
Behörighet till gymnasieskolans högskoleförberedande program	55
Examen efter gymnasiet – fyra år efter påbörjade studier	57
Den vuxna befolkningens utbildningsnivå	62
Den vuxna befolkningens utbildningsinriktning	66
Intervju med <i>Biniyam Wondimu</i>	69
Kapitel 3 Arbete och företagande	70
Svensketiopiers arbetssituation är på många sätt beständig över tid	72
Förvärvsarbete i åldern 20-64 år	73
Anställda eller företagare?	76
Branscher	82
Operativa företagsledare	84
Öppen arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder	86
Långtidsarbetslöshet	91
Kapitel 4 Inkomster och ekonomi	92
Trots förvärvsarbete har många hushåll en utsatt ekonomisk situation	94
Nettoinkomst	95
Medianinkomst	98
Inkomstslag	100
Personer helt utan inkomst eller ersättningar	106
Låg ekonomisk standard	108
Långvarigt låg ekonomisk standard	111
Långvarigt ekonomiskt bistånd	118
Låg inkomststandard	120
Andelen självförsörjande	122
Sammanfattning på engelska	126
Sammanfattning på amhariska	128
Statistiska källor	139
Övriga källor och definitioner	131

Så gjorde vi rapporten

1

Rapporten innehåller en sammanställning av fakta från Statistikmyndigheten SCB. Stiftelsen The Global Village har låtit SCB ta fram statistik om de personer i Sverige som har sitt ursprung i Etiopien. I rapporten kallar vi dessa personer svensk-etiopier och med det menas personer folkbokförda i Sverige som antingen själva är födda i Etiopien eller som är födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien. Den förstnämnda gruppen kallar vi ibland Etiopienfödda svensketiopier medan den andra gruppen benämns Sverigefödda eller inrikes födda svensketiopier.

Stiftelsen The Global Village har låtit SCB ta fram statistik om de personer i Sverige som har sitt ursprung i Etiopien.

2

Statistiken från SCB har studerats noga och ett urval av intressanta data presenteras i denna rapport – i form av diagram och texter. Rapporten innehåller fyra kapitel med statistik och fakta inom följande områden:

- Demografi och boende
- Utbildning
- Arbete och företagande
- Inkomster och ekonomi

3

I rapporten redovisas fakta om gruppen svensketiopier – ibland även nedbruten på undergrupper – samt en jämförelsepopulation som består av samtliga individer i befolkningen i Sverige i relevant åldersgrupp. I vissa delar har statistik hämtats direkt från Statistiska centralbyråns tabelldata-bas. Jämförelser görs där mellan exempelvis personer med svensk kontra utländsk bakgrund. Det förekommer även jämförelser helt baserade på födelseland. I samtliga fall har populationerna definierats tydligt i texten.

4

Det tar tid för SCB att samla in och sammanställa all statistik, varför det är omöjligt att ta fram helt dagsaktuella siffror. Statistiken i rapporten kommer huvudsakligen från 2018 eller 2019. Naturligtvis kan statistiken ha förändrats fram till hösten 2022, då denna rapport publiceras. Men statistiken är oftast så tydlig att vi ändå bedömer att man ofta och approximativt kan tala om hur det ser ut i dag – även om siffrorna alltså har några år på nacken. Det är också intressant att studera utvecklingen över tid, och därför presenterar vi genomgående fakta från 2013 eller 2014 för att se utvecklingen under fem-sex år.

Rapporten skrevs och producerades sommaren och hösten 2022.

Svensketiopier

– stora skillnader mellan Sverigefödda och Etiopienfödda

Demografi

År 2019 fanns det drygt 35 000 personer folkbokförda i Sverige som antingen var födda i Etiopien eller som var födda i Sverige med minst en förälder som var född i Etiopien. Sammantaget utgjorde dessa personer, som vi i rapporten kallar för svensketiopier, ungefär 0,3 procent av hela Sveriges befolkning. Av samtliga svensketiopiska personer var sex av tio födda i Etiopien och hade invandrat till Sverige, medan ungefär 40 procent var födda i Sverige.

I jämförelse med hela Sveriges befolkning är svensketiopier generellt en grupp med många barn och unga och med en lägre andel personer som är 45 år eller äldre. Bland de svensketiopiska barnen och ungdomarna är de flesta födda i Sverige.

Vistelsetid och grund för bosättning

2018 hade 38 procent av de Etiopienfödda personer som är folkbokförda i Sverige en vistelsetid i Sverige på 20 år eller längre. En ny våg av människor från Etiopien till Sverige kom även under 2010-talet.

Den genomsnittliga vistelsetiden var 15 år.

Mer än hälften av alla Etiopienfödda svensketiopier hade kommit till Sverige som flyktingar eller som anhörig till en flykting.

Medborgarskap och valdeltagande

En majoritet av de folkbokförda svensketioperna hade ett svenskt medborgarskap både år 2013 och 2019.

En annan parameter som brukar användas för att beskriva deltagande i samhället är valdeltagande. Bland samtliga svensketiopiska personer, såväl födda i Sverige som födda i Etiopien, finns ett generellt högt valdeltagan-

de. Vid det senaste riksdagsvalet, år 2018, deltog mer än 75 procent av samtliga röstberättigade svensketiopier. Svensketiopiska kvinnor som var födda i Sverige deltog i högst utsträckning och på samma nivå som samtliga röstberättigade personer i Sverige.

Boende

År 2019 bodde en av tre Etiopienfödda svensketiopier i något av Sveriges 61 utsatta områden.

Att bo i en hyresrätt var det vanligaste bland svensketiopiska personer år 2019, både äganderätt och bostadsrätt var betydligt mer ovanligt.

Den genomsnittliga boarean per person i svensketiopiska bostäder var ungefär hälften så stor som den genomsnittliga boarean – 42 kvadratmeter – bland hela svenska folket.

Skolresultat bland barn och unga

Det finns skillnader mellan de svensketiopiska elevernas resultat beroende på födelseland, skillnader som återkommer i samtliga stadier av barns och ungas skolgång.

Såväl i årskurs 6 som när eleverna går ut årskurs 9, och slutligen när de som påbörjat en gymnasieutbildning tar sin examen, når de inrikes födda generellt upp till samma nivåer, eller högre, som rikssnittet.

De Etiopienfödda eleverna har däremot svårt att nå samma nivåer – bland dessa elever är ungefär hälften så många godkända i de tre ämnena i årskurs 6 eller behöriga till något av gymnasiets program som bland de inrikes födda svensketiopiska eleverna.

Utbildning bland den vuxna befolkningen

Bland samtliga svensketiopier är det en något större andel personer som har en lägre utbild-

ningsnivå och en något mindre andel personer med en högre utbildning än bland samtliga personer i Sverige. Det vanligaste bland samtliga svensketiopiska personer är att som högst ha genomgått en gymnasieutbildning – detta gäller för 37 procent av de Sverige-födda och 42 procent av de Etiopienfödda svensketiopierna. Bland inrikes födda svensketiopier är det mer vanligt att ha genomgått någon slags eftergymnasial utbildning. Bland de Etiopienfödda är det däremot mer vanligt att som högst ha en förgymnasial utbildning.

År 2019 var knappt var tredje svensk-etiopisk person utbildad inom en allmän utbildningsinriktning, vilket var den vanligaste utbildningsinriktningen bland svensketiopier. En av fem svensketiopiska personer var utbildad inom hälso-, sjukvård och social omsorg. Lite mer än var tionde svensketiopisk person var utbildad i samhällsvetenskap, juridik, handel eller administration respektive teknik och tillverkning.

Arbete och företagande

Drygt 60 procent av samtliga svensketiopier förvärvsarbetade år 2018, och det är ungefär lika vanligt bland Sverigefödda och Etiopienfödda svensketiopier att vara förvärvsarbetande. Det fanns inte heller några större skillnader mellan andelen förvärvsarbetande svensketiopiska kvinnor och män.

Av de förvärvsarbetande svensketiopiska personerna arbetade ungefär två tredjedelar inom det privata näringslivet och en tredjedel inom offentlig sektor 2018. Den vanligaste branschen var vård och omsorg samt sociala tjänster.

Arbetslöshet

År 2018 var drygt 14 procent av alla svensketiopier arbetslösa. Fler Etiopienfödda än inrikes födda svensketiopier saknade arbete, 16,8 procent jämfört med 4,8 procent.

De inrikes födda var arbetslösa i lägre utsträckning än hela befolkningen i stort i Sverige (5,8 procent)

Andelen långtidsarbetslösa svensketiopier hade fördubblats mellan åren 2013 och 2018, men från en mycket låg andel vid det första tillfället.

Inkomster

Drygt 40 procent av samtliga svensketiopier hade en årsinkomst på mellan 200 000 och 300 000 kronor per år 2018.

Jämfört med samtliga förvärvsarbetande personer i Sverige hade en större del av de svensketiopiska förvärvsarbetarna en inkomstnivå under 200 000 kronor per person och år.

Andelen svensketiopiska förvärvsarbetare med högre inkomstnivåer, om minst 400 000 kronor per person och år, var ungefär hälften så stor som andelen bland samtliga förvärvsarbetare i Sverige.

Det fanns inte några större skillnader mellan svensketiopiska kvinnors och mäns inkomstnivåer. Däremot fanns en viss skillnad mellan inrikes födda och Etiopienfödda förvärvsarbetare – där de Etiopienfödda hade en högre medianinkomst än de Sverigefödda.

Tre av fyra svensketiopiska personer i åldern 18 till 64 år fick sin inkomst från förvärvsarbete, men förhållandevis många erhöll också bidrag eller ekonomisk ersättning av olika slag. Särskilt andelen personer med ekonomiskt bistånd (socialbidrag) och bidrag för studier var högre bland svensketiopiska personer än i hela den svenska befolkningen år 2018.

Ekonomisk standard

År 2019 ingick var tredje svensketiopier i ett hushåll med så kallad låg ekonomisk standard, men av de svensketiopiska hushåll som består av en vuxen med barn gällde det hälften av dessa hushåll. Det var också betydligt vanligare att svensketiopiska hushåll hade en långvarigt låg ekonomisk standard än att ett av alla svenska hushåll hade detta.

Bland svensketiopier var det betydligt vanligare än bland hela befolkningen i Sverige att erhålla ett långvarigt ekonomiskt bistånd.

De flesta svensketiopier – 60 procent – var dock det som vi kallar för självförsörjande. Särskilt de äldre svensketiopierna hade en ekonomisk situation som försörjde deras hushåll medan de yngre svensketiopierna i lägre utsträckning var självförsörjande.

Demografi och boende

Vid årsskiftet 2019–2020 var Sveriges befolkning drygt 10,3 miljoner personer. Det är en kraftig ökning sedan 2000-talets början. På kort tid har vi blivit 1,5 miljoner fler invånare, en ökning med drygt 16 procent. Det har fötts fler personer än vad som har avlidit, men det som har bidragit mest till befolkningsökningen i Sverige är att fler utrikesfödda har bosatt sig i Sverige samtidigt som färre personer har flyttat ut från landet.

Svensketiopiska personer i Sverige

Många har varit här en lång tid

I denna rapport försöker vi i fyra faktabaserade kapitel beskriva den generella situationen för personer med etiopisk bakgrund i Sverige. Detta första kapitel rör beskrivning av demografi, vistelsetid och boendesituationen för dessa personer.

I Sverige har befolkningen ökat snabbt under 2000-talet, med närmare 1,5 miljoner personer – eller 16 procent – under de senaste 20 åren. Detta förklaras delvis av att fler personer har fötts än dött – men framför allt av att invandringen har varit betydligt större än utvandringen från Sverige.

Låt oss börja med en tillbakablick på hur invandring till Sverige har sett ut under de senaste 20 åren. År 2000 utgjordes 14,5 procent av hela Sveriges befolkning av personer med det som vi i rapporten kallar för utländsk bakgrund. Begreppet syftar på att beskriva personer som antingen själva är födda i ett annat land än Sverige, eller som själva är födda i Sverige men vars föräldrar båda är födda i ett annat land. Tittar vi på andelen utrikesfödda personer i Sverige utgjorde andelen 11,3 procent. Det fanns med andra ord än högre andel första generationens invandrare i Sverige år 2000 än vad det fanns andra generationens invandrare.

Vid årsskiftet 2019/2020 uppgick hela

Sveriges befolkning till 10,3 miljoner personer. Andelen personer med utländsk bakgrund år 2019 utgjorde då 25,5 procent av landets hela befolkning. Även andelen utrikesfödda hade ökat under de nitton år som passerat sedan år 2000, till 19,6 procent.

År 2019 bodde alltså drygt två miljoner utrikesfödda människor i Sverige. Men utrikesfödda är inte en homogen grupp. I denna kategori rymmer en uppsjö nationaliteter, etniciteter och kulturella grupperingar.

Tittar vi närmare på bakgrunden hos de utrikesfödda personerna i Sverige, ser vi att 56,6 procent av dessa personer är födda utanför Europa. Av de utomeuropeiska utrikesfödda personerna i Sverige är de flesta från den asiatiska (68,4 procent) eller den afrikanska (20,2 procent) kontinenten. De största nationaliteterna inom den asiatiska gruppen är personer från Syrien, Irak och Iran – vilka tillsammans stod för drygt hälften (53,4 procent) av gruppen. Ser vi till den afrikanska grupperingen återfinns även där tre länder som stod för mer än hälften (59,5 procent) av de nationaliteter som ingår: Somalia, Eritrea och Etiopien. Tillsammans utgjorde dessa sex länder nästan hälften (48,6) av alla utomeuropeiskt födda och drygt en fjärdedel (27,5 procent) av alla utrikesfödda personer i Sverige.¹

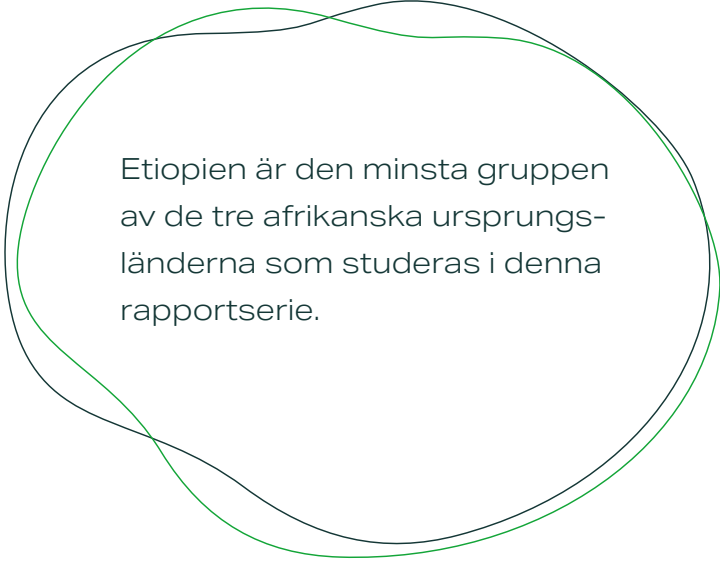
Människor har sedan lång tid tillbaka invandrat till Sverige från många olika delar av världen, och människor från Sverige har i perioder valt att lämna landet för att rota sig på annan plats.

Varför man har kommit till just Sverige, och av vilken anledning personer har lämnat sina hemländer, har varierat stort över tid och det finns ingen entydig förklaring att applicera på alla fall.

Krig, våld, förföljelser och etniska eller religiösa konflikter i det egna landet är dock ofta viktiga förklaringar. I dessa fall söker sig människor till Sverige för att nå säkerhet och uppleva trygghet. Andra skäl att lämna sitt hemland för ett liv i Sverige kan vara en föreställning om att det ska leda till ökade möjligheter på arbetsmarknaden och i ekonomin. Andra personer flyttar till nya länder för att utbilda sig och studera. Ytterligare en anledning, som förekommer när invandring från ett visst land till en specifik region eller stad pågått under en längre tid, är att man flyttar för att återigen bo där släktingar och familjemedlemmar redan bor. Detta kallas för anhöriginvandring, ett begrepp vi ska återkomma till längre fram i detta kapitel.

Hur ser det då ut för de personer med etiopisk bakgrund som bor i Sverige? Etiopien är den minsta gruppen av de tre afrikanska ursprungsländerna som studeras i denna rapportserie, sett till antal svensk-etiopiska personer som befinner sig i Sverige. Många etiopier kom till Sverige i början av 1990-talet, men även under 2010-talet har relativt många nya personer kommit till Sverige från Etiopien. Många av de barn och unga personer med etiopisk bakgrund som vi kommer att beskriva i kapitel 1 till 4 är födda i Sverige, så kallade andra generationens svensketiopier.

I detta inledande kapitel kommer vi utifrån underlag från Statistiska Centralbyrån (SCB) studera en del grundläggande fakta om gruppen personer med etiopiskt ursprung i Sverige. Fokus ligger på att beskriva demografi och boendesituation genom att titta på den svensketiopiska populationen genom variabler så som ålder, medborgarskap, vistelsetid och hushållstyp. I många fall drar vi jämförelser mellan personer med etiopiskt ursprung och med hela befolkningen som finns i Sverige. På detta sätt kan vi ge en bild av hur den svensketiopiska gruppen förhåller sig till befolkningen i stort.

Etiopien är den minsta gruppen av de tre afrikanska ursprungsländerna som studeras i denna rapportserie.

Svensketiopier i Sverige

Vi ska inleda kapitel 1 med att titta på demografin hos de personer som bor i Sverige, är folkbokförda i landet och som har ett etiopiskt ursprung. Men först en kort begreppsförklaring av begreppet demografi, vad betyder det egentligen?

Demografi är vetenskapen om befolkningens fördelning, storlek och sammansättning – vilken kan se olika ut beroende på hur avgränsningen av denna befolkning ser ut – sett till bland annat ålder, kön och födelseland.²

Svensketiopier utgör den minsta av de sex grupper som vi studerar i denna rapportserie. Vi kommer i denna rapport att använda oss av just begreppet *svensketiopier* för att benämna de personer som antingen är födda i Etiopien men som nu är folkbokförda i Sverige, eller de personer som är födda i Sverige med minst en av sina föräldrar födda i Etiopien.

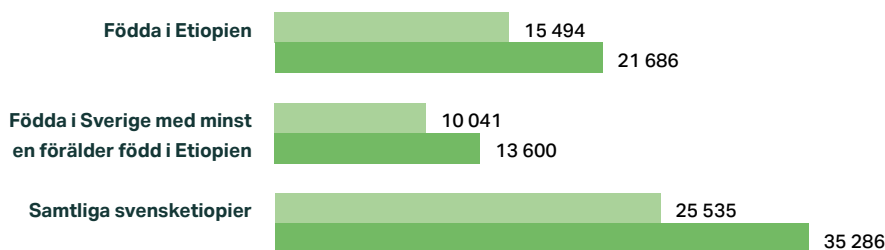
År 2013 fanns drygt 25 500 svensk-

etiopiska personer i Sverige. Fram till år 2019 hade detta antal ökat med ungefär ytterligare 10 000 personer och låg då på 35 286 personer till antalet, en siffra som vi kommer att återkomma till i flera av rapportens kapitel. De exakta siffrorna beskrivs i diagram 1.

Där framgår att Etiopienfödda svensketiopier har utgjort cirka 60 procent av den svensketiopiska gruppen, vid båda studerade årtalen. Resterande var andra generationens svensketiopier, det vill säga personer födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien. Om vi i stället översätter detta till antal i siffror, kan vi säga att det år 2019 fanns drygt 21 500 Etiopienfödda svensketiopier och 13 600 Sverigefödda svensketiopier i landet.

DIAGRAM 1 | ANTAL SVENSKETIOPIER I SVERIGE 2013 OCH 2019

■ 2013 ■ 2019

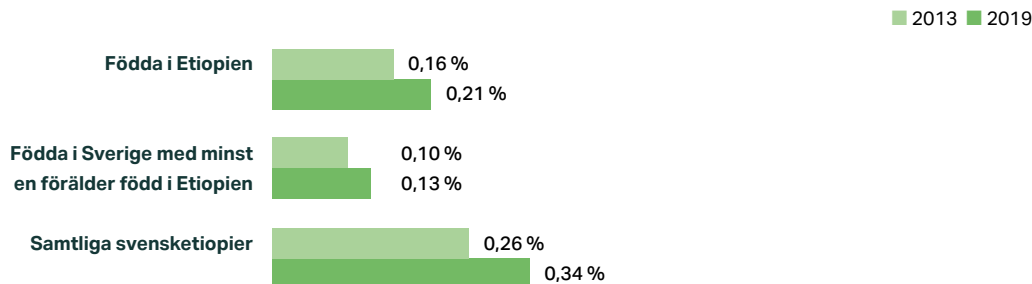

I diagram 2 presenteras svensketiopier filtrerat på födelseland som andelar av hela befolkningen i Sverige. Där framgår att samtliga svensketiopier utgör mindre än 1 procent av hela landets befolkning.

År 2013 låg andelen svensketiopier av hela befolkningen i Sverige på 0,26 procent, och år 2019 hade den vuxit till 0,34 procent av befolkningen.

Vi ser samma mönster när vi jämför de Sverigefödda och de Etiopienfödda svensketiopierna med varandra. Andra

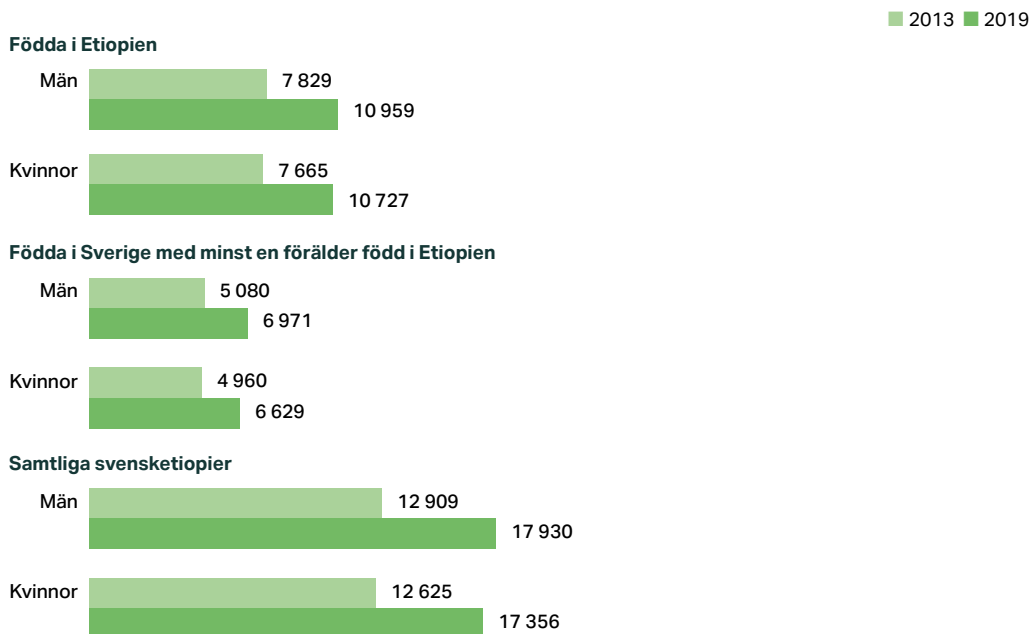
generationens svensketiopier utgjorde 0,1 procent av Sveriges befolkning år 2013 och 0,13 procent år 2019. Denna grupp har alltså vuxit i något snabbare takt än vad hela befolkningen i Sverige mellan år 2013 och 2019.

DIAGRAM 2 | **ANDEL SVENSKETIOPIER AV HELA BEFOLKNINGEN** I SVERIGE 2013 OCH 2019

En del i att beskriva demografin hos en grupp är att titta närmare på hur många kvinnor och män som ingår. Detta beskrivs för svensketiopier i diagram 3.

Vi ser där att fördelningen mellan könen var jämn inom den svensketiopiska gruppen, både år 2013 och 2019. I regel har det

funnits några hundra fler svensketiopiska män än svensketiopiska kvinnor folkbokförda i Sverige, men det rör sig alltså om relativt små skillnader i antal. Detta gäller även när vi strukturerar data efter personernas födelseland.

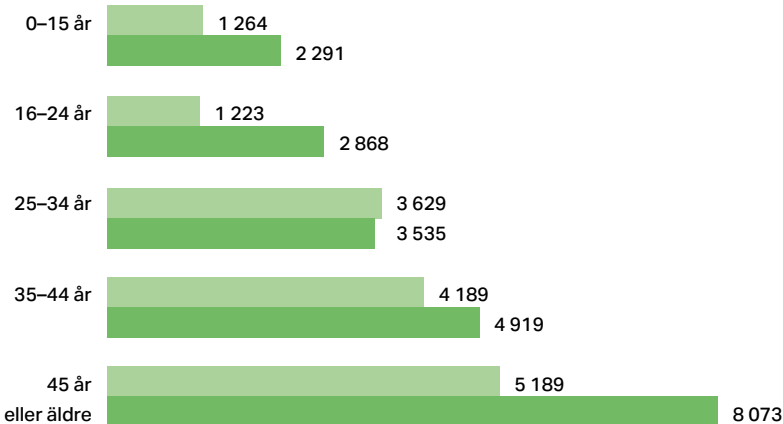
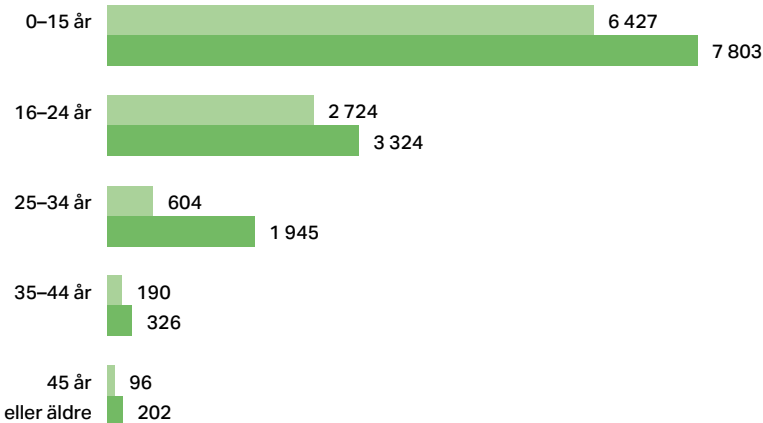
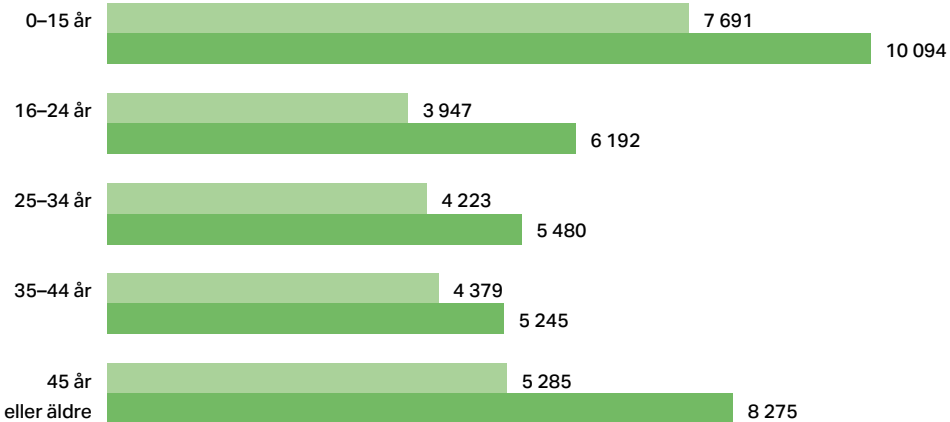
DIAGRAM 3 | **ANTAL SVENSKETIOPIER – KVINNOR OCH MÄN – I SVERIGE** 2013 OCH 2019

Tittar vi i stället på vilka åldersgrupper som är störst till antal och andel inom den svensketiopiska gruppen, så ser det ut som i diagram 4. Vi ser då ett antal tydliga skillnader mellan svensketiopiska personer

som är födda i Sverige och svensketiopiska personer som är födda i Etiopien. Först kan vi konstatera att den största åldersgruppen bland samtliga svensketiopier år 2019 var barn upp till 15 år. Majoriteten av personer-

DIAGRAM 4 | ANTAL SVENSKETIOPIER – I OLIKA ÅLDERSKATEGORIER – I SVERIGE 2013 OCH 2019**Födda i Etiopien**

■ 2013 ■ 2019

Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien**Samtliga svensketiopier**

na i denna åldersgrupp var födda i Sverige med minst en förälder som var född i Etiopien (7 800 av 10 100 personer), medan det var färre svensketiopiska barn och unga som var födda i Etiopien (2 300 personer).

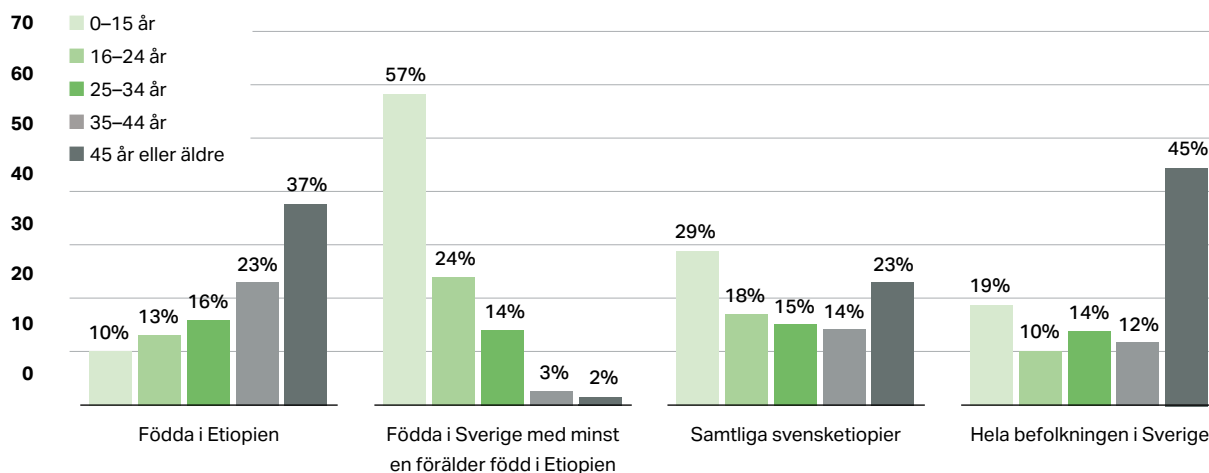
Bland de Sverigefödda svensketiopierna ser vi även att det skedde en stor ökning av personer i åldrarna 25 till 34 år mellan år 2013 och 2019. Detta indikerar att allt fler av de andra generationens svensketiopier som finns i landet börjar komma upp i äldre åldrar. I sin tur innebär detta att allt fler svensketiopier som är födda i Sverige var gamla nog att ha gått färdigt olika typer av utbildningar, vara verksamma på arbetsmarknaden, få egna barn och skapa nya hushåll.

Om vi återgår till samtliga svensketiopier år 2019 var nästa stora åldersgrupp, efter barn

och unga under 15 år, personer som är 45 år eller äldre. Dessa personer utgjordes i omvänd ordning till största del av personer som var födda i Etiopien och som kommit till Sverige under sin livstid.

Tittar vi noggrant på siffrorna i diagram 4 kan vi se att den största ökningen av antalet personer per åldersgrupp och födelseland mellan år 2013 och 2019 återfanns bland just Etiopienfödda personer i åldersgruppen 45 år eller äldre. Vi kan också notera att antalet barn och unga (0 till 15 år), samt unga vuxna svensketiopier (16 till 24 år) som var födda i Etiopien ökade till ungefär dubbla antal från år 2013 till 2019. Det ska dock noteras att dessa ålderskategorier utgjorde en mindre del av Etiopienfödda gruppen.

DIAGRAM 5 | ANDEL SVENSKETIOPIER OCH HELA BEFOLKNINGEN I SVERIGE UPPDELAT I OLIKA ÅLDERSKATEGORIER, 2019

Generellt kan vi konstatera att fördelningen mellan åldersgrupperna såg olika ut beroende på vilket födelseland, Etiopien eller Sverige, som vi studerar. Svensketiopier som var födda i Etiopien var i regel överrepresenterade bland vuxna och äldre personer (25 år eller äldre) medan svensketiopier som var födda i Sverige utgjorde de största delarna av barn, unga och unga vuxna (0 till 15 år samt 16 till 24 år).

Innan vi går vidare ska vi också snabbt jämföra svensketiopiernas åldersstruktur med

hur det såg ut i hela den svenska befolkningen år 2019 (diagram 5). Sett till samtliga svensketiopier, var detta en yngre grupp än hela befolkningen i stort. Andelen personer under 15 år var större (30 procent bland svensketiopier jämfört med 20 procent bland hela befolkningen) medan andelen som var 45 år eller äldre var betydligt lägre bland svensketiopier (dryga 20 procent jämfört med cirka 45 procent bland hela befolkningen).

År 2019 var nästan två tredjedelar av alla svensketiopier i Sverige födda i Etiopien och en tredjedel var född i Sverige.

Vistelsetid i Sverige

Vi ska nu titta närmare på de svensketiopier som var födda i Etiopien och som är folkbokförda i Sverige, det vill säga de personer som tagit sig till Sverige på ett eller annat sätt. Frågan vi nu ställer oss är om vi kan säga något om hur länge dessa personer generellt har varit folkbokförda i Sverige? Utifrån sådan kunskap kan vi genom statistiken försöka reda ut ungefär när det har kommit särskilt många personer från Etiopien till Sverige.

Från föregående avsnitt vet vi att de Etiopienfödda svensketiopierna omfattade ungefär 60 procent av den svensketiopiska gruppen år 2019. Vi vet också att det åldersmässigt i huvudsak har rört sig om vuxna personer som utvandrat från Etiopien till Sverige, medan det har varit mindre vanligt att det har kommit barn.

I den statistik som vi har använt oss av i denna rapport, har invandrade personers vistelsetid i Sverige presenterats i olika tidsintervall (se diagram 6) som indikerar hur länge personerna har varit folkbokförda i Sverige. I diagram 6 visas hur utrikesfödda svensketiopiers vistelsetid förändrades mellan år 2013 och slutet av år 2018. Vid en första anblick ser fördelningen av vistelsetid vid de båda årtalen relativt likartade ut, men låt oss studera dessa i närmre detalj.

Vi börjar med att se hur det förhöll sig vid

det första årtalet, 2013. Vi ser i diagram 6 att vid denna tidpunkt hade nästan hälften (45 procent) av de Etiopienfödda svensketiopierna varit i Sverige i mer än 20 år.

Drygt en tredjedel av samtliga Etiopienfödda svensketiopier som då fanns i landet hade kommit till Sverige mellan år 1983 och 1992. Ytterligare 18 procent hade varit i Sverige i upp till 10 år och kommit till landet mellan år 1992 och 2003. Vi kan alltså konstatera att en majoritet (65 procent) av de svensketiopier som invandrat till landet och fanns i Sverige år 2013 hade kommit hit innan år 2003. Bland de svensketiopiska personerna som varit i landet mindre än 10 år, sammantaget 35 procent av samtliga Etiopienfödda svensketiopier år 2013, var en vistelsetid om 1-2 år eller 3-4 år vanligast – det vill säga att man kommit till Sverige mellan år 2009 och 2012.

Fem år senare, år 2018, ser vi att andelen utrikesfödda svensketiopier med en vistelsetid i Sverige i 20 år eller längre hade minskat något (38 procent). Vid denna tidpunkt utgjordes hälften (49 procent) av de Etiopienfödda svensketiopierna i stället av personer som kommit till Sverige under de senaste 10 åren, det vill säga sedan år 2008. Sammantaget hade 29 procent av alla utrikesfödda svensketiopier i Sverige kommit till landet mellan år 2013 och 2018.

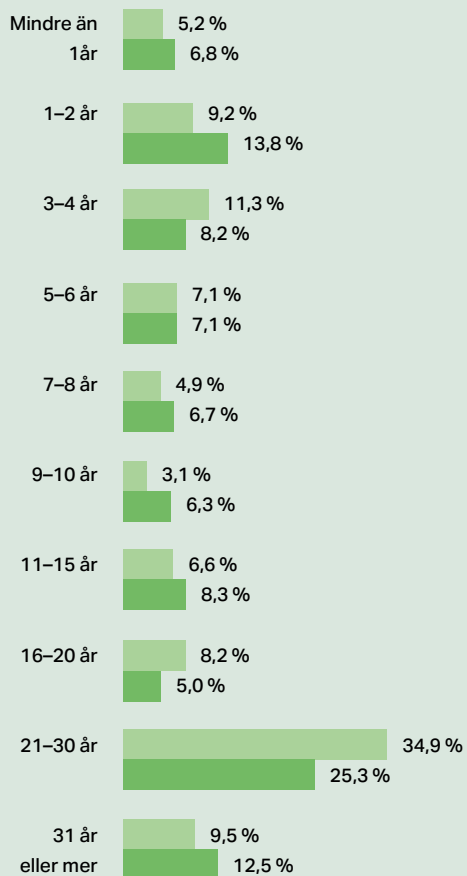
Vi ser alltså en ökning av antalet personer som invandrat till Sverige från Etiopien under perioden år 2013 till år 2018. Detta gör att den generella genomsnittliga vistelsetiden för utrikesfödda svensketiopier i landet sjunker under samma period. Detta medelvärde kan vi räkna ut genom att använda oss av tidsintervallerna i diagram 6,³ och resultatet presenteras i diagram 7.

Vi ser i diagram 7 att trots en relativt stor ökning av nyanlända utrikesfödda svensketiopiska personer år 2018 jämfört med år 2013, föll inte den genomsnittliga vistelsetiden med mer än 1,2 år. Den genomsnittliga utrikesfödda svensketiopiska personen hade såväl år 2013 som år 2018 varit relativt länge i Sverige, drygt 15 år.

DIAGRAM 6 | UTRIKES FÖDDA SVENSKETIOPIER I SVERIGE – HUR LÄNGE HAR DE VARIT I SVERIGE?

JÄMFÖRELSE MELLAN 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

DIAGRAM 7 | GENOMSNITTLLIG VISTELSETID I SVERIGE (ANTAL ÅR) FÖR UTRIKES FÖDDA SVENSKETIOPIER – JÄMFÖRELSE MELLAN 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

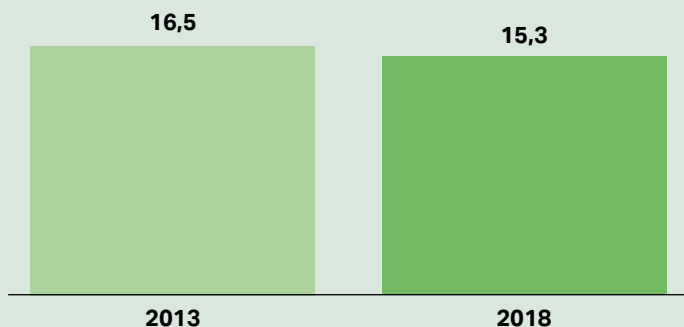
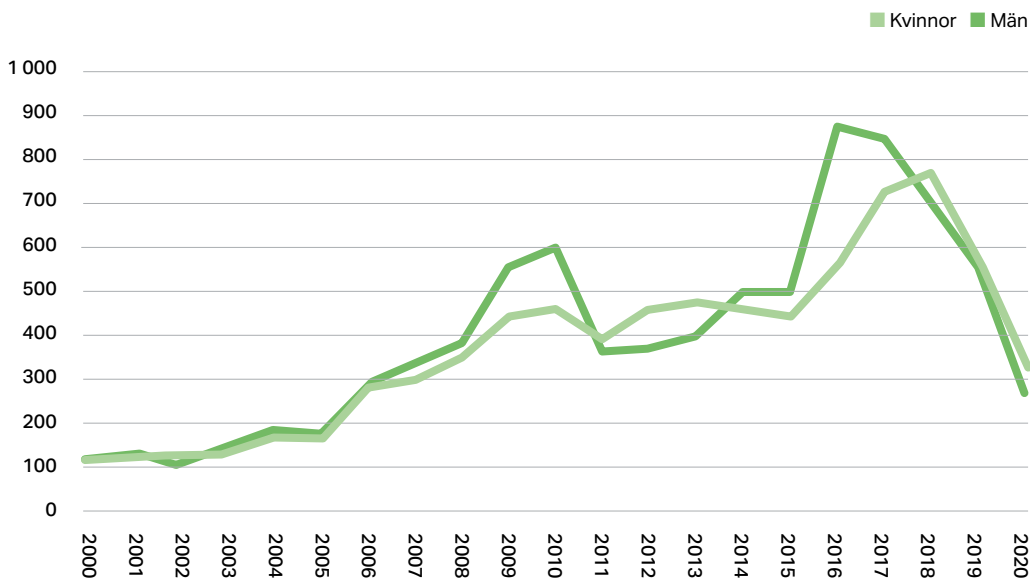

Diagram och nyckeltal kan ofta kännas något abstrakta i relation till verkligheten. Går det att på något annat sätt beskriva hur ökningen av utrikesfödda svensketiopier i Sverige har sett ut?

Diagram 8 ger en visualisering av antalet etiopiska män och kvinnor som tillkom som folkbokförda i Sverige varje år från millennieskiftet fram till år 2020. De grafer som då framträder visar på generellt låga antal fram

till år 2005, då mellan 100 och 200 etiopiska män och kvinnor skrevs in i den svenska folkbokföringen. Sedan skedde en ökning av antalet fram till år 2017–2018 då båda graferna faller kraftigt fram till år 2020. Två tydliga toppar finns gällande antalet invandrade Etiopienfödda kvinnor och män, den första kring åren 2009–2010 och den andra mellan åren 2016–2018.

DIAGRAM 8 | ANTAL INVANDRADE PERSONER FÖDDA I ETIOPIEN, KVINNOR OCH MÄN, ÅR 2000–2020

A photograph of a caregiver, a Black man in a white uniform, assisting an elderly white man in a wheelchair. They are in a bright, modern hallway with large windows at the end. The caregiver is leaning forward, holding the wheelchair's handle. The elderly man is sitting in the wheelchair, looking out the window and holding a small object to his mouth. The hallway has a polished floor that reflects the light from the windows. The walls are a neutral color, and there are dark curtains on the windows.

Vi ser en ökning av antalet personer som invandrat till Sverige från Etiopien under perioden 2013-2018.

Grund för bosättning

Vi har nu fått lite grundläggande information om hur länge utrikesfödda svensketiopiska personer generellt har varit i Sverige, och ungefär när i tiden som många av dessa personer kom till Sverige. För att bättre förstå varför man valt att lämna Etiopien från första början så ska vi i detta avsnitt titta närmare på vilka grunder för bosättning som utrikesfödda svensketiopier i Sverige hade år 2013 och 2018.

I diagram 9 visas de vanligaste grunderna för bosättning i Sverige bland utrikesfödda svensketiopier. Det fanns fem olika typer av grund för bosättning som vi berör specifikt. Dessa var: att komma till Sverige som flykting eller skyddsbehövande, som anhörig flykting till en annan person som redan kommit till Sverige, som studerande, till följd av arbete och arbetsmarknad, samt som annan anhörig person (ej flykting) till någon som redan bor i Sverige. Till dessa tillkommer alla andra grunder för bosättning i Sverige, vilka vi samlat under "Övriga", och personer vars grund för bosättning vi inte har några uppgifter kring.

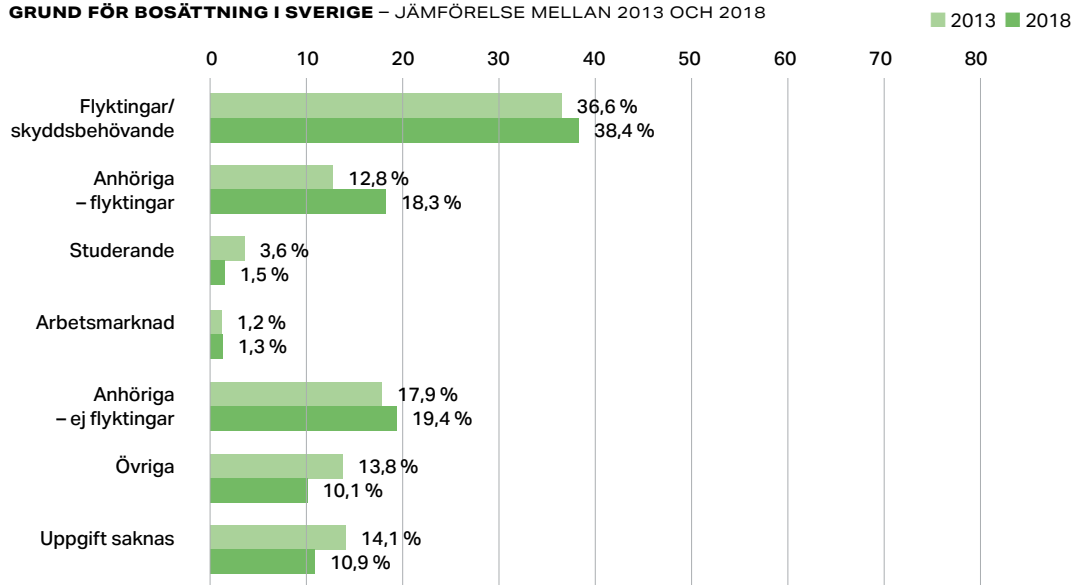
Den vanligaste anledningen för personer

som är födda i Etiopien att bosätta sig i Sverige var såväl år 2013 (37 procent) som år 2019 (38 procent) att man vid ankomsten till landet var flykting eller skyddsbehövande. Att komma till Sverige som anhörig men utan att själv vara flykting var den näst vanligaste grunden för bosättning både år 2013 (18 procent) och 2018 (19 procent). Det var också vanligt vid båda tillfällena att utrikesfödda svensketiopier hade kommit till landet som anhörig-flykting, men detta var mer vanligt år 2018 (18 procent) än år 2013 (13 procent).

Andelarna av de utrikesfödda svensketioperna som sökt sig till Sverige till följd av utbildning eller arbetsmarknad har varit låg vid båda studerade tillfällen. Det kan dock noteras att andelen studerande halverats mellan årtalen, medan andelen arbetsmarknadsrelaterade invandrare ligger stabilt på samma nivå. År 2018 var det relativt många svensketiopiska personer som vi saknade uppgifter om grund för bosättning för (10 procent) och ytterligare en del som föll inom kategorin övriga grunder för bosättning (10 procent).

DIAGRAM 9 | ANDEL UTRIKES FÖDDA SVENSKETIOPIER MED OLIKA

GRUND FÖR BOSÄTTNING I SVERIGE – JÄMFÖRELSE MELLAN 2013 OCH 2018

I diagram 10 ser vi samma statistik, men vi har nu delat upp den på kvinnor och män. Vi såg i tidigare avsnitt att de utrikesfödda svensketiopiska kvinnorna och männen var ungefär lika många, och att de kommit till Sverige vid ungefär samma tidpunkter. Sett till grunder för bosättning finns dock vissa skillnader mellan könen som vi kan lyfta fram ur statistiken.

Om vi först ser till de svensketiopiska männen, kan vi konstatera att grunden för bosättning i Sverige år 2018 liknar fördelningen 2013. Vi ser dock att skillnaderna mellan de olika grunderna för bosättning har ökat under tidsperioden. Bland de svensketiopiska kvinnorna syns däremot en viss ökning av personer som sökt bosättning som anhörig till en flykting. År 2013

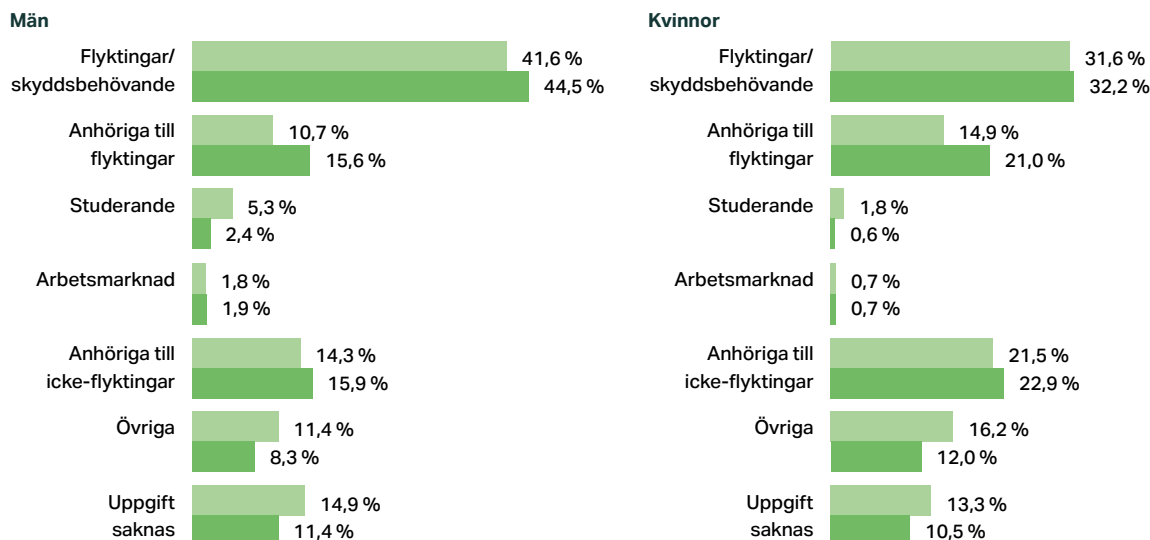
sökte 15 procent av de utrikesfödda svensketiopiska kvinnorna bosättning i Sverige på denna grund, en andel som ökade till 21 procent år 2018.

Det har generellt varit en större andel av de Etiopienfödda svensketiopiska männen som har kommit till Sverige som flyktingar eller skyddsbehövande (42 procent år 2013 och 45 procent år 2018) än samma andel bland de Etiopienfödda svensketiopiska kvinnorna (runt 32 procent). På liknande vis återfinns bland de utrikesfödda svensketiopiska kvinnorna en större andel personer som sökt sig till Sverige som anhörig till flykting (21 procent år 2018) än bland de utrikesfödda svensketiopiska männen (16 procent år 2018).

DIAGRAM 10 | ANDEL UTRIKES FÖDDA SVENSKETIOPIER – KVINNOR OCH MÄN

– MED OLIKA GRUND FÖR BOSÄTTNING I SVERIGE. JÄMFÖRELSE MELLAN 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

Medborgarskap

Vi har än så länge i rapporten granskat de svensketiopier som har varit folkbokförda i Sverige vid de tidpunkter vi studerat. I slutet av år 2019 handlade detta alltså om drygt 35 000 svensketiopiska personer. I rapporten som helhet är det framför allt dessa personer som vi behandlar, men vi ska nu i detta avsnitt studera hur stor del av de svensketiopiska personerna som också är svenska medborgare.

Till att börja med bör vi reda ut vad begreppen medborgare och folkbokförda faktiskt innebär. Alla personer som är folkbokförda i Sverige, oavsett medborgarskap, har tilldelats ett svenskt personnummer av det svenska Skatteverket. För att en utlandsfödd person ska bli svensk medborgare måste man ansöka om medborgarskap genom det svenska Migrationsverket. Huruvida ansökan om medborgarskap blir godkänd eller ej styrs av vissa lagstadgade krav. Det svenska medborgarskapet är inte knutet till den geografiska platsen där en person bor utan man kan vara svensk medborgare och samtidigt bo utanför landets gränser. Men man kan också bo i Sverige, det vill säga vara folkbokförd här, samtidigt som man är medborgare i ett annat land.

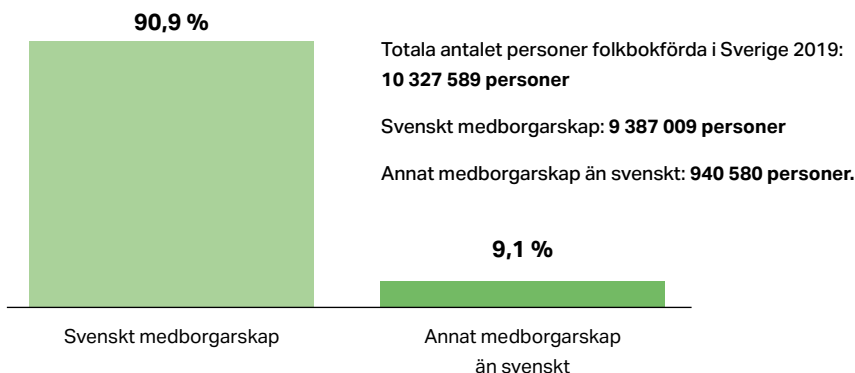
Medborgarskapet är ett rättsligt avtal som definierar förhållandet mellan stat och individ, och fastställer såväl rättigheter som skyldigheter i båda riktningar.⁴ Det är alltså

mycket viktigt att en person får ett svenskt medborgarskap för att i juridisk mening få tillgång till alla delar av det svenska samhället. Det är en grund för den svenska demokratin att de som bor i landet också är svenska medborgare.

Vi vet inte hur många personer som i dag finns i Sverige utan att vara folkbokförda, men dessa personer ingår aldrig i den statistik som vi använder oss av i denna rapport. Som vi sett i tidigare avsnitt så finns det relativt många personer som nyligen har invandrat till Sverige från Etiopien. Det är högst troligt att det finns fler personer som invandrat eller sökt asyl och som ännu inte fått godkänt uppehållstillstånd och därmed inte folkbokförts, och därmed inte heller ingår i denna rapport. Enligt SCB har under perioden år 2016–2021 mellan 200 och 500 personer med etiopiskt medborgarskap ansökt om asyl i Sverige.⁵

I diagram 11 beskrivs fördelningen mellan folkbokförda personer i Sverige med svenskt medborgarskap och folkbokförda personer med annat medborgarskap än svenskt för år 2019. Vi ser att den absoluta majoriteten (91 procent) av alla som vid denna tidpunkt var folkbokförda i Sverige också hade ett svenskt medborgarskap, medan 9 procent hade ett annat medborgarskap.

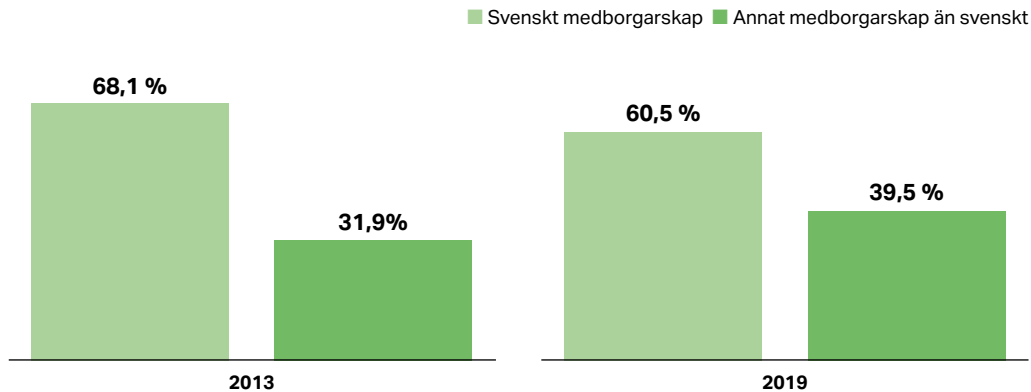
DIAGRAM 11 | MEDBORGARSKAP HOS SAMTLIGA PERSONER
FOLKBOKFÖRDA I SVERIGE 2019

Tittar vi enskilt på hur det förhåller sig gällande medborgarskap bland svensketiopiska personer vid samma tidpunkt (år 2019), ser vi däremot en annan bild. Det framkommer bland svensketiopiska personer att det är en högre andel personer som inte har ett svenskt medborgarskap (40 procent). Detta beskrivs närmare i diagram 12, samt hur fördelning av medborgarskap bland

svensketiopiska personer såg ut år 2013. Sett till andel av samtliga svensketiopier har andelen med annat medborgarskap än svenskt ökat något (från 32 till 40 procent) mellan åren 2013 och 2019. Detta är i sig inte särskilt förvånande med de fakta vi beskrivit i tidigare avsnitt om en ökning av personer som invandrat från Etiopien till Sverige från år 2015 och framåt.

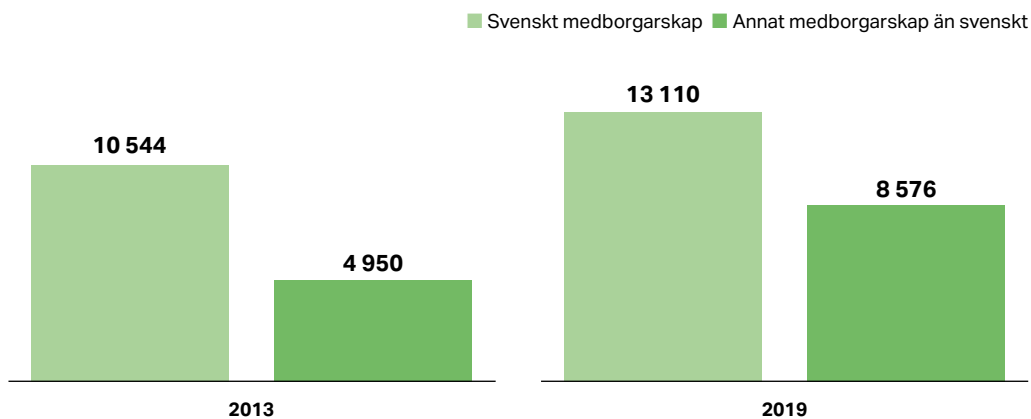
DIAGRAM 12 | MEDBORGARSKAP HOS PERSONER FÖDDA I ETIOPIEN OCH FOLKBOKFÖRDA I SVERIGE
– **ANDEL PERSONER** 2013 RESPEKTIVE 2019

Om vi i stället studerar antalet svensk-etiopiska personer med svenskt medborgarskap respektive annat medborgarskap (diagram 13) ser vi att antalet svensketiopier med annat medborgarskap ökade med

ungefär 3 500 personer mellan år 2013 och 2019. Antalet svensketiopiska personer med svenskt medborgarskap ökade också under perioden, med ungefär 2 500 personer.

DIAGRAM 13 | MEDBORGARSKAP HOS PERSONER FÖDDA I ETIOPIEN OCH FOLKBOKFÖRDA I SVERIGE
– **ANTAL PERSONER** 2013 RESPEKTIVE 2019

60%

60 procent av svensketiopierna hade 2019 svenskt medborgarskap. 2013 var andelen 68 procent.

Valdeltagande

Alla personer som är svenska medborgare har rätt att rösta i de svenska riksdagsvalen. Med ett annat ord är dessa personer röstberättigade. Ofta används valdeltagande, det vill säga andelen röstberättigade som deltar i valet, som en indikator på delaktighet i samhällsutvecklingen. Ett högt valdeltagande indikerar ett politiskt engagemang hos befolkningen medan ett lågt valdeltagande i vissa fall kan signalera utanförskap.

I dagens Sverige finns ett klart lägre valdeltagande bland personer med utländsk bakgrund än bland personer med svensk bakgrund.⁶ Det är dock i relation till detta konstaterande, och kommande analyser, viktigt att inte glömma bort att valdeltagandet är generellt högt i Sverige jämfört med andra länder och de flesta invandrargrupper i Sverige når nivåer på valdeltagande som överträffar många andra länder. Som referens till den grupp vi fokuserar på

i denna rapport, personer med etiopisk bakgrund, kan det också vara bra att känna till att valdeltagandet i Etiopien låg på 93 procent i parlamentsvalet år 2015.⁷

Vad är det då för nivåer vi talar om i Sverige och bland svensketiopiska personer specifikt? Vid det senaste riksdagsvalet, år 2018, låg det totala valdeltagandet i Sverige på 87 procent. Bland personer med svensk bakgrund var valdeltagandet högre, 91 procent, än bland personer med utländsk bakgrund där deltagandet var 76 procent. Bland samtliga svensketiopier som var röstberättigade år 2018 röstade 78 procent. Röstdeltagandet för samtliga berörda grupper finns beskrivet i diagram 14. Där kan vi också se att det var en betydligt större andel av de Sverigefödda svensketiopierna (82 procent) än bland de Etiopienfödda svensketiopierna (76 procent) som deltog i valet.

DIAGRAM 14 | VALDELTAGANDET I RIKSDAGSVALET 2018

– ANDEL SOM RÖSTADE AV DE RÖSTBERÄTTIGADE I OLIKA GRUPPER

Hela den röstberättigade befolkningen i Sverige

Svensk bakgrund (födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige)

Utländsk bakgrund (utrikes födda + inrikes födda med två utrikes födda föräldrar)

Födda i Etiopien

Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien

Samtliga svensketiopier

Anmärkning: Man kan räkna ut valdeltagande på lite olika sätt, och staplarna i diagram 14 avseende hela befolkningen i Sverige kontra svensketiopierna har något olika beräkningsgrunder. Skillnaderna är dock så små att det inte förändrar bilden eller analysen av valdeltagandet.

Den grupp bland svensketiopiska personer med högst valdeltagande år 2018 var kvinnor födda i Sverige. 87 procent av denna grupp röstade i riksdagsvalet. Skillnader i valdeltagande år 2018 mellan svensketiopiska kvinnor och män presenteras i diagram 15.

Vi ser där att de svensketiopiska kvinnorna var mer röstbenägna än de svensketiopiska männen. De personer som i lägst utsträckning röstade år 2018 var svensketiopiska män som var födda i Etiopien.

Av dessa röstade 74 procent.

Vi kan sammanfattande konstatera om valdeltagandet bland svensketiopiska personer år 2018, att denna grupp röstade i en något mindre utsträckning än hela Sveriges befolkning men i större utsträckning jämfört med samtliga utrikesfödda personer i Sverige. Skillnaden mellan den minst röstbenägna gruppen bland svensketiopier och valdeltagandet i hela den svenska befolkningen rör sig om drygt 10 procentenheter.

DIAGRAM 15 | VALDELTA GANDE I RIKSDAGSVALET 2018 – KVINNOR OCH MÄN

– ANDEL SOM RÖSTADE AV DE RÖSTBERÄTTIGADE

Kvinnor

Samtliga svensketiopier

Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien

Födda i Etiopien

Män

Samtliga svensketiopier

Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien

Födda i Etiopien

Betydligt färre av svensketiopierna än bland befolkningen i stort är sammanboende utan barn.

Hushåll och boende

Vi ska nu gå vidare mot ett nytt fokus i vår beskrivning av personer med etiopisk bakgrund i Sverige, nämligen boendesituationen. I följande avsnitt ska vi dels titta närmare på vilka hushållstyper och civilstånd som var vanligast bland svensketiopier, dels vad som kännetecknar svensketiopiers boenden i fråga om upplåtelseform och boarea.

Olika grupper inom den svenska befolkningen är i regel olika spridda i landet, rent geografiskt. Om de invandrade grupperna kan vi generellt säga att dessa är kraftigt överrepresenterade i landets utsatta områden.⁸ Tittar vi specifikt på svensketiopier kan vi se att år 2019 bodde 30 procent av de Etiopienfödda svensketiopierna i något av de 61 utsatta områdena i Sverige.⁹ Särskilt i området Husby i Stockholm bor många personer som är födda i Etiopien.¹⁰

I kommande avsnitt fokuserar vi huvudsakligen på svensketiopier i sin helhet, vi att titta särskilt på antingen de Sverigefödda eller Etiopienfödda personerna. I tidigare avsnitt har vi haft hela avsnitt som endast behandlar personer som har kommit till Sverige från Etiopien där de också är födda.

Vid teman som exempelvis vistelsetid i landet finns det ingen anledning att inkludera de Sverigefödda svensketiopierna eftersom de har varit i landet hela sitt liv. När det gäller frågor om boende och civilstånd finns det däremot inget som skiljer grupperna åt på liknande vis, alla personer oavsett födelseland kan exempelvis grupperas in i någon av de olika hushållstyperna. Det finns i följande avsnitt även en starkare ansats att försöka dra jämförelser mellan de svensketiopiska personerna och deras likheter respektive olikheter med hela den svenska befolkningen i de aktuella frågorna.

Sveriges samlade befolkning, det vill säga hela det svenska folket, uppgick den 31 december 2019 till 10,3 miljoner personer. Bland dessa ingår, som tidigare beskrivits, såväl svenska som utländska medborgare som är folkbokförda i landet. Asylsökande personer ingår däremot inte. Vid samma tillfälle fanns det drygt 4,7 miljoner hushåll i landet. Det innebär att det i genomsnitt bodde 2,19 personer per hushåll i Sverige år 2019.

Hushållstyper

Vi ska börja med att titta närmare på just hushållstyper bland hela Sveriges befolkning generellt och bland svensketiopier specifikt. Med ett hushåll syftar vi på en enhet av personer som delar bostad och som kan ansvara för varandras försörjning.¹¹ Vanligen talar man om fem olika typer av hushåll. Om vi tittar på hur de samlade svenska hushållen fördelar sig mellan dessa typer ser det ut på följande vis:

- **39,8 procent** av hushållen består av en ensamstående utan barn
- **7,1 procent** består av en ensamstående med barn
- **24,0 procent** består av sammanboende utan barn
- **22,2 procent** består av sammanboende med barn
- **6,8 procent** av hushållen är "övriga hushåll"¹²

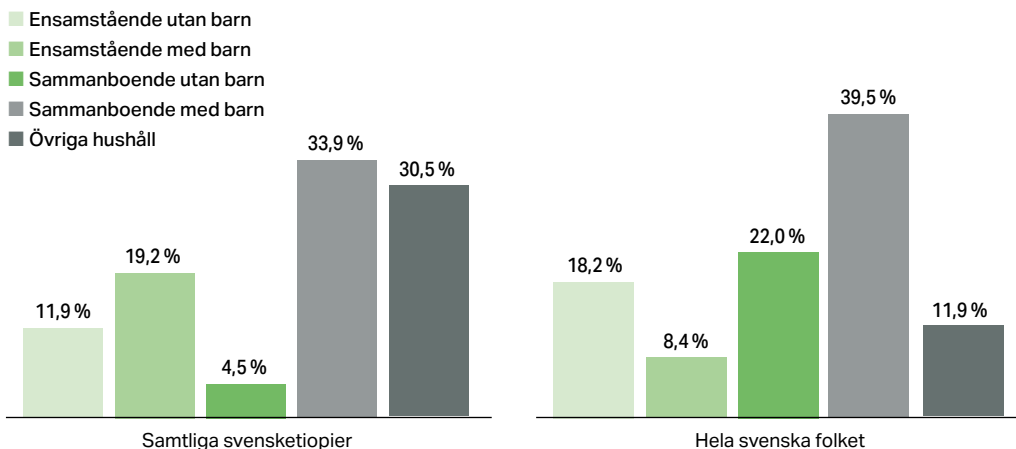
Sett till svensketiopierna fördelade sig befolkningen mellan de olika hushållstyperna något annorlunda. Diagram 16 beskriver andelen som bodde i olika typer av hushåll både bland samtliga svensketiopier och bland hela svenska folket år 2019. Samtliga svensketiopier uppgick då, som vi tidigare beskrivit, till ungefär 35 200 personer.

Det vanligaste bland samtliga svensketiopier år 2019 var att ingå i ett sammanboende hushåll med barn eller i det som kallas för ett "övrigt hushåll". Tillsammans återfanns över 60 procent av samtliga svensk-

etiopier i någon av dessa två hushållstyper. Det var år 2019 också relativt vanligt bland svensketiopier att bo i ensamstående hushåll med barn, ungefär var femte svensk-etiopisk person ingick i ett sådant hushåll.

Vi kan också säga att en av tio svensk-etiopiska personer var ensamstående utan barn. Den hushållstyp som däremot sticker ut som särskilt ovanlig bland de svensk-etiopiska personerna är sammanboende hushåll utan barn. Endast 4,5 procent av alla svensketiopiska personer i Sverige ingick år 2019 i ett sådant hushåll.

DIAGRAM 16 | ANDEL PERSONER SOM BOR I OLIKA TYPER AV HUSHÅLL 2019

En jämförelse av svensketiopiers fördelning mellan hushållstyperna med fördelningen bland hela det svenska folket utifrån den data som presenteras i diagram 16 ger följande insikter: För det första var det mycket vanligare att bo i ett "övrigt hushåll", det vill säga exempelvis generationsboende, inneboenden eller kollektiv, som svensketiopisk person än bland hela svenska folket (30 procent mot 12 procent). Samtidigt var det mycket mer ovanligt att svensketiopier

bodde i sammanboende hushåll utan barn än sett till landets samlade befolkning (4,5 procent mot 22 procent). Det var också vanligare att svensketiopier levde i ensamstående hushåll med barn (19 procent) än bland hela svenska folket (8 procent). Den hushållstyp som skiljde sig minst åt var de ensamstående hushållen utan barn, vilket var något mer ovanligt bland svensketiopier än bland hela svenska folket.

Civilstånd

I relation till hushållstyp är det också intressant att titta närmare på vilka civilstånd som är vanligt förekommande bland såväl svensketiopiska personer som bland alla personer i Sverige. Att beskriva civilstånd är detsamma som att en person är ogift, gift, skild eller änka/änkling. De två begreppen, civilstånd och hushållstyp, används ofta i anslutning till varandra då de båda beskriver något som är av stor betydelse för människor. Att ha en närstående, kanske ett barn, partner eller förälder, betyder ofta både en ekonomisk trygghet såväl som en känslomässig trygghet.

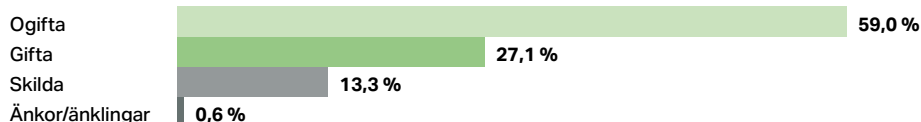
I diagram 17 beskrivs fördelningen av civilstånd år 2013 och 2019 bland såväl samtliga svensketiopier som hela svenska folket. Siffrorna visar att fördelningen mellan de olika typerna av civilstånd bland svensk-

etiopiska personer inte hade förändrats nämnvärt mellan de två tidpunkterna. Det vanligaste har varit att vara ogift (60 procent), följt av att vara gift (mellan 25 och 30 procent), skild (10 till 15 procent) och slutligen änka eller änkling (mindre än 1 procent).

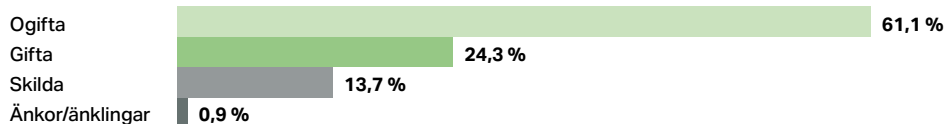
Fördelningen tycks logisk om man ser civilstånd i förhållande till åldersfördelningen bland svensketiopiska personer, vilket beskrivits närmare i tidigare avsnitt av detta kapitel. Vi kunde då konstatera att barn under 15 år utgjorde den största andelen av samtliga svensketiopiska personer i landet år 2019, följt av personer äldre än 45 år. Personer i åldersgrupperna 25–34 år och 35–44 år, åldrar då personer ofta gifter sig och skiljer sig, utgjorde däremot relativt mindre andelar av den svensketiopiska gruppen.

DIAGRAM 17 | CIVILSTÅND – 2013 OCH 2019

Gruppen svensketiopier 2013

Gruppen svensketiopier 2019

Hela befolkningen i Sverige 2019

Jämfört med hela befolkningen år 2019 ser vi att fördelningen mellan de olika civilståndet ser förhållandevis lik ut fördelningen bland de svensketiopiska personerna.

Det är alltså ungefär lika vanligt att vara gift, ogift eller skild som svensketiopier som

vilken person som helst som bor i Sverige, oberoende av födelseland eller grupptillhörighet. Andelen änkor/änklingar är däremot markant högre i den svenska befolkningen, totalt sett, än bland svensketiopier.

70%

Nästan 70 procent av svensketiopierna bodde 2019 i hyresrätt. Bland befolkningen i stort är andelen knappt 30 procent.

Boende – olika upplåtelseformer

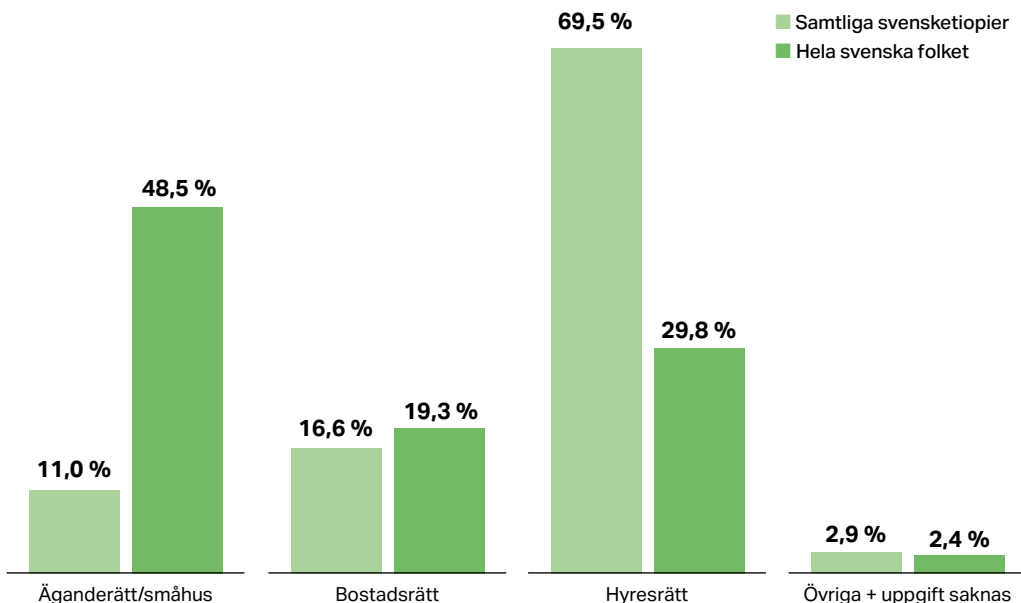
Vi ska nu gå vidare till att med olika termer beskriva det faktiska boendet, hemmet, i mer detalj. När man beskriver hur människor bor brukar man titta på det som kallas för *upplåtelseform*. Termen syftar till att beskriva vilken typ av bostad som personer bor i. Är det en lägenhet eller ett fristående hus? Är det en egenägd bostad som hushållet har köpt eller bor man i en bostad som man betalar hyra för? I den här rapporten – och i den statistik från SCB som rapporten är baserad på – har bostäderna delats in i tre olika upplåtelseformer:

- **Äganderätt eller småhus**, vilket betyder att man själv äger sin bostad.
- **Bostadsrätt**, betyder att man är medlem i en bostadsrättsförening som äger en fastighet och där varje medlem har varsin lägenhet som man bor i.
- **Hyresrätt**, betyder att man hyr en lägenhet av en hyresvärd.

Av diagram 18 framgår det att svensk-etiopier år 2019 i stor utsträckning bodde i hyresrätter. Andelen svensketiopiska personer som bodde i hyresrätter (70 procent) var mer än dubbelt så stor som andelen boende i hyresrätter bland hela svenska folket (30 procent).

Bland hela Sveriges befolkning var det däremot vanligast att man ägde sin bostad (49 procent), något som bara 10 procent av samtliga svensketiopier gjorde år 2019. Andelen av befolkningen respektive andelen av svensketiopier som bodde i en hyresrätt skiljde sig däremot inte särskilt mycket, och inte heller andelen personer som bodde i övrig upplåtelseform eller för vilka uppgifter om bostad saknades.

DIAGRAM 18 | OLIKA TYPER/UPPLÅTELSEFORMER AV BOSTÄDER
BLAND HELA SVENSKA FOLKET OCH LANDETS SVENSKETIOPIER, 2019

Att det var så pass vanligt att svensk-etiopier bodde i hyresrätter kan till viss del förklaras av att det över lag är vanligare att personer med utländsk bakgrund bor i hyresrätter. I Sverige bor knappt hälften (47 procent) av alla invånare med utländsk bakgrund i denna typ av boende, vilket kan jämföras med knappt 20 procent av invånarna med svensk bakgrund.

Samma mönster som återfinns bland svensketiopiska personers typ av boende återfinns även bland samtliga personer med utländsk bakgrund. 27 procent av befolkningen med utländsk bakgrund bor i småhus med äganderätt medan mer än en dubbel så stor andel, 58 procent, av befolkningen med svensk bakgrund bor i ett småhus som de äger. Boende i bostadsrätt skiljer sig däremot relativt lite mellan personer med svensk respektive utländsk bakgrund. 16 procent av befolkningen med svensk bakgrund bor i bostadsrätt och 18 procent av befolkningen med utländsk bakgrund.

En annan möjlig förklaring till att många svensketiopiska personer bor i hyresrätt men få i äganderätt, är att relativt många svensketiopiska personer bor i något av landets utsatta områden (30 procent av samtliga Etiopienfödda svensketiopier).¹³

Tittar vi specifikt på de svensketiopier som bodde i landets tre största städer år 2019, bodde mellan 30 och 50 procent i något av respektive stads utsatta områden.¹⁴

Om vi skulle beskriva en generell bild av boendet och demografin i de utsatta områdena, kan vi säga att den vanligaste upplåtelseformen är hyresrätter, befolkningen är förhållandevis ung och man är mer trångbodd än i andra delar av landet.

En tredje förklaring kan hittas i rent geografiska aspekter. Bostäders upplåtelseform varierar mycket mellan olika delar av Sverige och hyresrätter är kraftigt dominerande i områden där många nyanlända personer bor samlat. Bland svensketiopierna kunde vi tidigare redovisa att även om den genomsnittliga vistelsetiden i Sverige var förhållandevis hög, fanns det en större grupp svensketiopiska personer som kommit till landet under det senaste decenniet. Längre fram i rapporten kommer vi att diskutera svensketiopiers ekonomi, vilket också är en viktig variabel för vilken typ av bostad en person bor i. För att kunna köpa en bostad krävs till exempel en kontantinsats och ett stadigt arbete med en lön som räcker till att ett lån beviljas.

Boende – boarea

Vi ska nu titta närmare på vilken genomsnittlig boarea per bostad eller person som var vanligt förekommande bland svensk-etiopiska personer. Med boarea syftar vi på den yta en person har att röra sig på i sitt hem. En genomsnittlig bostad i Sverige är ungefär 90 kvadratmeter stor. Vi konstaterade tidigare i rapporten att det i genomsnitt ingår 2,19 personer i ett svenskt hushåll. Om man räknar ut ett medelvärde på bostadsytan per person efter dessa siffror får vi fram att boytan för en genomsnittlig person i Sverige är nästan 42 kvadratmeter.

Tittar vi närmare på svensketiopiska personers boarea, något som beskrivs i diagram 19, ser vi tydligt att den genomsnittliga boarean är mindre än bland hela svenska folket och att detta gäller för såväl personer födda i Etiopien som personer födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien. Mellan de två undergrupperna skiljer det bara ungefär 1 kvadratmeter. Vi kan alltså konstatera att svensketiopier, oberoende av födelseland, bor mera trångt än en genomsnittlig person i Sverige.

DIAGRAM 19 | GENOMSNITTLIG BOAREA
(KVADRATMETER) PER PERSON – 2019

Födda i Etiopien

Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien

Samtliga svensketiopier

Hela svenska folket

I tidigare avsnitt berörde vi att relativt många av samtliga svensketiopier bor i något av landets utsatta områden. Stiftelsen The Global Village's rapport från 2019, "Fakta för förändring", handlade specifikt om att belysa dessa områden. I rapporten konstaterades att den genomsnittliga bostadsstorleken i de utsatta områdena var ungefär 15 kvadratmeter mindre än medelstorleken på samtliga bostäder i Sverige. I statistiken från 2019 års rapport ser vi också att det bor fler personer per hushåll i de utsatta områdena (2,53 personer per hushåll) än i riket i snitt. Att trångboddheten är större i de utsatta områdena är ett faktum.

Varför nämner vi dessa siffror även i denna rapport? Personer som är födda i Etiopien utgör i sig en mycket liten andel av de boende i de utsatta områdena (1,1 procent),¹⁵ men de är också färre till antalet jämfört med de dominerande grupperna (Sverigefödda, Irakfödda, Syrienfödda och Somaliafödda personer). Om man i stället tittar på var samtliga svensketiopiska personer bor, återfinns ungefär 30 procent av de Etiopienfödda svensketiopiska personerna i något av landets utsatta områden. En beskrivning av boendestatistiken för de utsatta områdena kan på så sätt ge en indikation på hur vissa svensketiopiers boendesituation ser ut i dag.

Utbildning

Att ha någon form av utbildning beskrivs ofta som en avgörande aspekt för att på ett hållbart sätt bli en del av det svenska samhället och ta sig in på den svenska arbetsmarknaden. Detta gäller särskilt för personer som kommit till Sverige från andra länder eller som är boende i något av landets utsatta områden. I Sverige har andelen personer med utländsk bakgrund ökat under en längre period. I relation till detta har utbildning vuxit fram som ett viktigt redskap för att bekämpa de växande svårigheter som uppstått i utanförskapsområden, där också många personer med utländsk bakgrund ofta bor. Skolprestationer och utbildningsnivåer ses ofta som en nyckel till integration och ett vaccin mot utanförskap.

Svensketiopiska barn och unga håller en hög lägsta nivå

I det här kapitlet kommer vi att fokusera på svensketiopiska personers prestationer i grund- och gymnasieskolan och den generella utbildningsnivån bland den vuxna befolkningen. Analyserna och beskrivningarna av svensketiopiers utbildningsnivåer och skolprestation bygger vidare på den information om demografi, boendesituation och livsvillkor som vi presenterade i föregående kapitel.

Vi kommer att presentera statistik i en logisk följd som följer det svenska skolsystemet från elevernas första betyg i årskurs 6 till behörighet och examen från gymnasieskolan. Slutligen behandlas även den vuxna befolkningens utbildningsnivå, och om det finns några mönster kopplat till vilken inriktning som vuxna svensketiopiska personer är utbildade inom.

Med bakgrund i det vi inledningsvis nämnt om utbildningens stora vikt för att integrera personer i det svenska samhället, är det oroväckande att skolor och undervisning över lag i dag har stora utmaningar i områden där många personer med utländsk bakgrund bor. För grupper och personer som kommit till Sverige, och som dessutom har en svagare utbildning med sig i bagaget från hemlandet, blir den svenska skolgången och fortsatta utbildningen extra viktig. Genomgående i kapitlet kommer vi se stora skillnader mellan de svensketiopiska personerna som är födda i Etiopien och de svensketiopiska personerna som är födda i Sverige. I regel når de Sverigefödda barnen, ungdomarna och vuxna svensketiopiska personerna i högre utsträckning utbildningsmålen än de Etiopienfödda.

Betyg årskurs 6

I Sverige gäller skolplikt från förskoleklass upp till årskurs 9. Det betyder att alla barn i Sverige, enligt svensk lag, är skyldiga att gå i skolan mellan 6 och 16 års ålder. Därefter är all skolgång och utbildning frivillig. Elever i Sverige får vanligtvis sina första betyg när de går i årskurs 6. Betygen omfattar då samtliga ämnen som eleverna har läst, vilket oftast rör sig om 16 separata ämnen.

Betygen kan användas som en beskrivning av hur långt eleven har kommit kunskapsmässigt vid denna ålder, i regel när barnen är tolv år gamla. Men det viktigaste syftet med dessa betyg är att se hur eleverna ligger till och vad de behöver förbättra framåt.

I detta avsnitt ska vi titta närmare på just betygen från årskurs 6, men med fokus på tre särskilda ämnen, nämligen engelska, matematik och svenska eller svenska som

andra språk. Av alla elever i alla Sveriges skolor år 2019, fick 82 procent av eleverna i årskurs 6 ett godkänt betyg i samtliga av dessa tre ämnen.

Diagram 20 visar att andelen svensk-etiopiska elever med godkända betyg i årskurs 6 i ämnena engelska, matematik och svenska eller svenska som andra språk år 2019 var tio procentenheter färre, 72 procent, än bland samtliga elever i Sverige. Särskilt bland de svensketiopiska pojkarna var det en betydligt lägre andel som uppnådde godkända resultat i dessa ämnen. Andelen med godkända betyg i de tre ämnena hade minskat bland de svensketiopiska sjätteklassarna mellan åren 2014 och 2019. Detta gäller både när vi ser till samtliga svensk-etiopiska elever i årskurs 6, och när vi tittar på pojkar och flickor separat.

DIAGRAM 20 | ANDEL ELEVER I SVERIGE SOM VAR GODKÄNDA I DE TRE ÄMNENA ENGELSKA, MATEMATIK OCH SVENSKA/SVENSKA SOM ANDRASPRÅK – TJEJER OCH KILLAR – 2014 OCH 2019

■ Vårterminen 2014 ■ Vårterminen 2019

Samtliga svenska elever

Samtliga svensketiopier

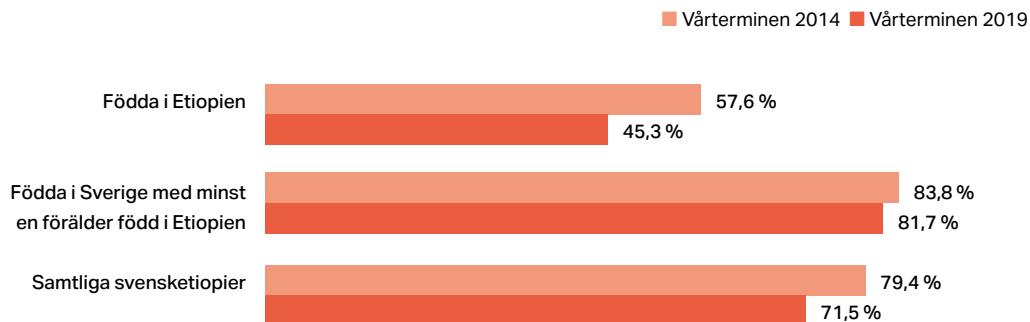
I diagram 21 beskrivs de svensketiopiska sjätteklassarnas resultat utifrån födelseland, det vill säga uppdelat mellan de elever som var födda i Etiopien och de elever som var födda i Sverige med minst en förälder som var född i Etiopien.

Förändringen av andel godkända elever i engelska, matematik och svenska eller svenska som andra språk i årskurs 6 mellan åren 2014 och 2019 var betydligt mer markant bland de sjätteklassare som var födda i Etiopien. Bland dessa elever var det mer ovanligt att uppnå godkända betyg i de tre ämnena i årskurs 6 än bland de Sverigefödda svensketiopiska eleverna.

Mellan år 2014 och 2019 minskade andelen elever med godkända betyg i de tre ämnena i årskurs 6 bland de Etiopienfödda svensketiopiska eleverna från 58 procent till 45 procent. Det var alltså en minskning med 13 procentenheter, eller en minskning med ungefär 22 procent, under femårsperioden.

Tittar vi på de Sverigefödda svensketiopiska eleverna i årskurs 6, hade 84 procent godkända betyg i de tre ämnena år 2014 och 82 procent godkända betyg år 2019. Bland dessa elever rör det sig alltså bara om en skillnad på 2 procentenheter, eller en minskning om 2,5 procent under fem år.

DIAGRAM 21 | ANDEL SVENSKETIOPISKA ELEVER SOM ÄR **GODKÄNDA I DE TRE ÄMNENA** ENGELSKA, MATEMATIK OCH SVENSKA/SVENSKA SOM ANDRASPRÅK – 2014 OCH 2019 – UPPDELAT PÅ FÖDELSELAND

Bland svensketiopiska barns betyg i årskurs 6 fanns en stor variation i hur vanligt det var att uppnå ett godkänt betyg i engelska, matematik och svenska. Det var bland svensketiopiska flickor generellt mer vanligt att vara godkänd i dessa ämnen än bland svensketiopiska pojkar. Det var också betydligt vanligare att eleven uppnådde godkända betyg om hen var född i Sverige än om hen var född i Etiopien.

Om vi studerar skillnader mellan svensketiopiska pojkar och flickor, och dessutom filtrerar detta på födelseland framgår följande:

- De svensketiopiska barn som hade svårast att uppnå godkända betyg i de tre särskilt studerade ämnena i årskurs 6 var pojkar som var födda i Etiopien. Av dessa nådde 37 procent godkända resultat år 2019.
- Bland svensketiopiska flickor som var födda i Etiopien, nådde mer än hälften (57 procent) godkända betyg i de tre ämnena vi analyserar särskilt bland betygen i årskurs 6.
- Att nå godkända resultat i årskurs 6 i ämnena engelska, matematik och svenska eller svenska som andra språk var vanligast bland svensketiopiska flickor födda i Sverige. Av dessa elever nådde 86 procent godkända resultat.
- Bland de Sverigefödda svensketiopiska pojkarna var det också vanligt att klara dessa tre ämnen – 77 procent av samtliga svensketiopiska pojkar i årskurs 6 hade godkända betyg år 2019.

Vid analysen av dessa uppgifter är det viktigt att minnas åldersstrukturen i den svensketiopiska gruppen. Vi konstaterade i kapitel 1 att år 2019 var drygt tre av fyra svensketiopiska barn under 15 år födda i Sverige med minst en förälder som var född i Etiopien, men att antalet Etiopienfödda barn under 15 år också ökade i landet mellan år 2013 och 2019 (se diagram 4).

71,5 procent av samtliga svensketiopier i årskurs 6 var 2019 godkända i de tre ämnena engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk.

Behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram

Vi ska nu gå vidare till att studera hur det ser ut bland svensketiopiska elever när de slutar grundskolan, alltså när de har genomgått hela den skolpliktsbelagda utbildningsperioden. Detta sker när eleven går ut årskurs 9, vilket vanligtvis sker när man är 16 år gammal. Med de betyg som eleven erhåller som slutbetyg från årskurs 9 kan eleven söka in på något av de olika nationella programmen som finns i den svenska gymnasieskolan.

I Sverige finns det två huvudkategorier av nationella gymnasieprogram: yrkesprogram och högskoleförberedande program. Dessa två kategorier skiljer sig både i innehåll och i krav på behörighet. De högskoleförberedande programmen har högre behörighetskrav än de yrkesförberedande. Innehållsmässigt är yrkesprogrammen huvudsakligen inriktade på att ge eleven kunskaper nog att utöva ett yrke efter avslutad utbildning. De högskoleförberedande programmen ger i stället eleven kunskaper för att i framtiden kunna fortsätta studera på högskola och universitet efter avslutade gymnasiestudier.

Om en elev inte är behörig till något av de nationella gymnasieprogrammen med sina betyg från årskurs 9, kan denne läsa ett introduktionsprogram på gymnasiet. På ett sådant program ges eleven möjlighet att läsa upp den behörighet som saknas för att sedan kunna söka sig till ett nationellt program.

I det här avsnittet kommer vi att fokusera på svensketiopiska elevers behörighet till gymnasiets yrkesprogram, och i nästa avsnitt behandlar vi behörigheten till de högskoleförberedande programmen.

Vi börjar med att titta närmare på hur stor andel av avgångseleverna från årskurs 9 som var behöriga till något av gymnasiets yrkesprogram vid läsårets avslut 2014 och 2019. Detta beskrivs i diagram 22 för både svensketiopiska avgångselever och för samtliga avgångselever från den svenska grundskolan. Jämförs samtliga svensketiopiska avgångselever med rikssnittet, kan vi konstatera att de svensketiopiska eleverna generellt nådde lägre resultat. Skillnaden ligger såväl år 2014 som 2019 kring ungefär 10 procentenheter.

Tittar vi närmare på de svensketiopiska avgångseleverna filtrerat på födelseland, likt hur vi tidigare tittade på betygen från årskurs 6, ser vi att det återigen fanns tydliga skillnader mellan dessa grupper. År 2019 var 88 procent av de Sverigefödda svensketiopiska avgångseleverna behöriga till gymnasiets yrkesprogram, vilket kan jämföras med rikssnittets 85 procent behöriga avgångselever. Bland de Etiopienfödda svensketiopiska avgångseleverna samma år var bara 44 procent behöriga till yrkesprogrammen.

**DIAGRAM 22 | ANDEL AVGÅNGSELEVER FRÅN GRUNDSKOLAN (ÅRSKURS 9)
MED BEHÖRIGHET TILL GYMNASIETS YRKESPROGRAM – 2014 OCH 2019**

■ Vårterminen 2014 ■ Vårterminen 2019

Födda i Etiopien

Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien

Samtliga svensketiopier

Samtliga svenska elever

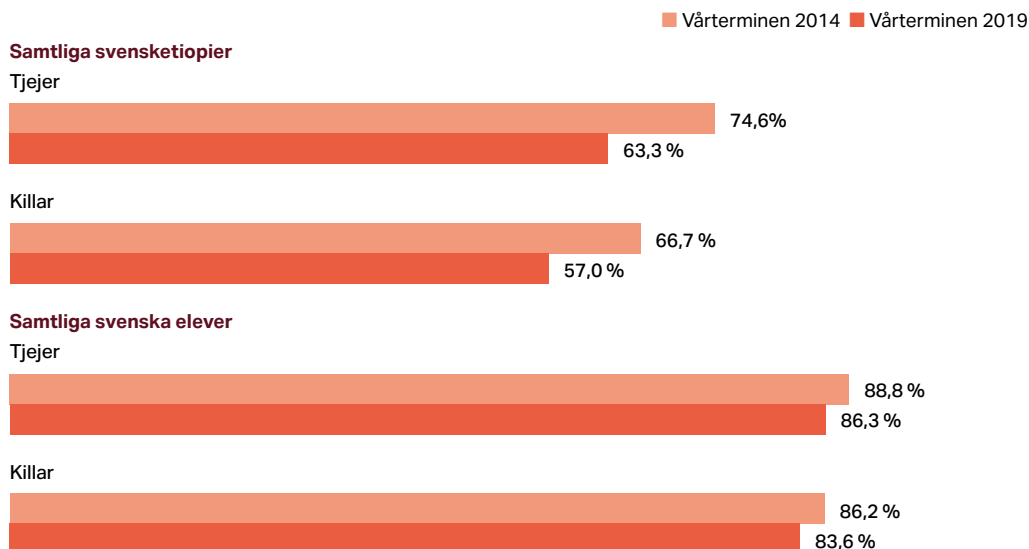
Bland de Etiopienfödda svensketiopierna var andelen behöriga avgångselever alltså markant lägre än både rikssnittet och de Sverigefödda svensketiopiska eleverna. Andelen behöriga hade minskat mellan åren 2014 och 2019. Vi konstaterade tidigare och i föregående kapitel att antalet Etiopienfödda barn upp till 15 år hade ökat i landet, men också att antalet unga personer i åldern 16 till 24 år hade ökat fram till år 2019. Hur länge en elev har varit i Sverige är tillsammans med övrig skolbakgrund en

viktig parameter för hur det går i skolan. Att avgångseleverna som är födda i Etiopien är fler till antalet år 2019 bidrar till att statistiken ser ut som den gör. Det är naturligtvis så att man har olika förutsättningar att klara den svenska skolans mål och innehåll beroende på om man är född i Sverige och gått igenom det svenska systemet från förskola upp till grundskolans slut, än om man kommit till Sverige från ett annat land och behöver lära sig många saker – inte minst språkligen – på nytt.

Diskussionen om skillnader mellan Sverige-födda och Etiopienfödda svensketiopiska avgångselever från årskurs 9, är viktig att ta med sig vidare till diagram 23, där skillnader mellan svensketiopiska tjejer och killar beskrivs. Att andelen behöriga avgångselever minskade under perioden år 2014 till 2019

bland både svensketiopiska tjejer och killar kan med största sannolikhet förklaras av att andelen elever som varit i Sverige kortare tid samtidigt ökat. Angående skillnaderna mellan könen kan vi notera att det inte rör sig om några särskilt stora procentuella skillnader.

DIAGRAM 23 | ANDEL AVGÅNGSELEVER FRÅN GRUNDSKOLAN (ÅRSKURS 9) MED BEHÖRIGHET TILL GYMNASIETS YRKESPROGRAM – TJEJER OCH KILLAR – 2014 OCH 2019

För att sammanfatta våra analyser av svensketiopiska ungdomars behörighet till gymnasiets yrkesprogram kan vi konstatera följande: Det fanns både år 2014 och 2019 stora skillnader i hur vanligt det var att en svensketiopisk elev som slutade årskurs 9 också var behörig till gymnasieskolans yrkesprogram. Dessa skillnader kan framför

allt härledas till huruvida eleverna var födda i Sverige eller i Etiopien. Det var ungefär hälften så vanligt att Etiopienfödda elever var behöriga till ett yrkesprogram år 2019, som att Sverigefödda svensketiopiska elever var behöriga. De Sverigefödda svensketiopiska eleverna ligger på samma nivå som samtliga elever som slutar årskurs 9 i Sverige.

57 procent svensketiopiska elever gick våren 2019 ut grundskolan med ett slutbetyg som gav dem behörighet till gymnasiets olika yrkesprogram.

73,4%

73,4 procent av landets samtliga svensketiopiska avgångselever vårterminen 2019 uppfyllde betygskraven för att kunna söka in på ett högskoleförberedande gymnasieprogram.

Behörighet till gymnasieskolans högskoleförberedande program

Vi ska nu titta närmare på svensketiopiska avgångselevers behörighet till den andra kategorin av gymnasieskolans nationella program – det vill säga de *högskoleförberedande*.¹

Som vi nämnt tidigare har dessa program högre behörighetskrav än de yrkesförberedande programmen, och de syftar till att ge eleven nödvändig kunskap för att kunna fortsätta studera på universitet eller högskola efter studentexamen. Kraven för att bli antagen till ett högskoleförberedande program varierar.

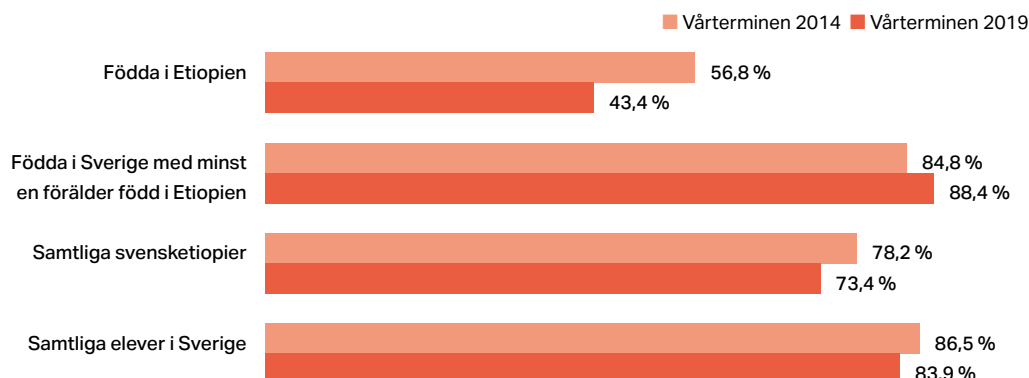
Då vi i denna rapport försöker beskriva en generell situation för en specifik grupp har vi valt att presentera statistiken utifrån ett specifikt program – nämligen det estetiska programmet.²

Logiken bakom detta val bygger på att det estetiska programmet inte har några specifika krav på vilka ämnesbetyg från årskurs 9 som behöver vara godkända (utöver svenska, engelska och matematik som alla

gymnasieprogram kräver godkänt i), och därmed har de lägsta behörighetskraven av alla högskoleförberedande program. Är en elev inte behörig till det estetiska programmet, är eleven inte heller behörig till något annat högskoleförberedande gymnasieprogram.

I diagram 24 beskrivs andelen avgångselever vårterminerna 2014 och 2019 med behörighet till gymnasiets högskoleförberedande program. Vi kan se att andelen behöriga bland de Sverigefödda svensketiopiska avgångseleverna stämde relativt väl överens med andelen behöriga bland samtliga avgångselever från den svenska grundskolan. De Sverigefödda svensketiopiska avgångseleverna låg i regel något över riksnittet. Bland de Etiopienfödda avgångseleverna ser vi däremot en betydligt lägre andel som var behöriga till gymnasiets högskoleförberedande program. Bland samtliga svensketiopiska avgångselever samman-

DIAGRAM 24 | ANDEL AVGÅNGSELEVER FRÅN GRUNDSKOLAN (ÅRSKURS 9) MED BEHÖRIGHET TILL GYMNASIETS HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM – 2014 OCH 2019

taget var andelen behöriga till de högskoleförberedande programmen ungefär 10 procentenheter under rikssnittet både år 2014 och 2019.

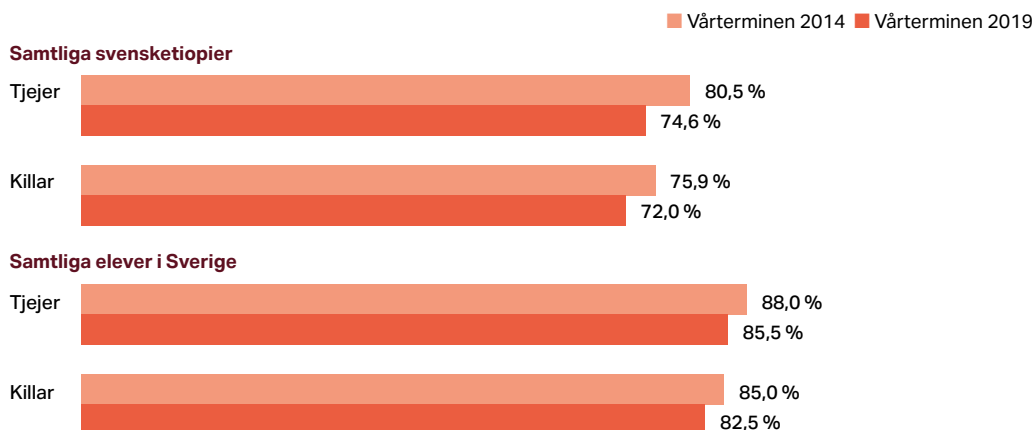
Fördelningen av andelen svensketiopiska avgångselever som var behöriga till de högskoleförberedande programmen i diagram 24, är mycket lik den fördelning som vi såg när vi studerade andelen behöriga till gymnasiets yrkesprogram i diagram 22.

Bland de Sverigefödda svensketiopiska avgångseleverna skiljde sig andelen behöri-

ga till högskoleförberedande respektive yrkesförberedande gymnasieprogram endast marginellt. Bland Etiopienfödda avgångselever återfinns en liten skillnad som visar på en något lägre andel behöriga avgångselever till de högskoleförberedande programmen än yrkesprogrammen.

Vi kan alltså konstatera att om en elev är behörig till gymnasiets yrkesprogram så är denne i allmänhet också behörig till ett högskoleförberedande program.

DIAGRAM 25 | ANDEL AVGÅNGSELEVER FRÅN GRUNDSKOLAN (ÅRSKURS 9) MED BEHÖRIGHET TILL GYMNASIETS HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM – TJEJER OCH KILLAR – 2014 OCH 2019

Sannolikt är detta mönster av en minskad andel behöriga svensketiopiska tjejer och killar, likt tidigare diskussion, till viss del kopplat till det ökade antalet av Etiopienfödda svensketiopiska barn och unga bland avgångseleverna. Vi kan dock inte i detta skede uttala oss om hur stor bäring detta har på minskningen av svensketiopiska

elevers behörighet till de högskoleförberedande programmen.

Det är också viktigt att komma ihåg att även om en minskning syns i siffrorna, har de svensketiopiska eleverna generellt en god behörighet till såväl yrkesförberedande som högskoleförberedande gymnasieprogram.

Examen från gymnasiet – fyra år efter påbörjade studier

Vi har nu i två avsnitt studerat svensk-etiopiska elevers behörighet till gymnasiet. Men hur går det sedan? Tar de flesta studenten, eller är det vanligt att det uppstår svårigheter längs vägen? Det ska vi nu undersöka i följande avsnitt. Vi kommer att titta på hur många av de svensketiopiska ungdomar som påbörjar studier på gymnasiet som också tar sin examen, det vill säga hur många som genomgår och slutför en fullständig gymnasieutbildning. Vi använder oss i våra analyser av ett mått som kallas för genomströmning och som beskriver andelen gymnasieelever som tar sin examen inom fyra år från det att de påbörjade sina studier.

Vårterminen år 2019, såväl som år 2014, hade drygt 78 procent av alla gymnasieelever i Sverige tagit examen max fyra år efter att de påbörjat sina studier.

I diagram 26 beskrivs genomströmningen av svensketiopiska gymnasieelever såväl som samtliga gymnasieelever i Sverige. Vi ser där att genomströmningen bland samtliga svensketiopiska gymnasieelever

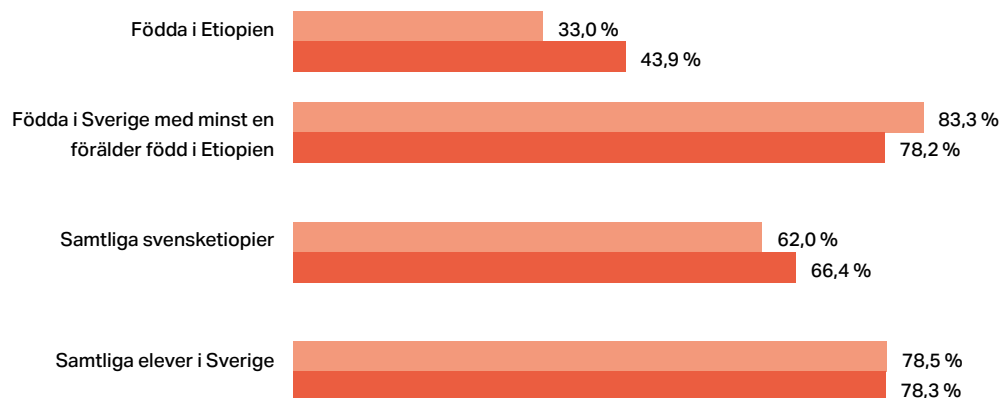
generellt var lägre än genomströmningen bland samtliga gymnasieelever i Sverige. Både våren år 2014 och våren år 2019 var det strax över 60 procent av de svensk-etiopiska gymnasieeleverna som tog sin examen inom fyra år från det att deras gymnasiestudier hade påbörjats.

Det fanns stora skillnader mellan de svensketiopiska elever som var födda i Sverige och de svensketiopiska elever som var födda i Etiopien. Genomströmningen av de Sverigefödda svensketiopiska eleverna ligger på samma nivå som samtliga elever i den svenska gymnasieskolan. År 2014 var andelen Sverigefödda svensketiopiska elever med examen inom fyra år till och med något högre än rikssnittet. Bland de Etiopienfödda eleverna var genomströmningen däremot markant lägre, mindre än hälften (44 procent år 2019) tog sin examen inom fyra år. Diagram 26 visar dock att det bland de Etiopienfödda eleverna hade skett en stor ökning i fråga om genomströmning mellan de som tog examen år 2014 och de som tog examen år 2019.

DIAGRAM 26 | ANDEL SOM TAR **EXAMEN INOM FYRA ÅR** EFTER PÅBÖRJADE GYMNASIESTUDIER

■ Påbörjade gymnasiestudier läsåret 2010/2011, examen vårterminen 2014

■ Påbörjade gymnasiestudier läsåret 2015/2016, examen vårterminen 2019

Vid tidigare analyser av utbildning, betyg och behörighet har vi inte noterat några större skillnader mellan svensketiopiska tjejer och killar.

Gällande genomströmning kan vi däremot konstatera att det har skett en nämnvärd förändring mellan 2014 och 2019.

Vid det första årtalet var andelen svensketiopiska tjejer och killar som tog studenten

inom fyra år från påbörjade gymnasiestudier mycket lika – det skiljde endast några procentenheter. Men våren 2019 hade andelen svensketiopiska killar som tog examen markant minskat från knappt 70 till 60 procent (se diagram 27) medan andelen bland de svensketiopiska tjejerna låg kvar konstant strax över 70 procent.

DIAGRAM 27 | ANDEL SOM TAR **EXAMEN INOM FYRA ÅR** EFTER PÅBÖRJADE GYMNASIESTUDIER – SKILLNADER MELLAN **TJEJER OCH KILLAR**

■ Påbörjade gymnasiestudier läsåret 2010/2011, examen vårterminen 2014

■ Påbörjade gymnasiestudier läsåret 2015/2016, examen vårterminen 2019

Samtliga svensketiopier

Samtliga elever i Sverige

Vi har nu i fyra avsnitt gått igenom svensk-etiopiska barns och ungdomarnas skolresultat, från de första betygen i årskurs 6 till behörighet till gymnasiet och slutligen studentexamen efter genomförd gymnasieutbildning.

Sammanfattningsvis hade de svensk-etiopiska eleverna som var födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien ge-

nomgående nivåer gällande behörighet och examen som låg nära den nivå som gäller alla elever i den svenska skolan. De svensk-etiopiska eleverna som var födda i Etiopien och som kommit till Sverige hade däremot haft svårare att nå upp till samma nivåer. Sannolikt återfinns en del av förklaringen i vistelsetid i landet och tidigare skolbakgrund.

43,9 procent av alla elever födda i Etiopien tog 2019 examen inom fyra år efter påbörjade gymnasiestudier. 2014 var andelen 37,8 procent.

Den vuxna befolkningens utbildningsnivå

När man analyserar en grupps utbildningsnivå är, förutom barns och ungdomars skolgång, den vuxna befolkningens utbildningsnivå också en viktig punkt.

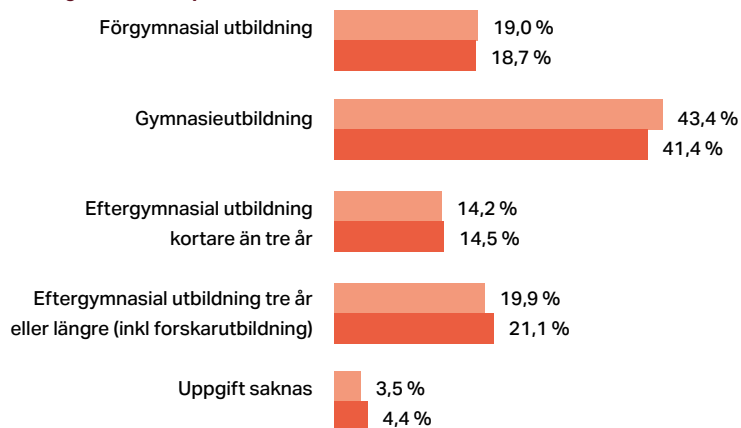
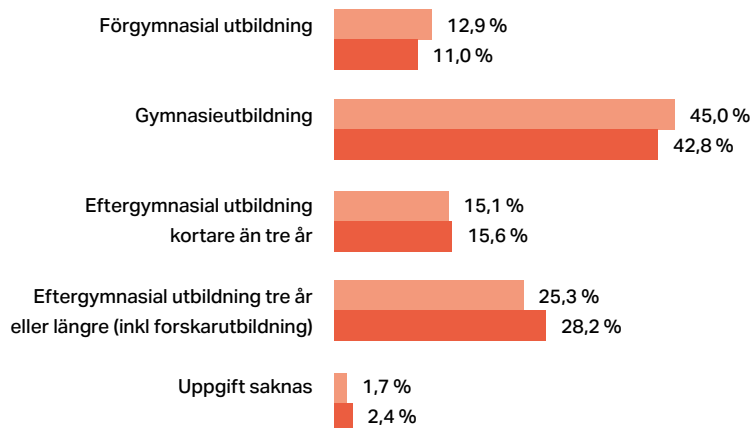
Därför ska vi i kommande avsnitt nu titta närmare på svensketiopiska personer i åldern 25 till 64 år och vilka utbildningar dessa personer har genomgått.

I diagram 28 beskrivs samtliga svensketiopiers utbildningsnivåer år 2013 och 2019, såväl som fördelningen bland utbildningsnivåerna sett till hela den svenska befolkningen samma år. Vi ser där att fördelningen bland svensketiopier i stort följer samma mönster som hela den svenska befolkningen, men med vissa skillnader.

En större andel av svensketiopiska personer har högst en förgymnasial utbildning (19 procent) än sett till hela den svenska befolkningen (cirka 13 procent). Det var också en mindre andel av svensketiopierna som hade en eftergymnasial utbildning om tre år eller längre, inklusive forskarutbildning, än sett till hela den svenska befolkningen. Andelen svensketiopiska personer som genomgått en eftergymnasial utbildning som är kortare än tre år, låg däremot i linje med hela den svenska befolkningen på ungefär 15 procent. Andelen svensketiopiska personer som högst genomgått en gymnasieutbildning låg också ungefär i linje med andelen i hela befolkningen.

DIAGRAM 28 | ANDEL AV BEFOLKNINGEN I ÅLDERN 25–64 ÅR SOM**UPPNÅTT OLIKA UTBILDNINGSNIVÅER – 2013 OCH 2019**

■ 2013 ■ 2019

Samtliga svensketiopier**Hela svenska folket**

Vi såg gällande svensketiopiska barns och ungas skolresultat att det fanns skillnader mellan personer som var födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien och personer som var födda i Etiopien. Vi gör nu samma jämförelse men för den vuxna befolkningen och konstaterar att

- bland svensketiopiska personer som är födda i Sverige hade mer än varannan person någon form av eftergymnasial utbildning år 2019 – 20 procent hade en eftergymnasial utbildning som var kortare än tre år och 34 procent hade en eftergymnasial utbildning som var tre år eller äldre.
- bland Etiopienfödda svensketiopiska personer hade ungefär en tredjedel en eftergymnasial utbildning – 14 procent hade en eftergymnasial utbildning som var kortare än 3 år och 19 procent hade en eftergymnasial utbildning som var tre år eller längre.
- andelen personer som högst hade en gymnasieutbildning var något högre bland de Etiopienfödda svensketiopiska personerna (42 procent) än bland de Sverigefödda svensketiopiska personerna (37 procent).
- det var år 2019 en betydligt högre andel av de Etiopienfödda svensketiopierna som högst hade en förgymnasial utbildning (21 procent) än bland de Sverigefödda svensketiopierna (7 procent).

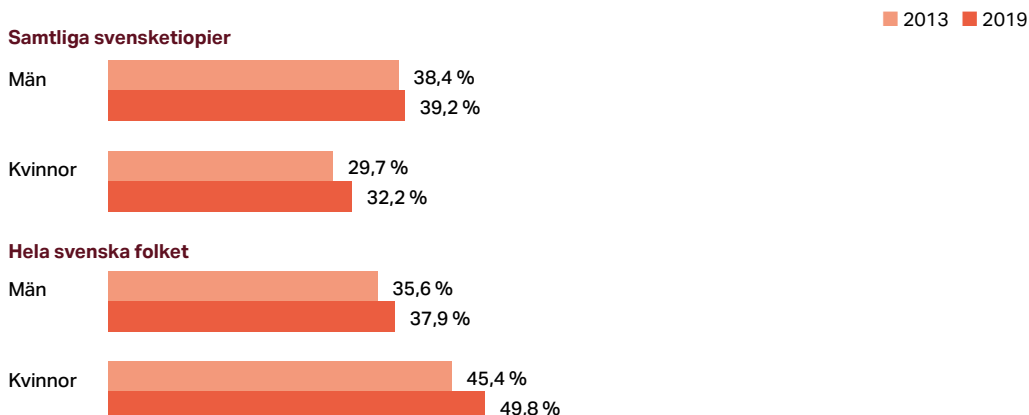
Tar vi en närmare titt på personer med någon form av eftergymnasial utbildning, oavsett längd på utbildningen, och undersöker hur vanligt detta var bland kvinnor respektive män ser siffrorna ut som i diagram 29.

Här framträder en bild där svensketiopier skiljer sig märkbart från hela den svenska befolkningen. Mest framträdande är att det var en betydligt lägre andel av svensketiopiska kvinnor i åldrarna 25 till 64 år som hade någon eftergymnasial utbildning. Bland de svensketiopiska kvinnorna rörde det sig om en knapp tredjedel både år 2013 och 2019, medan det bland samtliga kvinnor i samma ålder i Sverige rörde sig om nära hälften som hade en eftergymnasial utbildning.

Bland de svensketiopiska männen i arbetsför ålder utgjorde personer med någon eftergymnasial utbildning däremot ungefär lika stor andel som bland samtliga män i Sverige år 2019: knappa 40 procent.

Bland de svensketiopiska männen hade till och med en något högre andel personer genomgått någon form av eftergymnasial utbildning än sett till samtliga män i Sverige, både år 2013 och 2019.

DIAGRAM 29 | ANDEL PERSONER I ÅLDERN 25–64 ÅR SOM HAR EN EFTERGYMNASIAL UTBILDNING
(KORTARE ÄN TRE ÅR, TRE ÅR ELLER LÄNGRE ÄN TRE ÅR) – 2013 OCH 2019

66,4%

Två tredjedelar av svensketiopiska gymnasielever tog 2019 sin examen inom fyra år efter påbörjade studier.

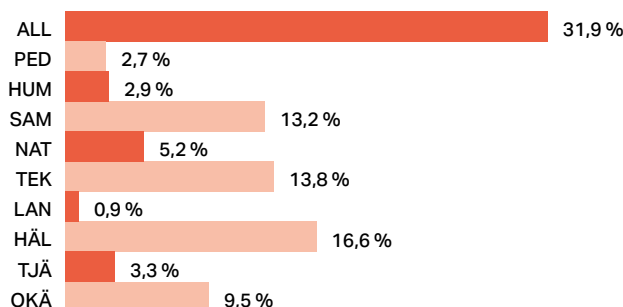
Den vuxna befolkningens utbildningsinriktning

Vi har nu sett ungefär hur länge svensk-etiopiska personer utbildar sig, men vi har hittills inte sagt något om vad man är utbildad inom eller om detta skiljer sig från hela

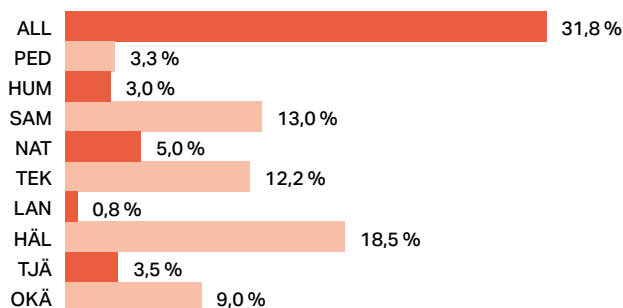
den svenska befolkningen. Det ska vi nu titta närmare på. Diagram 30 beskriver utbildningsinriktningen hos svensk-etiopiska personer i åldrarna 25 till 64 år, åren 2013

**DIAGRAM 30 | ANDEL PERSONER I ÅLDERN 25–64 ÅR
MED OLIKA UTBILDNINGSDIRIKTIONER – 2013 OCH 2019**

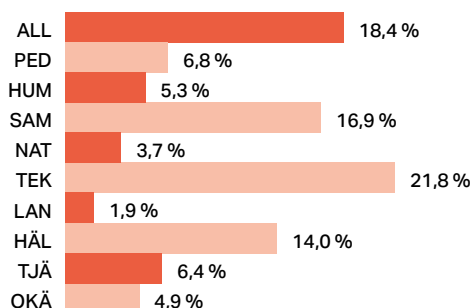
Samtliga svensk-etiopier – 2013

Samtliga svensk-etiopier – 2019

Samtliga personer i Sverige – 2019

- ALL Allmän utbildning
- PED Pedagogik och lärarutbildning
- HUM Humaniora och konst
- SAM Samhällsvetenskap, juridik, handel och administration
- NAT Naturvetenskap, matematik och data
- TEK Teknik och tillverkning
- LAN Lant- och skogsbruk + djursjukvård
- HÅL Hälso- och sjukvård + social omsorg
- TJÄ Tjänster
- OKÄ Okänd utbildningsinriktning

och 2019 samt fördelningen bland samtliga personer i arbetsför ålder i Sverige år 2019.

Mellan år 2013 och 2019 skedde det inga större förändringar bland svensketiopiers utbildningsinriktningar. Den största andelen av samtliga svensketiopier i åldrarna 25 till 64 år (32 procent) hade en allmän utbildning, det vill säga att en person gått igenom folkskola, grundskola eller gymnasieskolans samhällsvetenskapliga eller naturvetenskapliga program. Siffran är hög jämfört med andelen med en allmän utbildning bland samtliga personer i Sverige i arbetsför ålder, vilken ligger på cirka 18 procent.

Den näst vanligaste utbildningsinriktningen bland svensketiopiska personer var hälso- och sjukvårdsinriktningar samt social omsorg. Ungefär var femte svensketiopisk person var utbildad inom detta år 2019. Andra relativt vanliga utbildningsinriktningar bland svensketiopier år 2019 var samhällsvetenskap, juridik, handel och administration (13 procent) och teknik och tillverkning (12 procent).

De fyra utbildningsinriktningarna som

hittills nämnts utgjorde även de vanligaste inriktningarna bland hela den svenska befolkningen år 2019, men de procentuella andelarna skiljer sig åt från fördelningen bland svensketiopiska personer.

Sett till samtliga personer i Sverige i arbetsför ålder var 22 procent utbildade inom teknik och tillverkning, 18 procent inom allmän utbildning, 17 procent var utbildade inom samhällsvetenskap, juridik, handel och administration och slutligen 14 procent inom hälso- och sjukvård samt social omsorg.

Resterande utbildningsinriktningar var inte så vanliga i Sverige men jämfört med hela befolkningen var få svensketiopier utbildade inom tjänster, pedagogik och lärarutbildning, humaniora och konst samt lant- och skogsbruk och djursjukvård.

Det var år 2019 något mer vanligt bland svensketiopier att vara utbildade inom naturvetenskap, matematik och data (5 procent) än sett till hela den svenska befolkningen (4 procent). Skillnaderna var dock mycket små.

Genom att jämföra utbildningsinriktningarna hos svensketiopiska män och svensketiopiska kvinnor kan konstateras:

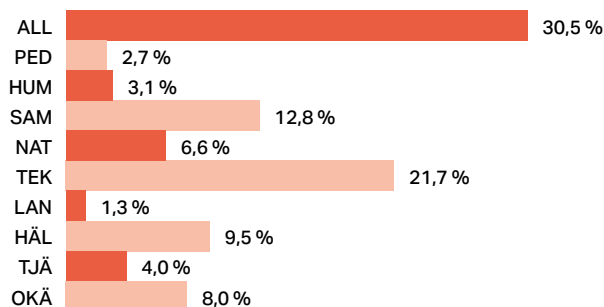
- Att ha en allmän utbildning var lika vanligt bland svensketiopiska män som bland svensketiopiska kvinnor i åldern 25 till 64 år (drygt 30 procent). Det samma gäller utbildning inom samhällsvetenskap, juridik, handel och administration (13 procent).
- En utbildning inom hälso- och sjukvård samt social omsorg var framför allt

vanligt bland svensketiopiska kvinnor (27 procent), men det fanns även en relativt stor andel svensketiopiska män med samma utbildning (10 procent).

- En utbildning inom teknik och tillverkning var vanligt bland svensketiopiska män – mer än var femte svensketiopisk man i arbetsför ålder hade denna utbildningsbakgrund. Bland svensketiopiska kvinnor var det däremot mer ovanligt.

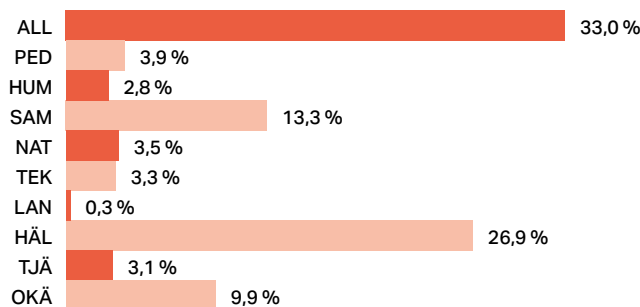
DIAGRAM 31 | ANDEL SVENSKETIOPIER I ÅLDERN 25–64 ÅR MED OLIKA UTBILDNINGSDIRIKTIONER – SKILLNADER MELLAN KVINNOR OCH MÄN ÅR 2019

Svensketiopiska män – 2019

ALL Allmän utbildning
 PED Pedagogik och lärarutbildning
 HUM Humaniora och konst
 SAM Samhällsvetenskap, juridik, handel och administration
 NAT Naturvetenskap, matematik och data
 TEK Teknik och tillverkning
 LAN Lant- och skogsbruk + djursjukvård
 HÄL Hälso- och sjukvård + social omsorg
 TJÄ Tjänster
 OKÄ Okänd utbildningsinriktning

Svensketiopiska kvinnor – 2019

Åsikterna som uttrycks i intervjuerna är de intervjuades egna.

Biniyam Wondimu:

»De flesta svensketiopier är relativt väl integrerade»

Svensketiopiske Biniyam Wondimu flyttade till Sverige från Etiopien 1980. I dag arbetar han som lektor vid Karolinska universitet och är ordförande i Svensk-Etiopiska föreningen.

68-åriga Biniyam Wondimu har bott mer än sitt halva liv i Sverige. Han flyttade till Sverige från Etiopien vid 26 års ålder 1980. I Sverige utbildade han sig till och har arbetat som tandläkare. I dag är han ordförande i Svensk-Etiopiska föreningen.

Han menar att det är svårt att svårt att prata om etiopier som en grupp, särskilt när det handlar om integration. Det eftersom Etiopien är ett land med flera olika etniska grupper och med stor skillnad i utbildning och socioekonomisk sta-

tus mellan invånarna, menar Biniyam Wondimu.

– Jag anser att de flesta svensketiopier är relativt väl integrerade om man tar hänsyn till individernas bakgrund, säger han.

Men han menar att integrationen för de relativt många svensketiopier med väldigt låg eller ingen utbildning kan komma att ta tid.

– Om integration är en social process kommer det att ta ganska många år för en individ med helt annorlunda kulturell bakgrund och ingen utbildning att integrera sig i Sverige, minst en generation, säger Biniyam Wondimu.

Svensketiopiska elever klarar skolan lite sämre än befolkningen i stort. Särskilt elever födda i Etio-

pien. Enbart 44 procent av niondeklassare födda i Etiopien lämnar grundskolan med gymnasiebehörighet. Biniyam Wondimu tror att det framför allt beror på dålig utbildningskvalitet i Etiopien.

– Enligt lärare med etiopisk bakgrund som jag har talat med, beror problemet för de födda i Etiopien på det försämrade utbildningskvaliteten i landet under senaste 30 åren. Förr var grundutbildningen i Etiopien på amhariska och engelska oavsett var man bor i landet. Nu har utbildningssystemet i Etiopien förändrats för fort och och regionerna satte i gång undervisa med regionala språket utan kvalificerade lärare. Konsekvensen blev att fler har börjat gå i skolan, men med försämrade kvalitet, säger han.

Arbete och företagande

Det har funnits och finns fortfarande många integrationsutmaningar i Sverige. Bland annat gäller det sysselsättning och utmaningar kopplade till att vuxna människor i landet oavsett bakgrund ska ha ett arbete och en inkomst. En låg sysselsättning och hög arbetslöshet är vid sidan av de problem som finns kopplat till utbildning och skola, faktorer som ofta beskrivs som utmärkande drag för många av Sveriges invånare med utländsk bakgrund.

Svensketiopiers arbetssituation är på många sätt beständig över tid

I tidigare kapitel har vi beskrivit den demografiska strukturen bland svensketiopier. Vi har också tittat närmare på boendesituation, utbildningsnivå och inriktning på utbildning bland svensketiopiska personer.

När vi nu går vidare till att studera arbete och företagande, är en naturlig början att undersöka hur stor del av den svensketiopiska gruppen som har ett arbete att gå till och hur stor del som är arbetslös – både tillfälligt och under en längre tid.

Efter detta tar vi ett fördjupande grepp om de svensketiopier som förvärvsarbetar

och studerar, hur stor andel som är anställd eller har eget företag, samt hur stor andel som är operativ företagsledare.

Vi beskriver också hur stor andel av den svensketiopiska gruppen som har ett arbete inom det privata näringslivet respektive offentlig sektor, och vilka branscher som är vanligast att arbeta inom. Slutligen beskrivs arbetslösheten bland svensketiopier genom att studera andelen som befinner sig i öppen arbetslöshet såväl som långtidsarbetslöshet.

65,9 procent av
alla svensketiopier
i åldern 20–64 år
förvärvsarbetade år 2018.
Lite större andel män
än kvinnor hade ett
jobb att gå till.

Förvärvsarbete i åldern 20–64 år

Vi inleder det tredje kapitlet med att titta närmare på förvärvsarbete bland svensk-etiopiska personer.

Begreppet **förvärvsarbete** innebär att en person har ett arbete i form av en anställning eller inom ett eget företag. Ibland säger man också **sysselsatta** i stället för förvärvsarbete och i detta sammanhang har de två orden samma egentliga innebörd.

Måten omfattar både personer som arbetar heltid och personer som arbetar deltid, eller bara enstaka timmar. Det görs inte någon skillnad mellan anställda och företagare. Andelen förvärvsarbete är således ungefärliga mått, som varken säger något om hur ofta eller hur mycket en person arbetar. Måtten, som beskriver hur många i befolkningen som förvärvsarbetar eller som är arbetslösa omfattar oftast personer i åldersgruppen 20 till 64 år. Naturligtvis finns personer i arbete som är yngre än 20 år och vissa personer som fortsätter att arbeta även efter 65 års ålder, men förvärvsarbete är vanligast i åldrarna 20 till 64 år.

Nu när vi gett en bakgrund till begreppen, kan vi dyka ner i statistiken som beskriver

förvärvsarbete bland svensketiopiska personer. I diagram 32 beskrivs just andelen förvärvsarbete bland svensketiopier i åldern 20 till 64 år, för åren 2013 och 2018. Vid det senare tillfället var 66 procent av samtliga svensketiopiska personer i åldersspannet förvärvsarbetande. Ser vi till motsvarande andel bland hela Sveriges befolkning rör det sig i stället om nästan 80 procent.

I avsnitten om utbildning såg vi ofta att svensketiopier som var födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien i högre utsträckning nådde behörighet än svensk-etiopiska personer som var födda i Etiopien. Något sådant mönster framträder inte när vi studerar andelen förvärvsarbetande. Skillnaderna relaterade till födelseland var år 2018 mycket små. Blickar man bakåt i tiden till år 2013, ser vi däremot att det då var en större andel förvärvsarbetande bland de Etiopienfödda svensketiopierna än bland de Sverigefödda. Vi kan också konstatera att bland både Sverigefödda och Etiopienfödda svensketiopier har andelen förvärvsarbetande ändå ökat mellan åren 2013 och 2018.

DIAGRAM 32 | ANDEL AV BEFOLKNINGEN I ÅLDERN 20–64 ÅR SOM

FÖRVÄRVSARBETAR – 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

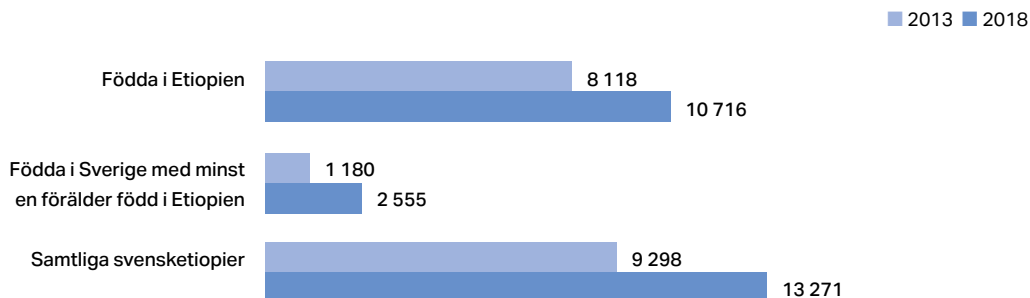
Ser vi i stället för andelar till hur många svensketiopiska personer som förvärvsarbetade vid dessa tidpunkter blir ökningen mellan åren 2013 och 2018 än mer tydlig. Sammantaget förvärvsarbetade nästan fyra tusen fler svensketiopiska personer år 2018 än 2013.

Av de förvärvsarbetande svensketiopiska personerna var de allra flesta, omkring 80 procent, år 2018 och knappt 90 procent år 2013, födda i Etiopien. Här behöver vi på-

minna oss om att den svensketiopiska befolkningen i arbetsför ålder huvudsakligen var Etiopienfödd medan de Sverigefödda var barn och unga som ännu inte påbörjat sitt yrkesverksamma liv.

Trots att antalet förvärvsarbetande Sverigefödda svensketiopier är betydligt lägre än **antalet** förvärvsarbetande bland de Etiopienfödda svensketiopierna, så är skillnaden i **andelen** förvärvsarbetande liten.

DIAGRAM 33 | ANTAL SVENSKETIOPIER I ÅLDER 20–64 ÅR SOM FÖRVÄRVSARBETAR – 2013 OCH 2018

Med bakgrund i ovanstående beskrivning av andelen förvärvsarbetande bland svensk-etiopier, är det inte förvånande att det i diagram 34 framträder att både svensketiopiska kvinnor och män förvärvsarbetade i lägre utsträckning än sett till samtliga kvinnor och män i hela Sverige.

Vi kan dock konstatera att det inte tycks

ha funnits några större skillnader gällande andelen förvärvsarbetande mellan svensk-etiopiska kvinnor och svensketiopiska män. År 2018 var skillnaden större än år 2013, och vid den senare tidpunkten förvärvsarbetade 68 procent av de svensketiopiska männen i åldersintervallet och 64 procent av de svensketiopiska kvinnorna.

DIAGRAM 34 | ANDEL KVINNOR OCH MÄN I ÅLDERN 20–64 ÅR

SOM FÖRVÄRVSARBETAR – 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

Samtliga svensketiopier

Hela svenska folket

Vi kan sammanfattningsvis konstatera att det år 2018 var en lägre andel bland svensketiopiska personer i åldrarna 20 till 64 år som förvärvsarbetade (66 procent) än bland alla personer i arbetsför ålder i hela

svenska folket (cirka 80 procent). Av de förvärvsarbetande svensketiopierna var många fler födda i Etiopien än i Sverige, men det fanns inte några större skillnader mellan könen.

Anställda eller företagare?

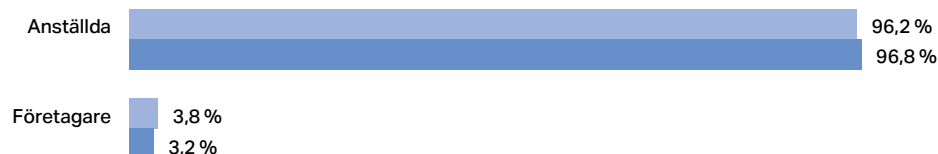
I följande fyra avsnitt ska vi nu ta ett än mer detaljerat grepp om de svensketiopiska personer som är mellan 20 och 64 år och arbetar. Vi börjar med att i detta avsnitt titta närmare på hur vanligt det var bland svensketiopiska personer att vara anställda respektive företagare.

Generellt var andelen företagare bland samtliga förvärvsarbetande i Sverige låg. Av alla förvärvsarbetande personer i landet utgjorde de som driver företag mindre än 10

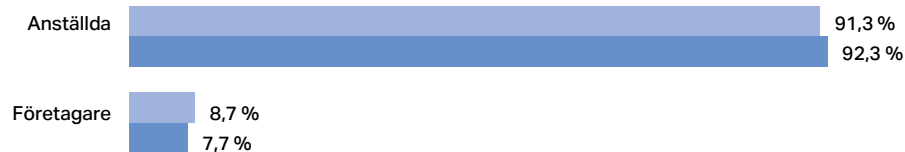
procent. Bland svensketiopier var det dock ännu mer ovanligt att vara företagare än bland förvärvsarbetande i Sverige som helhet. I diagram 35 ser vi att andelen företagare bland de förvärvsarbetande svensketiopierna har legat mellan 3 och 4 procent. Resterande 96 procent är anställda. Motsvarande siffra bland samtliga förvärvsarbetande i Sverige var strax över 90 procent både år 2013 och 2018.

DIAGRAM 35 | FÖRDELNINGEN ANSTÄLLDA – FÖRETAGARE BLAND DE FÖRVÄRVSARBETANDE I ÅLDERN 20–64 ÅR – 2013 OCH 2018

Samtliga förvärvsarbetande svensketiopier

Samtliga förvärvsarbetande i Sverige

Det finns skillnader mellan hur vanligt det är att kvinnor och män driver företag, och vi ser detta även för samtliga förvärvsarbete i Sverige generellt och för svensk-etiopiska förvärvsarbetande specifikt.

På det stora hela var mönstret det samma – det är vanligare att män är företagare än kvinnor. Bland svensketiopiska förvärvsarbete män var det ungefär 5 procent som var företagare både år 2013 och år 2018, en hälften så stor andel jämfört med samtliga män i Sverige.

Bland de svensketiopiska kvinnorna var

andelen företagare ännu lägre – mindre än 2 procent år 2018. I diagram 36 kan vi också se att andelen företagare hade minskat bland både svensketiopiska män och svensketiopiska kvinnor mellan år 2013 och 2018, om än med relativt små siffror.

Även i hela den svenska befolkningen hade andelen företagare minskat i relation till andelen anställda.

DIAGRAM 36 | ANDEL FÖRETAGARE BLAND DE FÖRVÄRVSARBETANDE

PERSONERNA I ÅLDERN 20–64 ÅR – 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

Samtliga svensketiopiska företagare

Män 5,4 %
4,6 %

Kvinnor 2,2 %
1,8 %

Samtliga företagare i Sverige

Män 11,7 %
10,3 %

Kvinnor 5,5 %
5,0 %

Gruppen företagare bland svensketiopierna är relativt liten. 1,8 procent bland kvinnorna och 4,6 procent bland männen var företagare.

Privat näringsliv eller offentlig sektor?

De som förvärvsarbetar kan arbeta inom antingen privat eller offentlig sektor. De två begreppen beskriver vem de anställdas arbetsgivare är. Inom offentlig sektor är arbetsgivaren exempelvis staten, landstingen eller kommunerna. Inom privat sektor är arbetsgivarna privata aktörer. Till privat sektor räknas också egenföretagare.

Bland förvärvsarbetande svensketiopier var det vanligaste att arbeta inom det privata näringslivet. År 2018 gjorde 63 procent av alla förvärvsarbetande svensketiopier

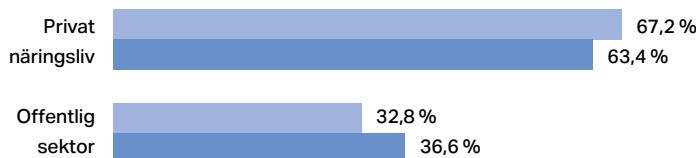
det. Att arbeta privat var också det vanligaste bland alla svenska förvärvsarbetande i åldrarna 20 till 64 år.

I diagram 37 ser vi dock att det var något vanligare att svensketiopiska förvärvsarbetande personer arbetade inom offentlig sektor än bland samtliga förvärvsarbetande personer i landet. Det hade bland svensketiopierna skett en märkbar förändring sedan år 2013 mot att allt fler svensketiopiska personer arbetar inom offentlig sektor och färre inom det privata näringslivet.

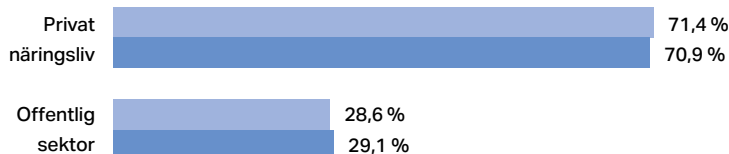
DIAGRAM 37 | ANDEL FÖRVÄRVSARBETANDE I ÅLDERN 20–64 ÅR SOM ARBETAR I PRIVAT NÄRINGSLIV RESPEKTIVE OFFENTLIG SEKTOR – 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

Samtliga förvärvsarbetande svensketiopier

Samtliga förvärvsarbetande i Sverige

Om vi studerar enbart svensketiopiska förvärvsarbetande personer i detalj ser vi i diagram 38 att det var mycket vanligare bland svensketiopiska förvärvsarbetande män att arbeta inom det privata näringslivet än inom offentlig sektor.

Tre av fyra svensketiopiska män arbetade privat år 2018. Bland de svensketiopiska kvinnorna arbetade hälften av alla förvärvsarbetande svensketiopiska kvinnor inom det privata näringslivet och hälften inom offentlig sektor.

DIAGRAM 38 | ANDEL FÖRVÄRVSARBETANDE SVENSKETIOPISKA MÄN OCH KVINNOR I ÅLDERN 20–64 ÅR SOM ARBETAR I PRIVAT NÄRINGS LIV RESPEKTIVE OFFENTLIG SEKTOR – 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

Män

Privat näringsliv

Offentlig sektor

Kvinnor

Privat näringsliv

Offentlig sektor

63,4 procent av svensk-
etiopierna arbetar inom
privat sektor och 36,6 procent
inom offentlig sektor.

Branscher

Vi ska nu titta närmare på vilka branscher som svensketiopier huvudsakligen arbetar inom.

Tabell 1 visar andelen förvärvsarbetande svensketiopier efter bransch, där branscherna är rangordnade med den vanligaste branschen för svensketiopier överst och sedan i fallande ordning till minst vanlig bransch längst ner. Vi ser där att ungefär fyra av tio svensketiopier arbetade inom vård och omsorg eller sociala tjänster såväl år 2018 som år 2013. Detta var den bransch som störst andel svensketiopier

arbetade inom, och bortsett från denna är fördelningen av förvärvsarbetande svensketiopier efter bransch mycket spridd.

Omkring 10 procent av samtliga förvärvsarbetande svensketiopier i åldern 20 till 64 år arbetade inom någon av följande branscher: Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster, utbildning samt transport och magasinering. Restande tolv branscher sysselsatte som maximalt 6 procent av de förvärvsarbetande svensketiopierna, och hälften av dessa sysselsätter ungefär 1 procent.

TABELL 1 | ANDEL FÖRVÄRVSARBETANDE SVENSKETIOPIER I ÅLDERN 20–64 ÅR
SOM ARBETAR I OLIKA BRANSCHER – 2013 OCH 2018

	2018	2013	Hela befolkningen 2018
Vård och omsorg, sociala tjänster	38,0	38,3	15,5
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	11,7	11,9	4,7
Utbildning	8,8	8,7	11,2
Transport och magasinering	8,7	9,9	4,4
Handel	6,1	5,8	12,3
Tillverkning	5,0	5,7	11,9
Övrig offentlig förvaltning och försvar	4,5	3,6	7,1
Hotell och restaurang	4,0	4,4	2,0
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	3,2	3,1	6,7
Informations- och kommunikationsverksamhet	2,6	2,1	4,5
Okänd bransch / verksamhet	1,4	1,1	0,6
Kultur, nöje och fritid	1,4	1,1	2,0
Annan serviceverksamhet	1,3	1,7	2,2
Byggverksamhet	1,2	1,0	8,0
Finans- och försäkringsverksamhet	0,9	0,8	2,2
Fastighetsverksamhet	0,8	0,7	1,7
Övrigt	0,5	0,6	3,0

Jämför vi vilka branscher som samtliga förvärvsarbetande svensketiopier i åldern 20–64 år arbetade inom år 2018 mot hur det såg ut år 2013, ser vi att det generellt är samma bild som kvarstår fem år senare. Skillnaderna mellan hur stora andelar förvärvsarbetande respektive bransch sysselsätter är små.

Tittar vi på skillnader mellan vilka branscher som svensketiopiska kvinnor och män arbetade inom framkommer däremot större skillnader. Vård och omsorg samt sociala tjänster var den vanligaste branschen för både svensketiopiska kvinnor och män, men det var en mycket större andel av kvinnorna (55 procent) som återfanns inom denna bransch än andel av männen (22 procent). Svensketiopiska kvinnor återfanns också i högre utsträckning än svensketiopiska män inom utbildningsyrken, medan männen i högre utsträckning återfanns inom transport, service- och stödtjänster samt tillverkning.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att de fem vanligaste branscherna bland förvärvsarbetande svensketiopiska kvinnor år 2018 var:

1. Vård och omsorg, sociala tjänster	55 procent
2. Utbildning	10 procent
3. Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	9 procent
4. Handel	5 procent
5. Övrig offentlig förvaltning och försvar	5 procent

De fem vanligaste branscherna bland förvärvsarbetande svensketiopiska män år 2018 var däremot:

1. Vård och omsorg, sociala tjänster	22 procent
2. Transport	15 procent
3. Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	14 procent
4. Tillverkning	9 procent
5. Utbildning	7 procent
Handel	7 procent

Från detta avsnitt kan vi ta med oss att svensketiopiska förvärvsarbetande personer förekommer i många olika branscher, men att vård och omsorg samt sociala tjänster är särskilt vanligt att arbeta inom. Det finns också skillnader mellan vilka branscher som är mest vanliga att arbeta inom mellan svensketiopiska kvinnor och svensketiopiska män.

Operativa företagsledare

I denna, den sista delen av vår analys av förvärvsarbetande svensketiopier, undersöker vi hur vanligt det är att svensketiopier är företagsledare.

Vi använder oss i såväl texten som i diagram 39 och diagram 40 av begreppet **operativa företagsledare**. Enligt Statistiska Centralbyråns (SCB) definition, avser begreppet den person inom ett företag som sköter den löpande förvaltningen.

I SCB:s statistik, som samtliga uppgifter i denna rapport grundas på, finns endast en operativ företagsledare per bolag. En svaghet med statistiken är att endast födelse-land är det centrala begreppet, vilket innebär att vi endast kan beskriva andelen operativa företagsledare i en grupp utifrån födelseland. Med andra ord kan vi uttala oss om Etiopienfödda svensketiopier i företagsledarpositioner, men har inga uppgifter om Sverigefödda svensketiopier.

I diagram 39 framgår det att det år 2018 fanns drygt 450 Etiopienfödda operativa företagsledarna i Sverige, och att detta antal hade ökat med mindre än hundra personer sedan år 2013. Jämfört med företagsledarna som var födda i Sverige var de Etiopienfödda företagsledare mycket få till antalet.

Ett mer talande mått är att i stället se till andelen operativa företagsledare, vilket finns visualiserat i diagram 40. Med detta mått blir skillnaden mellan Etiopienfödda och Sverigefödda personer mindre extrem. Bland samtliga sysselsatta personer som var födda i Sverige, var drygt 10 procent operativa företagsledare inom ett bolag år 2018. Bland samtliga sysselsatta personer som var födda i Etiopien var 4 procent i en sådan position vid samma år.

DIAGRAM 39 | ANTAL OPERATIVA FÖRETAGSLEDARE BLAND DE SYSSELSATTA – SKILLNADER MELLAN ETIOPIENFÖDDA OCH SVERIGEFÖDDA PERSONER – 2013 OCH 2018

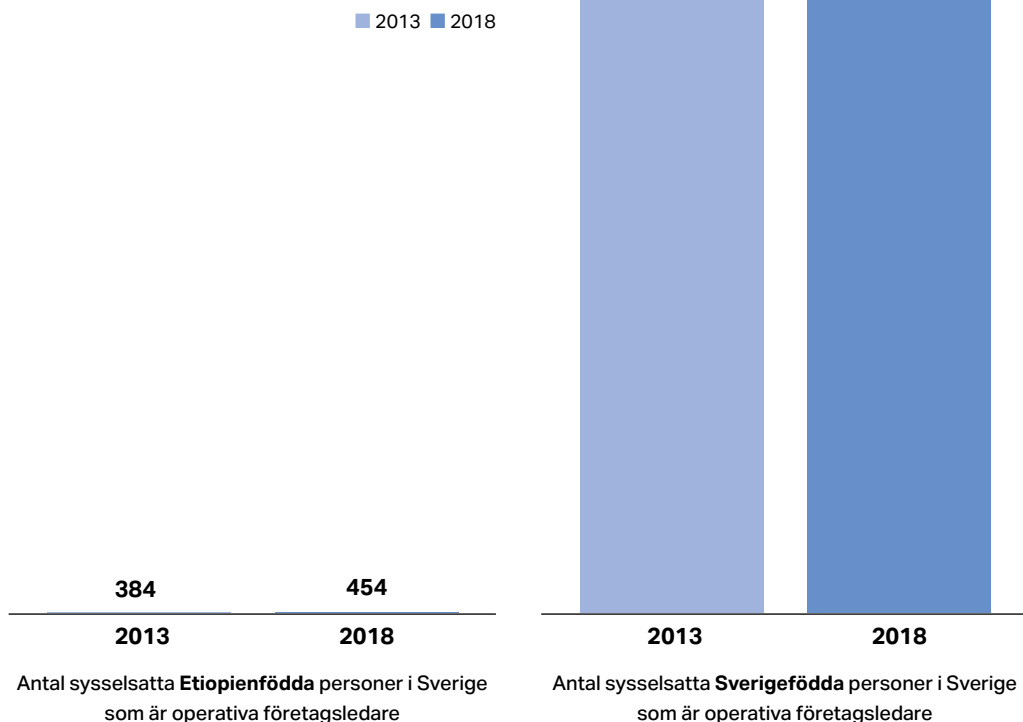
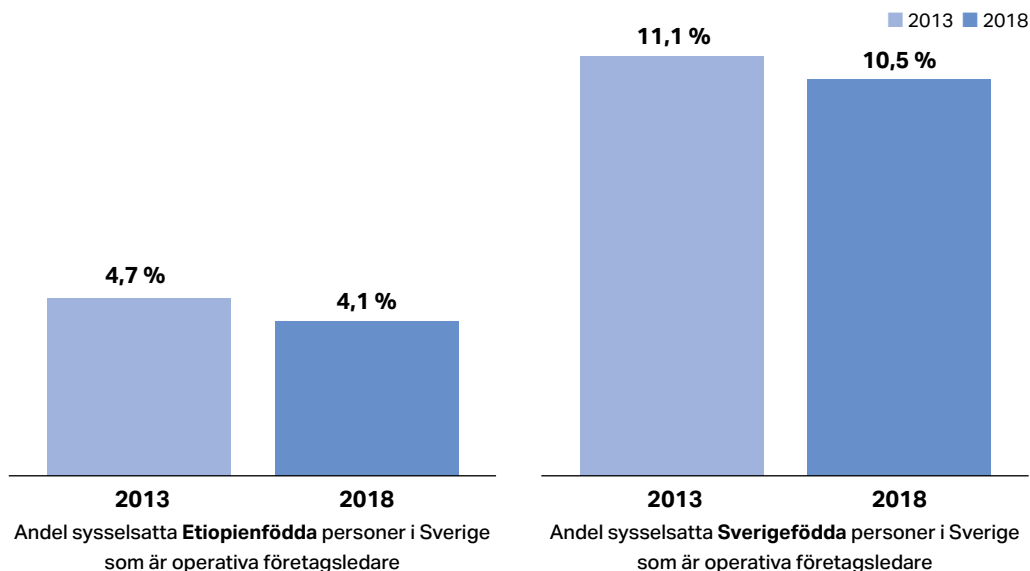

DIAGRAM 40 | ANDEL OPERATIVA FÖRETAGSLEDARE BLAND DE SYSSELSATTA – SKILLNADER MELLAN ETIOPIENFÖDDA OCH SVERIGEFÖDDA PERSONER – 2013 OCH 2018

Öppen arbetslöshet och arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Vi har fram tills nu i kapitel 3 beskrivit förvärvsarbetandet bland svensketiopiska personer. Vi har undersökt detta i termer av huruvida man är anställd eller företagare, arbetar inom den privata eller offentliga sektorn samt vilka branscher som är vanligt förekommande.

I följande två avsnitt ska vi nu i stället gå tillbaka till det vi talade om inledningsvis i detta kapitel, det vill säga hur stor andel av den svensketiopiska befolkningen som förvärvsarbetar.

Denna gång fokuserar vi på personer som inte förvärvsarbetar – alltså de personer som står utan arbete. Inledningsvis kommer vi att beskriva den grupp svensketiopier som är **öppet arbetslösa** eller i **arbetsmarknadspolitiska åtgärder**.

Men vad betyder dessa båda begrepp? Låt oss börja med att reda ut detta innan vi ger oss in i analysen av statistiken.

Att vara **öppet arbetslös** innebär att en person kan och vill arbeta, och aktivt söker efter ett arbete (det vill säga är registrerad som arbetssökande), men trots detta inte har fått någon anställning. Personen är inte heller företagare. Det är viktigt att komma ihåg att de personer som omfattas av begreppet öppen arbetslöshet alltså egentligen vill arbeta. Utöver dessa personer finns också de som inte förvärvsarbetar men som av olika skäl inte heller aktivt söker efter ett arbete.

Det andra begreppet, att en person är i **arbetsmarknadspolitiska åtgärder**, syftar på de insatser som vidtas i Sverige för att bättre inkludera personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Syftet med dessa åtgärder är att öka sysselsättningen i samhället, minska arbetslöshet och förbättra arbetsmarknadens funktion.

I de avsnitt som här följer har vi i både dia-

gram och analyser valt att slå ihop dessa två kategorier av personer som är öppet arbetslösa och personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Vi använder oss i stället förenklat av begreppet arbetslösa om båda grupperna tillsammans. Liksom i tidigare avsnitt av detta kapitel har vi valt att endast titta på personer i åldrarna 20 till 64 år, då det är under denna period i livet som människor vanligen förvärvsarbetar.

Låt oss nu titta närmare på de faktiska siffrorna gällande arbetslöshet bland svensketiopiska personer.

Vi vet sedan tidigare avsnitt i detta kapitel att ungefär 66 procent av samtliga personer med etiopiskt ursprung i Sverige förvärvsarbetade år 2018 (se diagram 32).

Detta innebär att 34 procent av samtliga svensketiopier inte förvärvsarbetade vid samma årtal. Vid samma tidpunkt låg andelen svensketiopiska personer i åldern 20 till 64 år, som var antingen öppet arbetslösa eller i någon arbetsmarknadspolitisk åtgärd, på ungefär 14 procent. Bland hela svenska folket utgjordes ungefär 6 procent av samtliga personer i det aktuella åldersspannet av arbetslösa personer. Dessa uppgifter finns visualiserade i diagram 41.

I samma diagram ser vi också att andelen öppet arbetslösa eller i åtgärd skiljer sig markant mellan födelseland bland svensketiopiska personer. Bland svensketiopiska personer födda i Etiopien var andelen arbetslösa högre (dryga 16 procent) medan den bland svensketiopiska personer födda i Sverige med minst en Etiopienfödd förälder var lägre än riksnittet.

Det är återigen viktigt att komma ihåg att de Etiopienfödda svensketiopierna generellt sett var fler till antalet än de Sverige-födda svensketiopierna. Vi ser också en tydlig förändring just bland de Sverige-födda

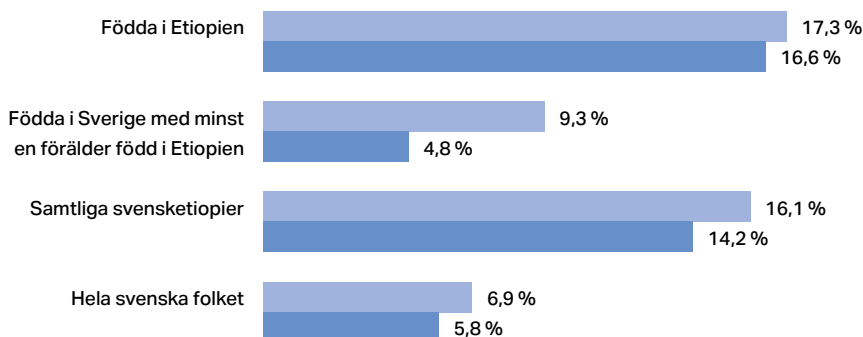
svensketiopierna under tidsperioden 2013 till 2018, där andelen öppet arbetslösa eller i åtgärd hade minskat från knappa 10 procent till 5 procent 2018. Även bland övriga

studerade grupper hade andelen arbetslösa minskat under tidsperioden, men inte lika kraftigt.

DIAGRAM 41 | ANDEL AV BEFOLKNINGEN I ÅLDERN 20–64 ÅR SOM

ÄR ÖPPET ARBETSLÖS ELLER I ÅTGÄRDER – 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

Knappt 14 procent av de svensketiopiska männen i åldern 20 till 64 år och ungefär 15 procent av de svensketiopiska kvinnorna var öppet arbetslösa eller i åtgärd år 2018 (se diagram 42). Det var en något större könsskillnad än bland samtliga män och kvinnor i Sverige vid samma tidpunkt.

År 2013 var fler svensketiopiska män än kvinnor arbetslösa men medan arbetslösheten hade minskat tydligt bland männen var andelen arbetslösa kvinnor endast marginellt lägre år 2018 än år 2013 och vi såg 2018 alltså en något högre andel arbetslösa bland kvinnor än bland män.

DIAGRAM 42 | ANDEL ÖPPET ARBETSLÖSA ELLER I ÅTGÄRDER I ÅLDERN 20–64 ÅR – SKILLNADER MELLAN MÄN OCH KVINNOR, MELLAN SVENSKETIPIER OCH SAMTLIGA SVENSKAR

– 2013 OCH 2018

■ 2013

Samtliga svensketiopier

Hela svenska folket

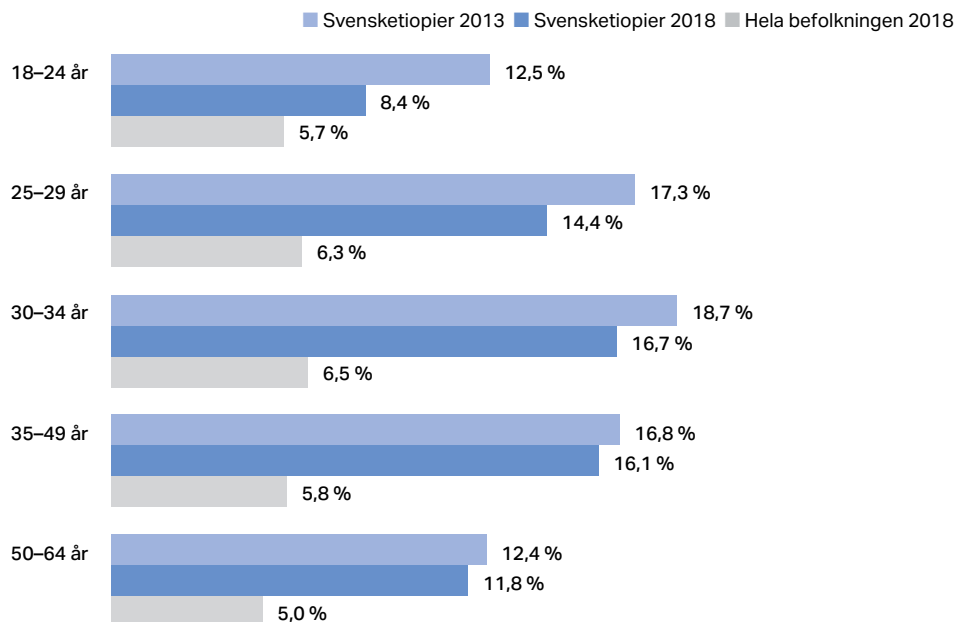
Något större skillnader återfanns däremot när vi filtrerade de arbetslösa svensk-etiopiska personerna efter deras ålder. Detta presenteras i diagram 43.

Den lägsta andelen arbetslösa personer, såväl som den största minskningen mellan åren 2013 och 2018, återfanns bland de yngsta svensketiopierna – personer i åldrarna 18 till 24 år. År 2013 var andelen arbets-

lösa svensketiopier i denna åldersklass drygt 12 procent, medan den 2018 hade sjunkit till drygt 8 procent.

De åldersgrupper bland svensketiopier där andelen arbetslösa var som störst år 2018 var personer mellan 30 och 34 år (17 procent), personer mellan 35 och 49 år (16 procent) och personer mellan 25 och 29 år (cirka 14 procent).

DIAGRAM 43 | ANDEL ÖPPET ARBETSLÖSA SVENSKETIOPIER
(ELLER I ÅTGÄRDER) | **OLIKA ÅLDERSGRUPPER** – 2013 OCH 2018

Ofta talas det om vikten av utbildning för en persons möjlighet till arbete och inkomst. Vi beskrev i denna rapportens andra kapitel olika aspekter kopplat till svensketiopiers utbildning, bland annat den vuxna befolkningens utbildningsnivå.

Statistiken som denna rapport bygger på, visar att det var ungefär 20 procent av samtliga svensketiopier år 2019 som högst hade en förgymnasial utbildning samt att ytterligare dryga 40 procent som högst hade en gymnasial utbildning (se diagram 28). Ungefär 36 procent hade någon form av eftergymnasial utbildning.

Till skillnad från kapitlet om utbildning, som avsåg år 2019, redovisar vi nu statistik för åren 2018 och 2019. Skillnaden mellan dessa år kan antas vara liten vad gäller utbildningsnivån inom den svensketiopiska gruppen och vi antar därmed att dessa båda år är likvärdiga.

Arbetslösheten bland samtliga svensketiopier var som högst dels bland personer som högst har en förgymnasial utbildning (27 procent), dels bland de personer som det saknas uppgifter om gällande deras utbildningsnivå (36 procent). Bland svensketiopiska personer som högst har en för-

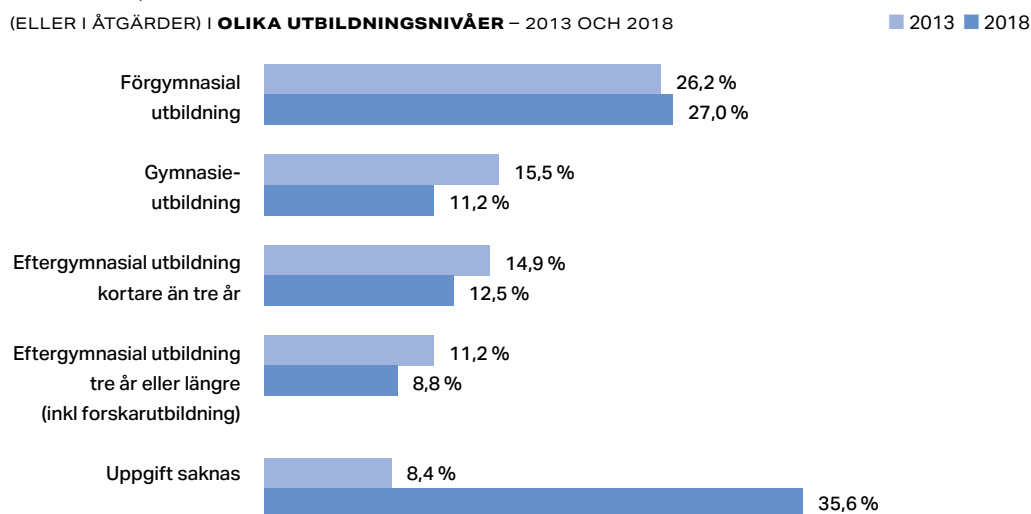
gymnasial utbildning hade andelen arbetslösa ökat, om än mycket litet (från 26 till 27 procent), mellan 2013 och 2018. En mer påtaglig ökning återfinns däremot bland svensketiopierna där vi saknar uppgifter om utbildningsnivå. De personerna är ofta relativt nyanlända och uppgift om tidigare utbildning har ännu inte hunnit registreras.

Andelen arbetslösa var betydligt lägre, och skiljer sig inte nämnvärt mellan svensketiopier med som högst en gymnasialutbildning, svensketiopier med en efter-

gymnasial utbildning kortare än tre år och svensketiopier med en eftergymnasial som är tre år eller längre.

Samtliga tre grupper hade en arbetslöshet antingen strax under eller strax över 10 procent. Arbetslösheten har också minskat bland dessa personer mellan 2013 och 2018, och detta mest bland svensketiopier med gymnasial nivå som högsta utbildning, från 16 procent till 11 procent under fem år.

DIAGRAM 44 | ANDEL ÖPPET ARBETSLÖSA SVENSKETIOPIER
(ELLER I ÅTGÄRDER) I OLIKA UTBILDNINGSNIVÅER – 2013 OCH 2018

4,4 %

4,4 procent av svensketiopierna i åldern 25–64 år var långtidsarbetslösa 2018. Motsvarande siffra i hela befolkningen var knappa 2 procent.

Långtidsarbetslöshet

Vi ska nu slutligen titta närmare på en särskild grupp av arbetslösa personer, nämligen de som stått utan arbete under en längre tidsperiod. Dessa personer brukar kallas för **långtidsarbetslösa**.

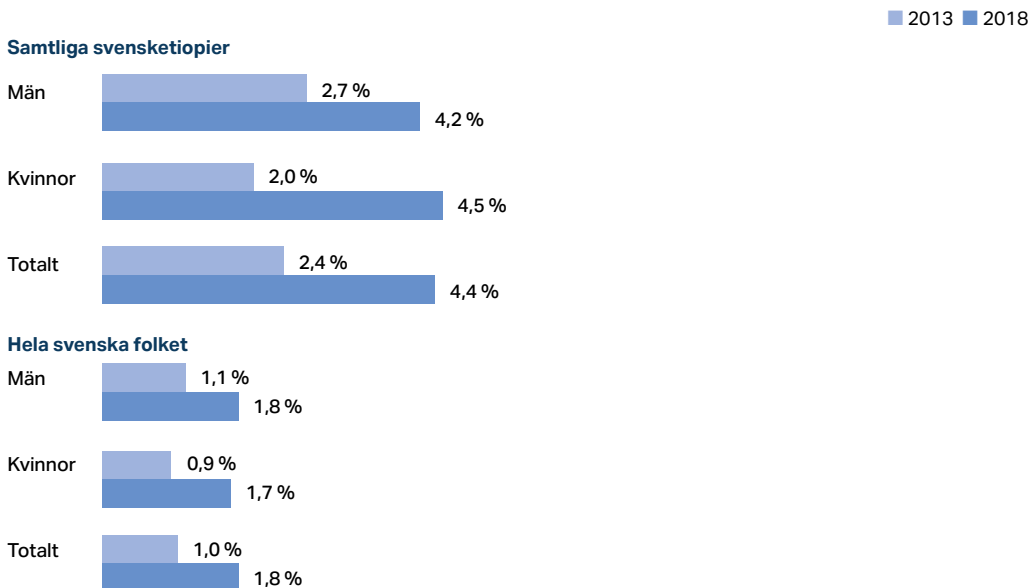
I SCB:s statistik definieras en person som långtidsarbetslös om hen varit klassad som arbetslös under minst sex månader. Detta är naturligtvis en särskilt svår form av arbetslöshet, svårare än den öppna arbetslösheten som vi tidigare har beskrivit. Det är generellt svårt för långtidsarbetslösa personer att ta sig in på arbetsmarknaden och man brukar utgå från att dessa personer står längre ifrån arbetsmarknaden än de personer som varit arbetslösa under kortare perioder. Antagandet är alltså, ju längre en person har varit arbetslös desto svårare blir det för personen att till slut bryta arbetslösheten.

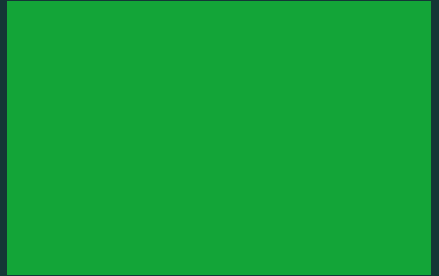
Bland svensketiopier ser vi en högre andel långtidsarbetslösa bland personer i åldern 25 till 64 år än bland den svenska befolkningen i allmänhet.

I diagram 45 illustreras detta, såväl som andelen arbetslösa uppdelat efter kvinnor och män. Bland svensketiopiska personer var totalt 4,4 procent av personerna i det aktuella åldersspannet långtidsarbetslösa år 2018. Bland hela Sveriges befolkning ligger motsvarande siffra på knappt 2 procent.

Långtidsarbetslösheten hade generellt sett ökat i Sverige under perioden mellan 2013 och 2018, och detta gäller också den svensketiopiska gruppen. I hela befolkningen i Sverige ökade långtidsarbetslösheten med cirka 80 procent mellan 2013 och 2018, från 1 till 1,8 procent av samtliga personer i åldern 25 till 64 år. Bland svensketiopiska personer kan vi se att andelen långtidsarbetslösa ökade särskilt bland kvinnorna, som gick från att vara lägre än de svensketiopiska männen år 2013 till att precis passera dessa år 2018. Samtliga siffror beskrivs i diagram 45. Vi vill dock poängtera att även om vi talar om kraftiga ökningar, rör sig andelarna fortfarande om relativt små delar av de studerade grupperna – särskilt när vi ser till hela befolkningen i Sverige.

DIAGRAM 45 | ANDEL LÅNGTIDSARBETSLÖSHET I ÅLDERN 25–64 ÅR – SKILLNADER MELLAN MÄN OCH KVINNOR, MELLAN SVENSKETIOPIER OCH SAMTLIGA SVENSKAR – 2013 OCH 2018

Inkomster och ekonomi

Hur en persons ekonomi ser ut och vilka inkomster man har är viktiga parametrar för att bli en del av samhället. Generellt kan man säga att personer som saknar inkomst, eller som i allmänhet har en dålig ekonomi, också har svårare att klara en skälig levnadsnivå och har således ofta en sämre livskvalitet än andra personer i samhället. Möjligheterna att ta del av samhällets utbud minskar också när den ekonomiska situationen försämras, något som i förlängningen kan leda till socialt utanförskap.

Trots förvärvsarbete har många hushåll en utsatt ekonomisk situation

Ofta bor personer eller grupper med svag ekonomi koncentrerat i specifika bostadsområden i en stad eller kommun. Dessa områden karaktäriseras av att de i regel har lägre hyresnivåer och det finns tillgång till bostäder av en lägre kostnadsnivå. På så sätt påverkar människors inkomster och ekonomi den rumsliga fördelningen av personer i samhället – grupper med starkare ekonomi bor på platser där personer med svagare inte har möjlighet att bo. Samtidigt väljer grupper med starkare ekonomi ofta bort de platser som personer med svagare ekonomi bor på.

I detta kapitel, vilket är det fjärde och sista av de statistikbaserade faktakapitlen i denna rapport, kommer vi att gå igenom

svensketiopiernas situation sett ur ett ekonomiskt perspektiv. Inledningsvis tittar vi närmare på svensketiopiernas inkomster såväl som var dessa inkomster kommer från, det vill säga vilka inkomstkällor som är vanligt förekommande. Efter detta tar vi en titt på svensketiopiernas ekonomiska ställning, vilken är starkt sammankopplad med individernas inkomster. Hur vanligt är det att svensketiopiska personer saknar inkomst? Detta analyserar vi i kapitlets senare avsnitt.

Detta kapitel är en naturlig fortsättning av det som diskuterats i de tre tidigare faktakapitlen där vi har beskrivit utbildning, arbete och företagande. Vi utgår från antagandet om att förbättrade resultat i skolan leder till att fler personer når högre utbildningsnivåer, vilket också ger större möjligheter på arbetsmarknaden. I förlängningen bör detta leda till ökade inkomster och en bättre ekonomi för den enskilda individen.

Nettoinkomst

En naturlig startpunkt för detta kapitel är att beskriva svensketiopiska personers nettoinkomster. Begreppet *nettoinkomst* syftar på det sammanlagda belopp som tjänats ihop under ett år och som en person eller ett hushåll har kvar av sin inkomst efter att skatten har betalats. Vi kommer endast att redovisa uppgifter för de svensketiopier som förvärvsarbetar, men till skillnad från flera uppgifter i föregående kapitel begränsar vi oss inte till åldersgruppen 20 till 64 år denna gång. Genom att titta på samtliga förvärvsarbetande svensketiopiska i alla åldrar får vi en mer rättvisande bild av inkomstnivåerna i gruppen.

År 2018 fanns 13 909 förvärvsarbetande svensketiopiska personer i Sverige, det vill säga 640 fler än de som tidigare presenterats som förvärvsarbetande i åldern 20 till 64 år.

Som nämnts tidigare i denna rapport bygger de diagram och analyser som presenteras här på underlag som beställts från Statistiska Centralbyrån (SCB). Hos SCB finns statistik för olika inkomstintervall, vilka presenteras i diagram 46. För dessa har vi kännedom om antalet personer per intervall men saknar exakta inkomstuppgifter för personerna. För att räkna fram medelvärden för olika gruppers nettoinkomster har därför vissa antaganden ¹ behövt göras.

Inkomstintervallen har räknats om till exakta inkomstsiffror enligt följande subjektiva antaganden:

Upp till 100 000 kronor = 50 000 kronor
 100 001-200 000 kronor = 150 000 kronor
 200 001-300 000 kronor = 250 000 kronor
 300 001-400 000 kronor = 350 000 kronor
 400 001-500 000 kronor = 450 000 kronor
 Mer än 500 000 kronor = 550 000 kronor

Utifrån dessa antaganden har vi räknat fram ett genomsnittligt värde på nettoinkomsten för förvärvsarbetande svensketiopier.

År 2018 beräknas den genomsnittliga nettoinkomsten för svensketiopier ha varit 262 884 kronor per år. För hela den svenska befolkningen var den genomsnittliga nettoinkomsten 303 200 kronor under samma år. Vi bör i läsandet av dessa siffror komma ihåg att antagandena för framräkningen av nettoinkomsterna har viss osäkerhet – men det är ändå tydligt att det finns skillnader mellan grupperna. Enligt våra beräkningar tjänade en genomsnittlig förvärvsarbetare i Sverige år 2018 ungefär 40 000 kronor mer på ett år än vad en genomsnittlig förvärvsarbetande svensketiopisk person gjorde samma år.

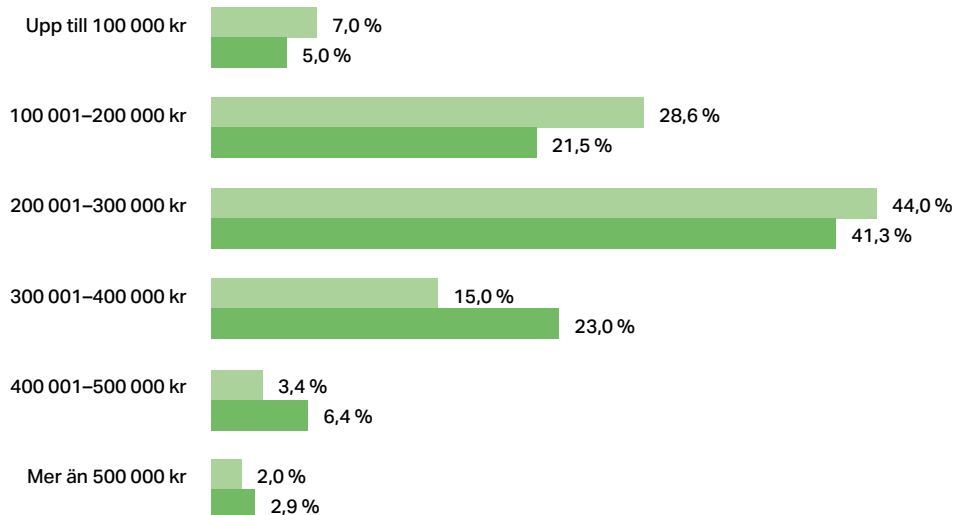
Låt oss titta närmare på hur fördelningen av förvärvsarbetare ser ut i relation till de olika inkomstnivåerna. Detta beskrivs i diagram 46. Genom att studera svensketiopiska förvärvsarbetande personer parallellt med samtliga förvärvsarbetande i Sverige kan vi konstatera följande om nettoinkomstnivåerna år 2018:

- En större andel av förvärvsarbetande svensketiopier hade en nettoinkomst om högst 200 000 kronor per år (27 procent) än andelen bland samtliga förvärvsarbetande i Sverige (18 procent).
- Ungefär en hälften så stor andel av förvärvsarbetande svensketiopier uppnår en nettoinkomst om minst 400 000 kronor per år (9 procent) än samma inkomstnivå bland samtliga förvärvsarbetande i Sverige (19 procent).
- Den vanligaste nettoinkomstnivån i båda grupperna låg mellan 200 000 kronor per år och 300 000 kronor per år. Det var dock något vanligare att förvärvsarbetande svensketiopier hade denna nettoinkomst (41 procent) än sett till samtliga förvärvsarbetande i Sverige (35 procent).

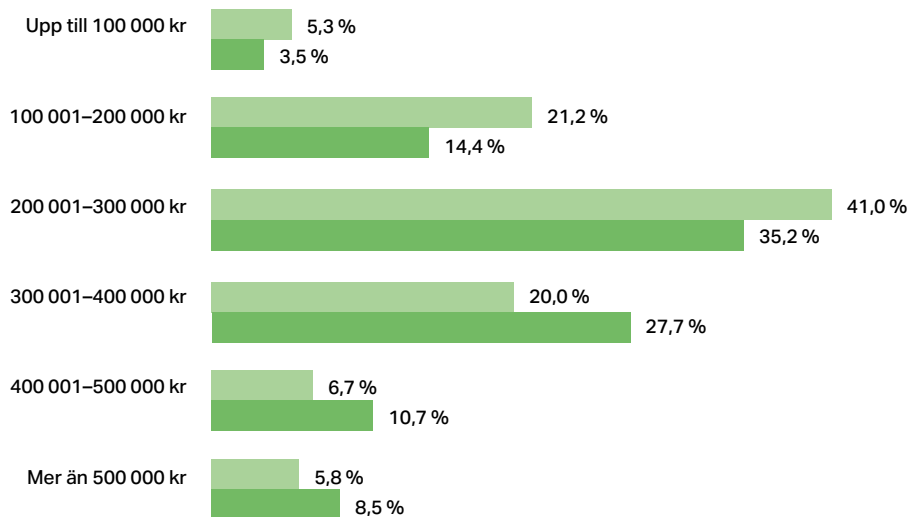
**DIAGRAM 46 | ANDEL FÖRVÄRVSARBETANDE, ALLA ÅLDRAR,
I OLIKA INKOMSTNIVÅER (ÅRSINKOMST/NETTOINKOMST) – 2013 OCH 2018**

■ 2013 ■ 2018

Samtliga förvärvsarbetande svensketiopier

Samtliga förvärvsarbetande i Sverige

Bland såväl svensketiopiska förvärvsarbetande som bland samtliga förvärvsarbetande i Sverige ser vi en minskad andel personer som erhöi de lägre nettoinkomstnivåerna (upp till 300 000 kronor/år) år 2018 jämfört med år 2013. Samtidigt steg andelen med högre nettoinkomstnivåer (mer än 300 000 kronor/år). Siffrorna antyder med andra ord att svensketiopiska förvärvsarbeters inkomstnivåer följde en liknande för-

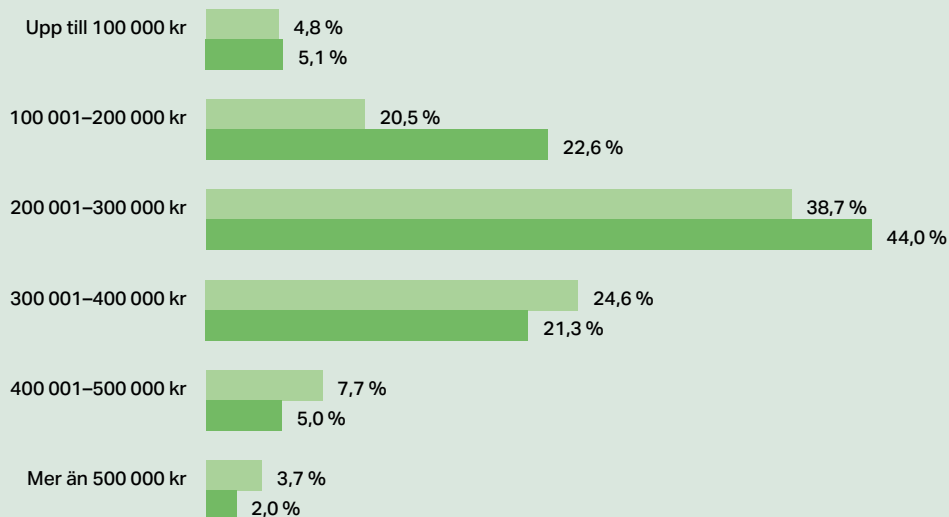
skjutning mot högre inkomstnivåer som också kunde ses bland samtliga förvärvsarbetande i Sverige under femårsperioden. Generellt var dock de lägre inkomstnivåerna fortfarande mer vanliga bland svensketiopier år 2018 än bland samtliga förvärvsarbetande i landet.

Om vi tittar närmare på nettoinkomstnivåer utifrån kön, ser vi att inkomsterna var mer lika mellan svensk etiopiska män

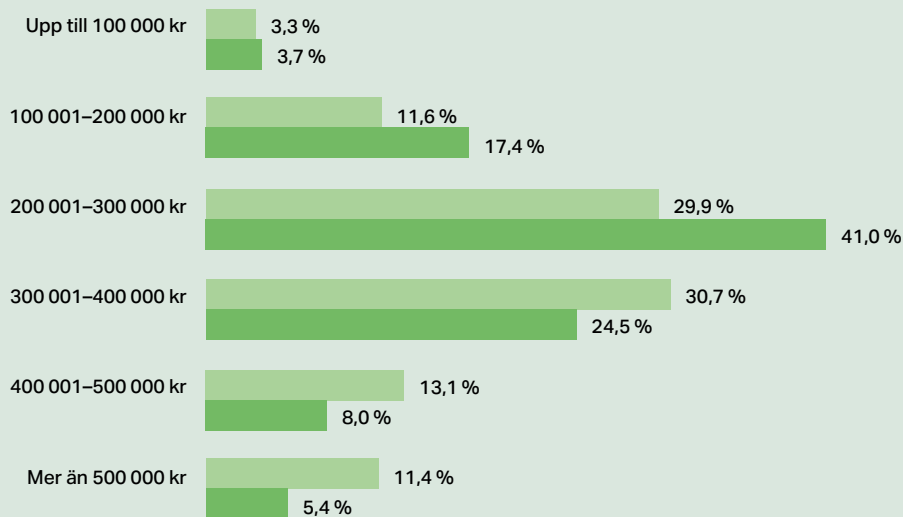
DIAGRAM 47 | **ANDEL FÖRVÄRVSARBETANDE**, ALLA ÅLDRAR I OLIKA INKOMSTNIVÅER
(ÅRSINKOMST/NETTOINKOMST) – **MÄN OCH KVINNOR** – 2018

■ Män ■ Kvinnor

Samtliga förvärvsarbetande svensketiopier

Samtliga förvärvsarbetande i Sverige

och kvinnor än mellan samtliga kvinnor och män i Sverige år 2018. För båda grupperna gäller dock att det var mer vanligt bland kvinnor att erhålla de lägre inkomstnivåerna än bland män och att det var vanligare bland män att erhålla de högre inkomstnivåerna än bland kvinnorna. Allt detta visualiseras i diagram 47. Där framgår också att 44 procent av samtliga förvärvsarbetande svensketiopiska kvinnor år 2018 hade en nettoinkomst om mellan

200 000 och 300 000 kronor per år, men att endast 7 procent uppnådde en nettoinkomst över 400 000 kronor per år. Bland de förvärvsarbetande svensketiopiska männen uppnådde drygt 11 procent en nettoinkomst om minst 400 000 kronor per år. Sett till den allra lägsta inkomstnivån, en nettoinkomst om högst 100 000 kronor per år, var skillnaden mellan svensketiopiska män och svensketiopiska kvinnor marginell.

Medianinkomst

Ett annat sätt att beskriva nettoinkomsten inom en grupp är att studera medianinkomsten. Termen *median* syftar på att beskriva det mellersta värdet av det som studeras, till skillnad från *medelvärde*.

Om vi hypotetiskt skulle samla samtliga svensketiopiska personer i Sverige på samma plats och be dem ställa sig på en rad där personen med lägst nettoinkomst står längst till vänster och personen med högst nettoinkomst står längst till höger, skulle inkomsten hos personen som står exakt i mitten vara vår medianinkomst.

Att jämföra median- och medelinkomst kan ge en något skev bild av nettoinkomsten hos en grupp, men båda dessa nyckeltal är viktiga för att belysa den ekonomiska situationen hos gruppen. Om gruppen som studeras dessutom består av många personer som står utan arbete blir skillnaderna mot andra grupper stora.

I diagram 48 och diagram 49 beskrivs medianinkomsten hos såväl svensketiopiska personer i åldern 20 till 64 år, som hos hela befolkningen i Sverige i samma åldersspann. I Sverige fanns det år 2018 drygt 5,8 miljoner personer som var mellan 20 och 64 år gamla, och av dessa var 20 152 personer svensketiopier. År 2018 låg medianinkomsten hos samtliga svensketiopiska personer i åldersspannet på 231 464 kronor per år.

Vi ser i diagram 48 att det finns relativt stora skillnader mellan Sverigefödda

svensketiopier och Etiopienfödda svensketiopier: medianinkomsten är betydligt högre bland de personer som är födda i Etiopien (248 223 kronor per år) än bland de som är födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien (159 954 kronor per år).

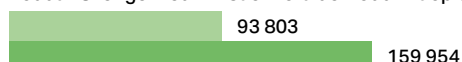
Vi har i tidigare kapitel och avsnitt av denna rapport sett skillnader inom den svensketiopiska gruppen, men då har i regel de Sverigefödda svensketiopiska personerna nått högre nivåer inom exempelvis utbildning, än vad de Etiopienfödda personerna. Det är även av betydelse att en större del av samtliga svensketiopiska personer i det aktuella åldersspannet var födda i Etiopien, medan de Sverigefödda svensketiopiska personerna i stor utsträckning var för unga för att arbeta.

Om vi jämför de svensketiopiska personernas medianinkomst med medianinkomsten hos personer som är födda i Sverige med minst en förälder som också är född i Sverige² ser vi ytterligare skillnader. Både svensketiopiska personer födda i Sverige och födda i Etiopien hade en lägre medianinkomst än personer med svensk bakgrund, för vilka medianinkomsten var drygt 352 500 kronor per år.

Bland såväl personer med etiopisk som med svensk bakgrund ser vi en ökning av medianinkomsten mellan år 2013 och 2018. Den största ökningen återfinns bland de Sverigefödda svensketiopierna – där ökade medianinkomsten med ungefär 66 000 kronor under tidsperioden.

DIAGRAM 48 | MEDIANINKOMST (KRONOR) – MÄN OCH KVINNOR (20–64 ÅR) – 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

Födda i Etiopien**Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien****Samtliga svensketiopier****Personer med svensk bakgrund (födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige)**

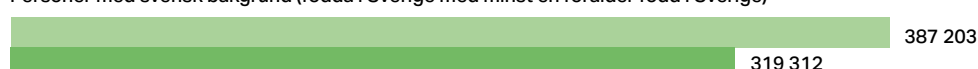
Tittar vi på skillnader mellan kvinnor och män ser vi, i likhet med när vi studerade medelinkomsten, att skillnaderna är mindre mellan svensketiopiska kvinnor och svensketiopiska män än mellan kvinnor och män med svensk bakgrund.

Minst skillnad återfinns mellan Sverige-

födda svensketiopiska kvinnor och män – där var skillnaden knappt 5 000 kronor 2018, medan det bland Etiopienfödda svensketiopiska kvinnor och män var en skillnad på upp emot 40 000 kronor mellan könen.

DIAGRAM 49 | MEDIANINKOMST (KRONOR) 2018 – MÄN OCH KVINNOR (20–64 ÅR)

■ Män ■ Kvinnor

Födda i Etiopien**Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien****Samtliga svensketiopier****Personer med svensk bakgrund (födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige)**

Inkomstslag

Vi har i tidigare kapitel och avsnitt i denna rapport beskrivit att 66 procent av samtliga svensketiopiska personer i åldern 20 till 64 år förvärvsarbetade år 2018 (se diagram 32). Det finns även andra typer av inkomster utöver förvärvsarbete, och det är därför viktigt att komplettera uppgifterna om andelen förvärvsarbetande med information om samtliga typer av inkomster som en person kan ha. När vi talar om inkomst, eller rättare sagt om inkomstslag, så syftar vi på alla olika typer av ekonomisk ersättning som en person kan erhålla. En person kan erhålla mer än en enskild typ av inkomstslag eller ersättningar samtidigt – det rör sig alltså inte om att en person får antingen det ena eller det andra.

I detta avsnitt belyser vi vilka olika inkomstslag som förekommer bland svensketiopiska personer och bland samtliga personer i Sverige, samt om något är mer vanligt förekommande än de andra. I dessa fall tittar vi särskilt på personer som är mellan 18 och 64 år, vilket skiljer sig från många av de övriga diagrammen i denna rapport.

Hur såg det då ut bland svensketiopiska personer? Först och främst kan vi, utifrån diagram 50, konstatera att det bland svensketiopiska personer i åldern 18 till 64 år finns flera inkomstslag som var vanliga utöver förvärvsarbete. Vi ser även att fördelningen mellan inkomstslagen bland svensketiopier till viss del skiljer sig från hur samma fördelning såg ut bland samtliga personer i Sverige inom det aktuella åldersspannet. De vanligaste inkomstslagen bland svensketiopier år 2018 var: förvärvsarbete eller näringsverksamhet (77 procent), föräldraledighet eller vård av närstående (20 procent), ersättning för studier (19 procent) och ekonomiskt bistånd/socialbidrag (19 procent).

Jämför vi med samtliga personer i Sverige ser vi dels att en något större andel i hela befolkningen än bland svensketiopier hade inkomst från förvärvsarbete eller näringsverksamhet (86 procent jämfört med 77 procent), dels att andelen med inkomst från studier och ekonomiskt bistånd/socialbidrag var lägre bland alla personer i Sverige än bland svensketiopierna (11 respektive 5 procent). Andelen personer med ersättning för föräldraledighet eller vård av närstående är däremot liknande bland svensketiopier och bland samtliga personer i Sverige.

Blickar vi fem år bakåt i tiden, till år 2013, ser vi att det finns vissa skillnader mellan hur vanligt förekommande de olika inkomstslagen var bland svensketiopiska personer jämfört med år 2018 – men att det huvudsakligen rör sig om små skillnader. De inkomstslag som minskat bland svensketiopiska personer under perioden mellan år 2013 och år 2018 var a-kassa eller arbetslöshetsförsäkring, sjuk- eller aktivitetsersättning samt arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det sistnämnda inkomstslaget hade minskat mest, från 11 till 7 procent bland samtliga svensketiopiska personer.

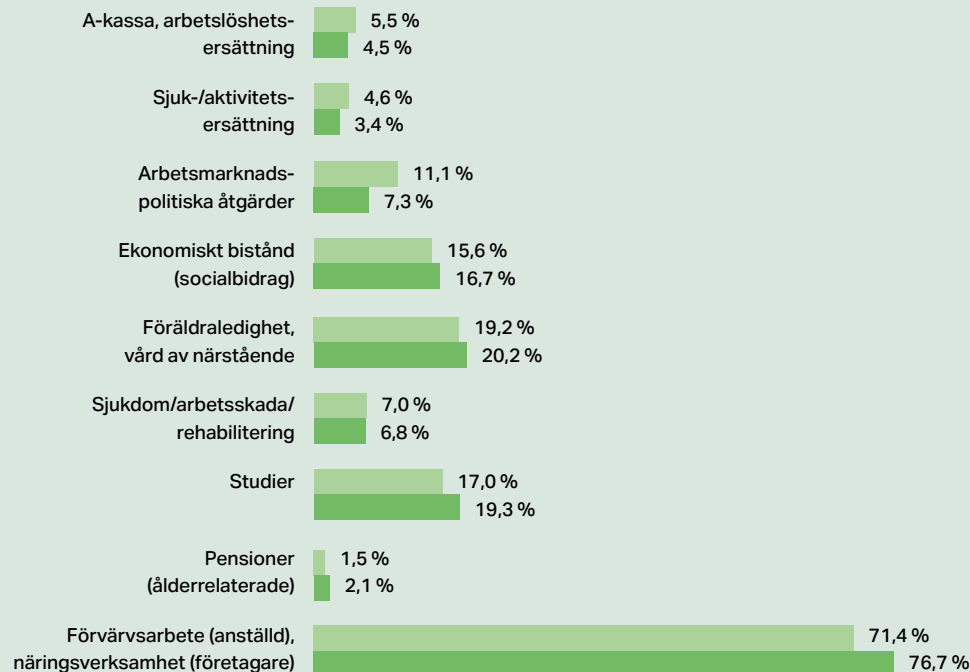
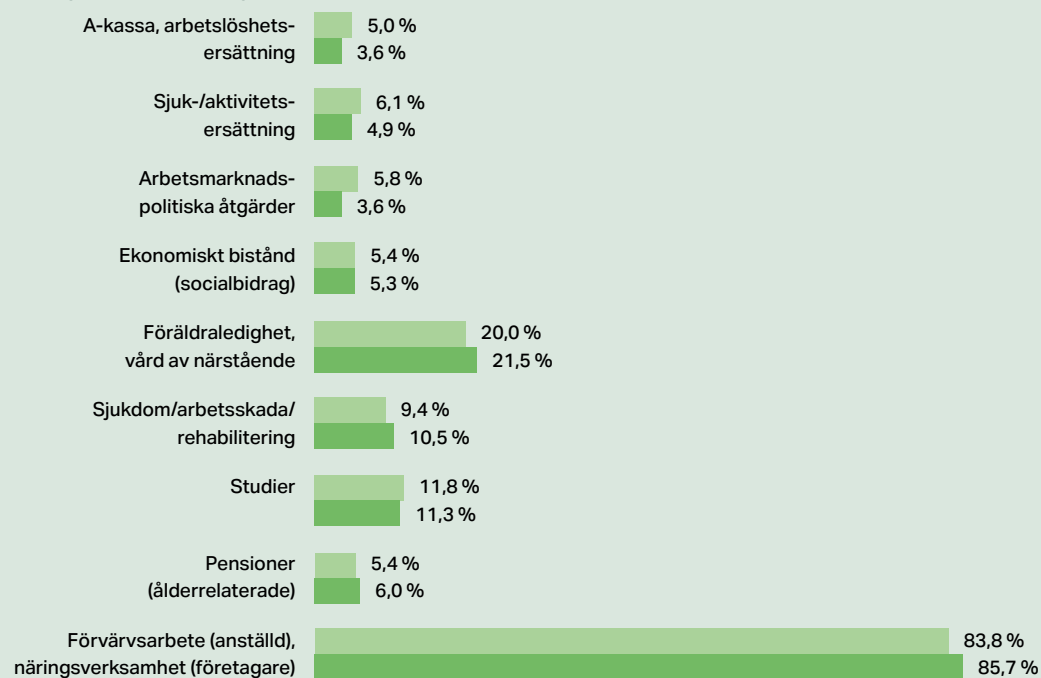
De inkomstslag som å andra sidan ökat bland svensketiopiska personer under tidsperioden var ekonomiskt bistånd (socialbidrag), föräldraledighet eller vård av närstående, studierelaterade inkomster samt inkomster från förvärvsarbete eller näringsverksamhet.

Även om andelen svensketiopier med pension ökade något från år 2013 till år 2018 så var andelen fortsatt lägre i jämförelse med samtliga personer i Sverige.

DIAGRAM 50 | **ANDEL PERSONER (18–64 ÅR) MED OLIKA INKOMSTSLAG/ERSÄTTNINGAR**

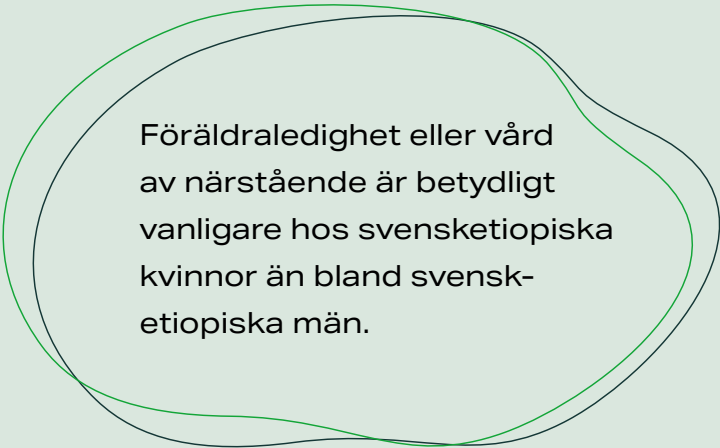
– 2013 OCH 2018

■ 2013 ■ 2018

Samtliga förvärvsarbetande svensketiopier**Samtliga personer i Sverige**

Mellan svensketiopiska kvinnor och män ser vi inga större skillnader gällande inkomstslag. Undantagen är föräldraledighet eller vård av närstående samt sjukvård, arbetsskada eller rehabilitering, vilka är betyd-

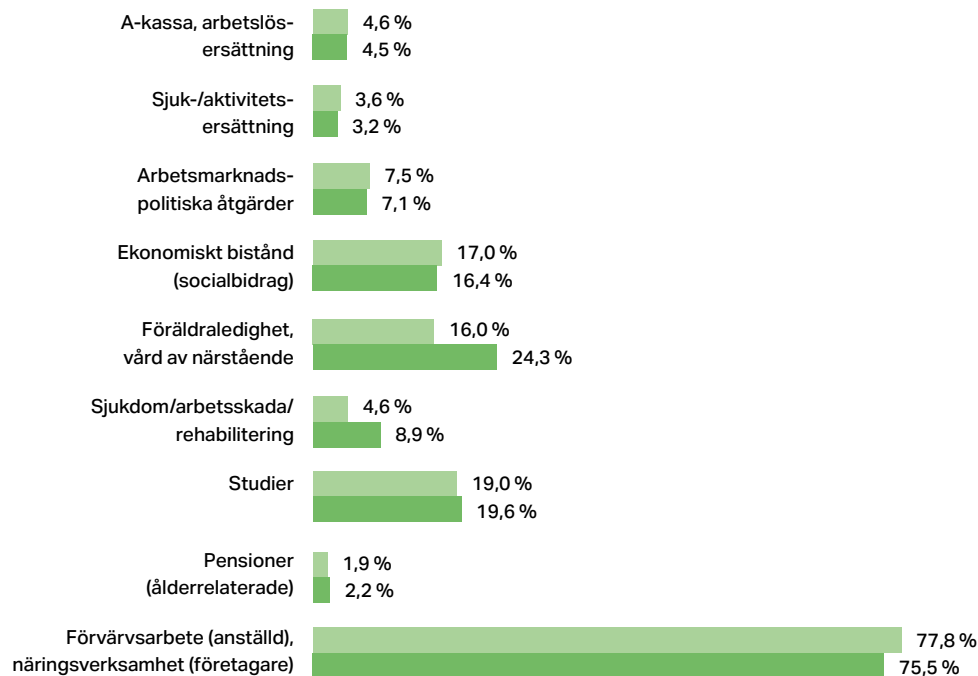
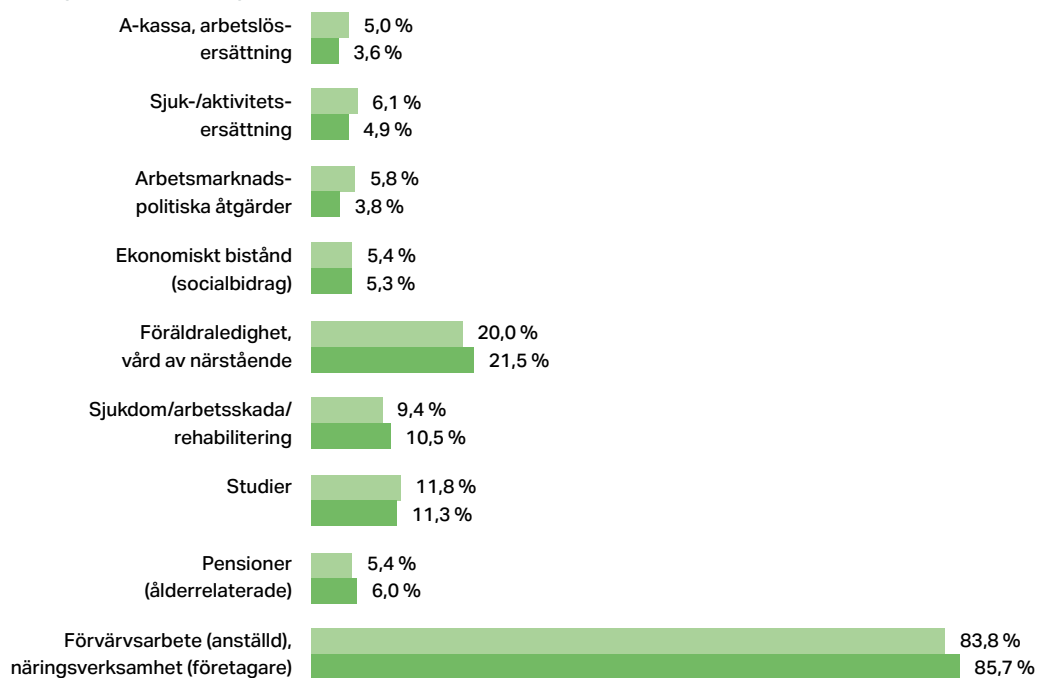
ligt vanligare hos kvinnor än bland män. Samtliga siffror för hur vanliga inkomstslagen var bland kvinnor respektive män, svensketiopiska såväl som i hela Sveriges befolkning, återfinns i diagram 51.

Föräldraledighet eller vård
av närstående är betydligt
vanligare hos svensketiopiska
kvinnor än bland svensk-
etiopiska män.

DIAGRAM 51 | **ANDEL PERSONER (18-64 ÅR) MED OLIKA INKOMSTSLAG – MÄN OCH KVINNOR 2018**

■ Män ■ Kvinnor

Samtliga svensketiopier**Samtliga personer i Sverige**

Medianinkomsten bland
svensketiopiska män är
231 464 kronor och
182 783 kronor bland
svensketiopiska
kvinnor.

Personer helt utan inkomst eller ersättning

I föregående avsnitt kunde vi se att personer som bor och lever i Sverige kan få sina inkomster på många olika sätt. Utöver inkomster från förvärvsarbete, finns många olika typer av ekonomiska ersättningar som människor erhåller av olika skäl. Vi ska nu vända blicken mot den del av befolkningen som inte har någon inkomst från förvärvsarbete eller ersättning från offentliga instanser. I statistiken från SCB som denna rapport bygger på finns det nämligen personer som inte har någon registrerad ekonomisk ersättning över huvud taget och som därmed, enligt SCB, inte tjänar några pengar alls. Vi kommer att fokusera på personer i åldern 20 till 64 år, liksom vi gjort i flera andra delar av denna rapport.

Antagandet om att de personer som beskrivs i detta avsnitt inte tjänar några pengar alls är en definition som används i statistiska sammanhang, men det betyder inte att det nödvändigtvis är sant i verkligheten. Statistiken ger nämligen ingen information ifall dessa personer har så kallade "svarta" inkomster, eller försörjs av någon annan person. Inte heller omfattar statistiken de personer som tillfälligt befinner sig utomlands. I det senare fallet kan det handla om ungdomar som under perioder bor i andra länder än i Sverige, eller invandrade personer som befinner sig i hemlandet och därför inte har några inkomster i Sverige.

I diagram 52 beskrivs andelen personer i åldern 20 till 64 år som står helt utan inkomstslag eller ersättningar i statistiken för åren 2013 respektive 2018. Diagrammet beskriver såväl andelen bland svensk-etiopiska personer som andelen bland personer med svensk bakgrund, det vill säga personer som är födda i Sverige med minst en förälder som också är född i Sverige. Vi ser där att andelen helt utan inkomstslag har varit något högre bland svensketiopiska personer (6 procent) än bland personer med svensk bakgrund (4 procent) vid båda årtalen. Det hade däremot skett en minskning av andelen svensketiopiska personer helt utan inkomstslag eller ersättning under tidsperioden.

Tittar vi på samtliga svensketiopiska personer i det aktuella åldersspannet ser vi att andelen helt utan inkomster hade minskat med drygt 2 procentenheter, från 8,5 till cirka 6 procent. Den största förändringen återfinns bland svensketiopiska personer födda i Etiopien, som år 2013 hade en större andel personer utan inkomstslag eller ersättning (9 procent) än bland svensk-etiopiska personer som var födda i Sverige (6,5 procent). År 2018 skiljde det dock bara 1 procentenhet mellan dessa två grupper och andelarna ligger strax över 6 procent bland Etiopienfödda eller strax under 6 procent bland Sverigefödda.

DIAGRAM 52 | ANDEL PERSONER (20–64 ÅR)**HELT UTAN INKOMST/ERSÄTTNINGAR – 2013 OCH 2018**

■ 2013 ■ 2018

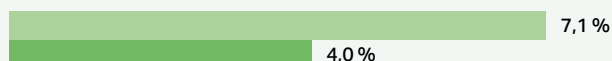
Födda i Etiopien**Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien****Samtliga svensketiopier****Hela svenska folket**

I diagram 53 har vi delat upp informationen om andelen personer helt utan inkomstslag eller ersättningar efter kön. Bland svensk-etiopiska personer finns det skillnader mellan män och kvinnor, där det bland svensk-etiopiska män var något vanligare att stå helt utan inkomstslag eller ersättning (7 procent) än bland de svensketiopiska kvinnorna (5 procent). De svensketiopiska kvinnorna ligger närmare andelen ersättningslösa personer bland personer med svensk bakgrund, särskilt när man ser till svensk-etiopiska kvinnor födda i Sverige (4 pro-

cent). Detta är ett av de tillfällen i rapporten då vi återigen talar om relativt små procentuella skillnader, men som kan se stora ut när de studeras enskilt i diagram på detta sätt. I detta fall förhåller det sig ändå så att de svensketiopiska männen ligger på en nästan dubbelt så stor andel personer som står helt utan inkomst än andelen bland samtliga personer med svensk bakgrund år 2018. Detta gäller för såväl Sverigefödda svensketiopiska män (7,1 procent) som för Etiopienfödda svensketiopiska män (7,5 procent).

DIAGRAM 53 | ANDEL PERSONER (20–64 ÅR)**HELT UTAN INKOMST/ERSÄTTNINGAR – MÄN OCH KVINNOR**

■ Män ■ Kvinnor

Födda i Etiopien**Födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien****Samtliga svensketiopier****Hela svenska folket**

Låg ekonomisk standard

Ett annat begrepp som kopplar till avsaknad av en fullskalig inkomst, är *låg ekonomisk standard*. Termen omfattar de personer eller hushåll som har en inkomst, men vars ekonomiska förutsättningar är sämre än för övriga personer eller hushåll i landet. Definitionen som vi använder här, säger att de personer som har en låg ekonomisk standard är de som lever i ett hushåll vars disponibla inkomst är mindre än 60 procent av medianvärdet för samtliga hushåll.³

Termen *disponibel inkomst* omfattar samtliga inkomstkällor som ett hushåll har och tar inte hänsyn till var dessa kommer från.

Som en bakgrund gällande personer med låg ekonomisk standard i hela Sverige, kan vi säga att det år 2019 handlade om strax över 1 522 000 personer som ingick i hushåll med en så pass svag ekonomi. Det rörde sig då alltså om drygt 15 procent av hela Sveriges befolkning. Vi ser i diagram 54, att andelen av svensketiopiska personer som hade en låg ekonomisk standard vid samma år var betydligt högre. Var tredje svensketiopisk person levde år 2019 i ett hushåll med låg ekonomisk standard. Situationen såg likadan ut om vi blickar sex år tillbaka i tiden till år 2013.

DIAGRAM 54 | ANDEL SVENSKETIOPIER RESPEKTIVE BEFOLKNINGEN I SVERIGE, ALLA ÅLDRAR, MED LÅG EKONOMISK STANDARD – 2013 OCH 2019

■ 2013 ■ 2019

Samtliga svensketiopier

Hela svenska folket

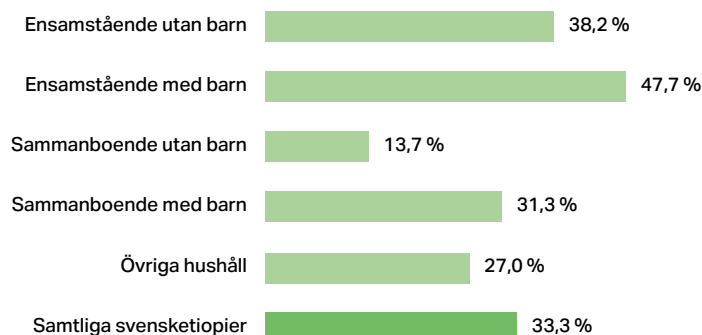

Särskilt höga andelar av svensketiopiska personer med låg ekonomisk standard återfanns år 2019 bland personer som ingick i ensamstående hushåll med barn. Knappt hälften av samtliga ensamstående svensketiopiska hushåll med barn hade då en låg ekonomisk standard. Andelen personer med låg ekonomisk standard finns beskrivet efter typ av hushåll i diagram 55.

Vi ser i diagram 55 att förutom ensamstående hushåll med barn, ligger också andelen personer med låg ekonomisk standard i ensamstående hushåll utan barn (38

procent) över andelen personer med låg ekonomisk standard bland samtliga svensketiopier. Sammanboende hushåll med barn och övriga hushåll ligger kring 30 procent när det gäller andelen personer med låg ekonomisk standard. En hushållstyp skiljer sig däremot markant gentemot de andra svensketiopiska hushållstyperna: Sammanboende hushåll utan barn. Bland dessa svensketiopiska hushåll ligger andelen personer med låg ekonomisk standard på ungefär samma nivå (14 procent) som andelen bland alla personer i Sverige.

DIAGRAM 55 | ANDEL SVENSKETIOPTIER, ALLA ÅLDRAR, MED LÅG EKONOMISK STANDARD 2019
– SKILLNADER MELLAN OLIKA HUSHÅLLSTYPER

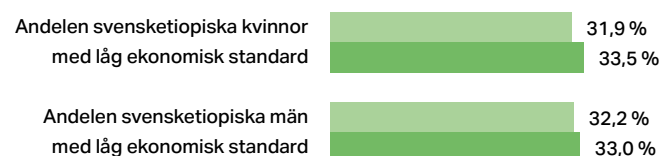
Det kan också vara intressant att veta om andelen personer med låg ekonomisk standard skiljer sig mellan kvinnor och män. Detta presenteras i diagram 56.

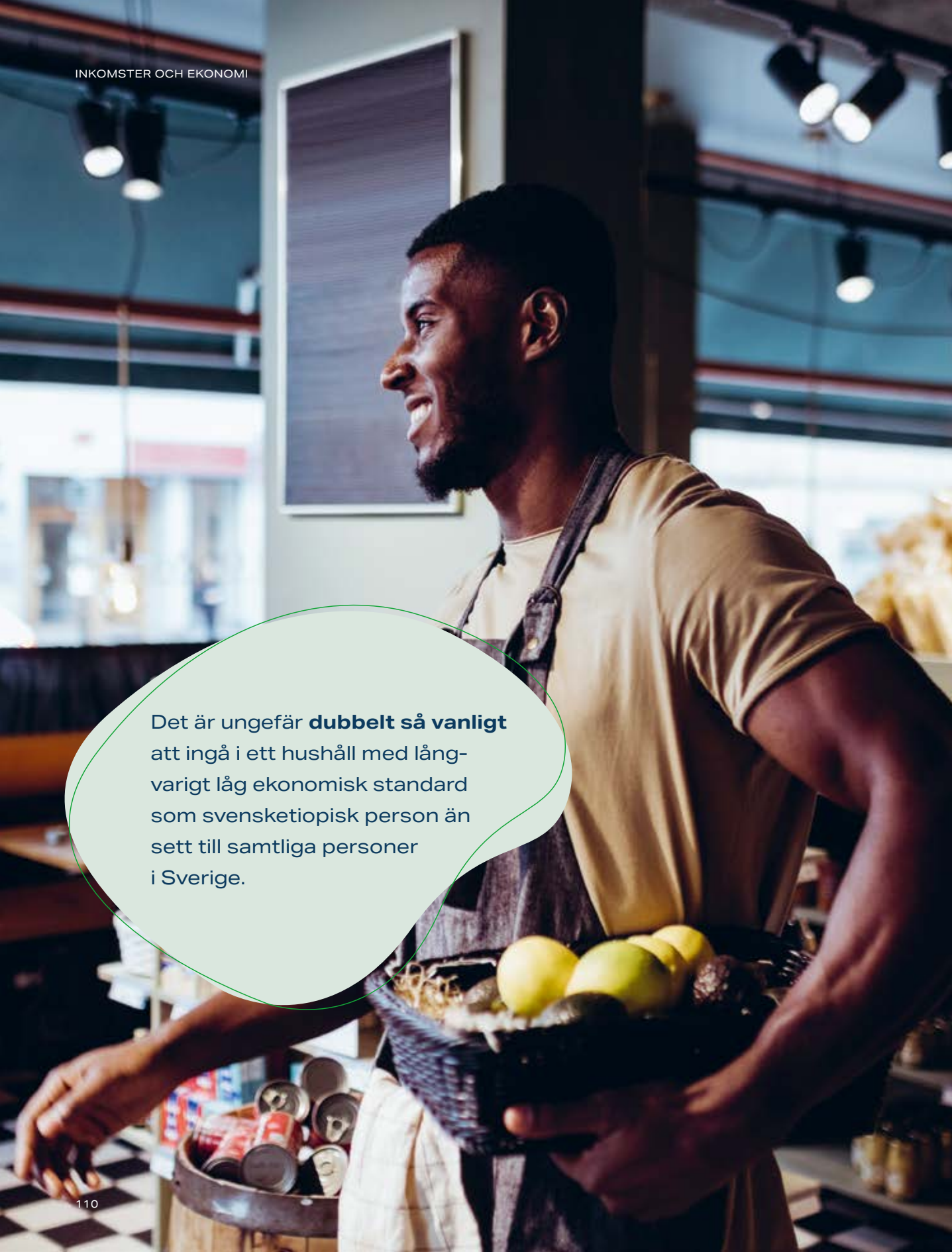
Vi ser där att skillnaderna mellan könen var mycket små såväl år 2013 som år 2019. Det rörde sig om mindre än 1 procent-

enhets skillnad mellan andelen svensketiopiska kvinnor och andelen svensketiopiska män med låg ekonomisk standard vid båda årtalen. Andelen bland kvinnorna har vuxit marginellt mer mellan åren (1,5 procentenhet) än bland männen (0,8 procentenheter).

DIAGRAM 56 | ANDEL SVENSKETIOPIER, KVINNOR OCH MÄN, ALLA ÅLDRAR, MED LÅG EKONOMISK STANDARD – 2013 OCH 2019

■ 2013 ■ 2019

A man with a beard and short dark hair, wearing a light-colored t-shirt and a dark apron, is smiling and looking to his left. He is holding a dark wicker basket filled with lemons and avocados. The background shows a modern kitchen with track lighting and a checkered floor.

Det är ungefär **dubbelt så vanligt** att ingå i ett hushåll med långvarigt låg ekonomisk standard som svensketiopisk person än sett till samtliga personer i Sverige.

Långvarigt låg ekonomisk standard

En person kan ha en låg ekonomisk standard under såväl längre som kortare perioder. Det är alltså en status som kan vara tillfällig.

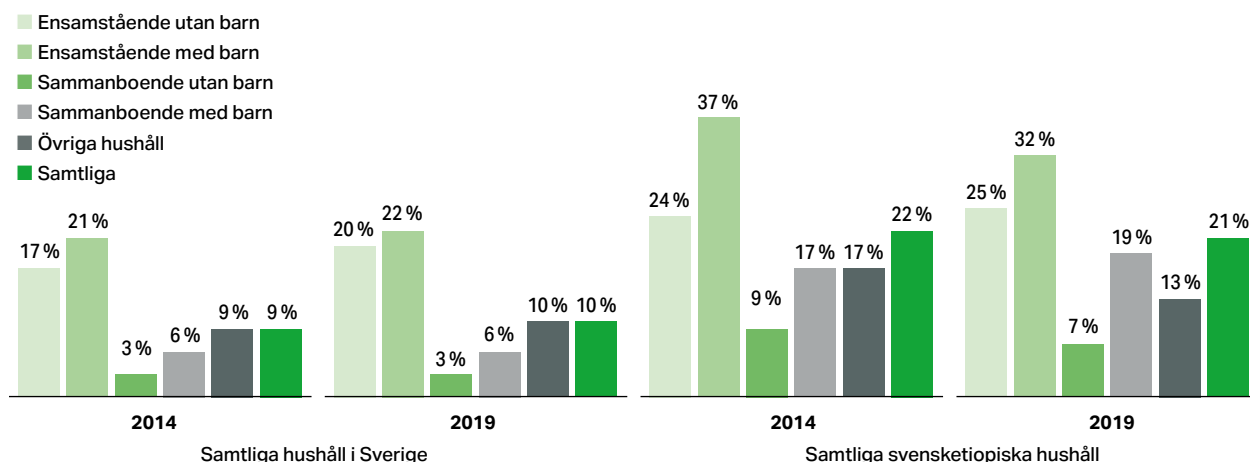
En *långvarigt låg ekonomisk standard* innebär att ett hushåll har haft en låg ekonomisk standard dels under det år som mäts⁴ dels att samma hushåll har registrerats med låg ekonomisk standard minst två av de tre tidigare åren. Det innebär att ett hushåll med långvarigt låg ekonomisk standard år 2014 även hade en låg ekonomisk standard under minst två av åren 2011, 2012 samt 2013. Om vi skulle beskriva detta något förenklat och utan att blanda in lika många siffror, skulle vi kunna säga att de hushåll som har en långvarigt låg ekonomisk standard är de som under flera års tid har haft låga inkomstnivåer. Som vi nämnt tidigare i denna rapport riskerar låga inkomstnivåer att ytterligare förstärka utanförskap hos dessa personer.

Vi ska i denna del av avsnittet fokusera specifikt på just dessa hushåll, de som under en lång tid har haft en utsatt ekonomisk

situation. Av samtliga hushåll i Sverige år 2019 räknades 10 procent som hushåll med en långvarigt låg ekonomisk standard. Bland samtliga svensketiopiska hushåll vid samma år låg denna andel på strax över 20 procent. Det var med andra ord ungefär dubbelt så vanligt att ingå i ett hushåll med långvarigt låg ekonomisk standard som svensketiopisk person än sett till samtliga personer i Sverige.

I diagram 57 beskrivs fördelningen av andelen hushåll med långvarigt låg ekonomisk standard efter hushållstyp bland såväl svensketiopier som hela befolkningen i Sverige. Det var vanligare att det fanns en långvarigt utsatt ekonomisk situation bland svensketiopiska hushåll än bland svenska hushåll i stort. Ensamstående hushåll med barn var den hushållstyp där denna typ av ekonomisk utsatthet var vanligast förekommande. Detta gäller för både svensketiopiska hushåll och samtliga svenska hushåll. Av samtliga svensketiopiska ensamstående hushåll med barn hade drygt 30 procent en långvarigt låg ekonomisk

DIAGRAM 57 | ANDEL AV SAMTLIGA HUSHÅLL I SVERIGE OCH SAMTLIGA SVENSKETIOPISKA HUSHÅLL SOM HAR EN LÅNGVARIGT LÅG EKONOMISK STANDARD – 2014 OCH 2019

standard år 2019, vilket kan jämföras med 22 procent hos samma hushållstyp bland hela befolkningen vid samma tillfälle.

Men den ekonomiska utsattheten återfinns även bland andra hushållstyper. Vart fjärde ensamstående svensketiopiskt hushåll utan barn hade en långvarigt låg ekonomisk standard både år 2014 och 2019. Bland samtliga ensamstående hushåll utan barn i Sverige hade andelen hushåll med långvarigt låg ekonomisk standard förvisso ökat under tidsperioden, men låg ändå lägre än svensketiopiska hushåll av samma typ. Bland de sammanboende hushållen kan vi se att andelen med en långvarigt låg ekonomisk standard är densamma bland samtliga svenska hushåll vid båda årtalen, såväl för sammanboende hushåll utan som med barn.

Bland sammanboende svensketiopiska hushåll ser vi däremot att andelen med en långvarigt låg ekonomisk standard minskat något bland de sammanboende hushållen utan barn, samtidigt som den ökat något bland de sammanboende hushållen med barn. Bland de svensketiopiska hushåll som räknas som "övriga hushåll", kan vi också se en tydlig minskning av andelen hushåll med en långvarigt låg ekonomisk standard.

Tittar vi i stället på andelen svensketiopiska hushåll med långvarigt låg ekonomisk standard utifrån personernas födelseland ser det ut som i diagram 58.

Det var mer vanligt att svensketiopier som är födda i Etiopien bor i ett hushåll med låg ekonomisk standard än bland svensk-etiopier som är födda i Sverige med minst en förälder född i Etiopien – i synnerhet när man tittar på personer boende i följande hushållstyper:

- Ensamstående hushåll utan barn:
27 procent av Etiopienfödda svensk-etiopiska personer ingår i ett utsatt

Vart fjärde ensamstående svensketiopiskt hushåll utan barn hade en långvarigt låg ekonomisk standard både år 2014 och 2019.

hushåll jämfört med 16 procent av Sverigefödda svensketiopiska personer.

- Sammanboende hushåll utan barn: 9 procent av Etiopienfödda svensketiopiska personer ingår i ett utsatt hushåll jämfört med 2 procent av Sverigefödda svensketiopiska personer.
- Sammanboende hushåll med barn: 22 procent av Etiopienfödda svensketiopiska personer ingår i ett utsatt hushåll jämfört med 16 procent av Sverigefödda svensketiopiska personer.

däremot inga större skillnader mellan svensketiopiska personer som var födda i Sverige och de personer som var födda i Etiopien. När vi jämför de två grupperna med varandra kan vi se att det generellt skett en minskning av andelen hushåll med denna typ av ekonomisk utsatthet bland de sverigefödda svensketiopiska personerna. Bland de etiopienfödda personerna kan vi däremot inte se något sådant mönster, även om andelen hushåll med långvarigt låg ekonomisk standard minskat inom flera typer av hushåll.

Bland hushållstyperna ensamstående hushåll med barn och övriga hushåll, fanns

DIAGRAM 58 | ANDEL AV SAMTLIGA SVENSKETIOPISKA HUSHÅLL SOM HAR EN LÅNGVARIGT LÅG EKONOMISK STANDARD – UPPDELAT EFTER FÖDELSELAND – 2014 OCH 2019

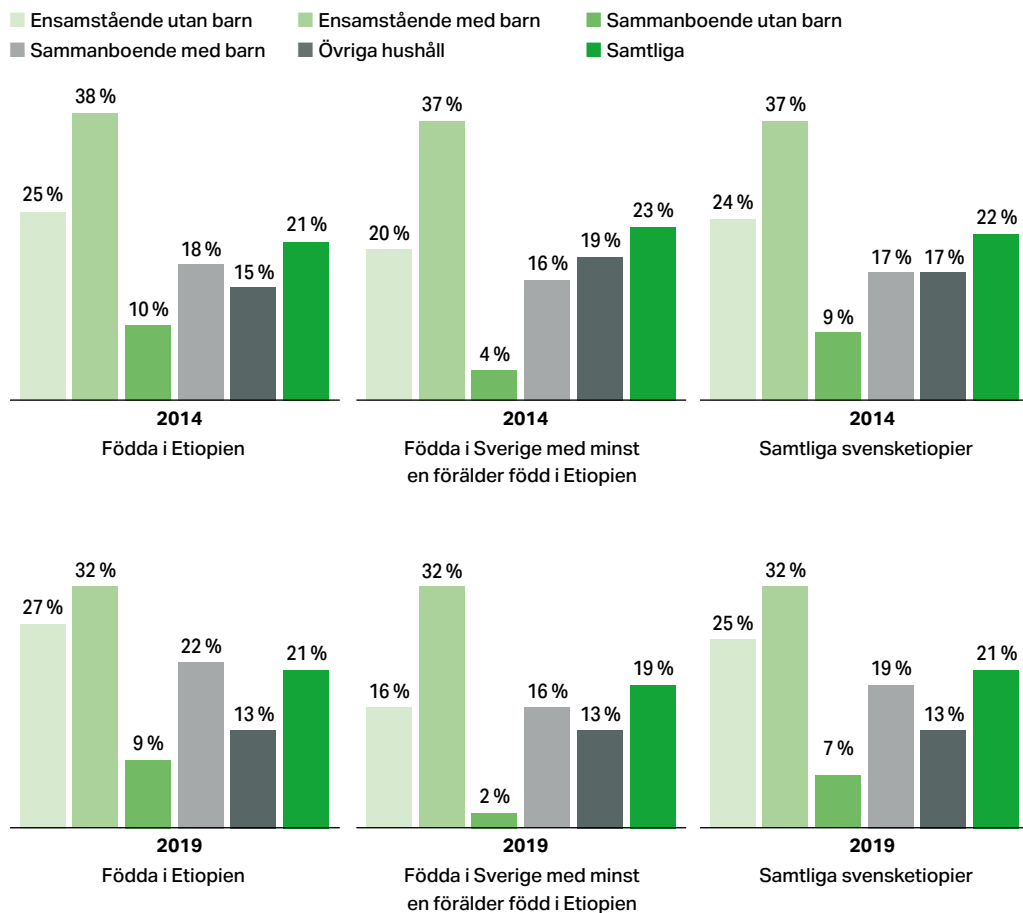
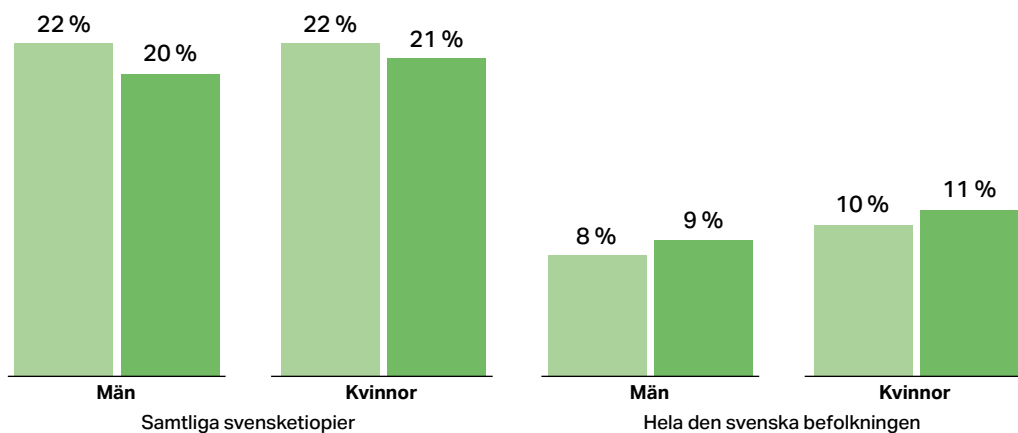

DIAGRAM 59 | ANDEL AV SAMTLIGA HUSHÅLL I SVERIGE OCH SAMTLIGA SVENSKETIOPISKA HUSHÅLL SOM HAR EN LÅNGVARIGT LÅG EKONOMISK STANDARD – UPPDELAT EFTER KÖN

■ 2014 ■ 2019

Vi kan slutligen konstatera att det inte fanns någon större skillnad mellan svensketiopiska kvinnor och män huruvida man ingått i ett hushåll med långvarigt låg ekonomisk standard eller inte. Bland både svensk-

etiopiska kvinnor och män hade andelen personer som ingår i ett hushåll med denna typ av ekonomisk utsatthet minskat med någon enstaka procentenhet mellan åren 2014 och 2019.

6,9%

6,9 procent av samtliga svensketiopier
hade 2019 långvarigt ekonomisk bistånd.

Långvarigt ekonomiskt bistånd

I tidigare avsnitt diskuterade vi olika inkomstslag bland hela befolkningen i Sverige generellt och bland svensketiopier specifikt. Ett av dessa inkomstslag var ekonomiskt bistånd, det som i vardagligt tal ofta kallas för socialbidrag.

Vi såg i diagram 50 att knappt 20 procent av samtliga svensketiopiska personer i åldrarna 18 till 64 hade ekonomiskt bistånd som en del av sin inkomst, något som bara gäller ungefär 5 procent av hela befolkningen i Sverige.

Vi ska i detta avsnitt beskriva ett annat, men relaterat, mått som kan användas för att studera ekonomisk utsatthet: *långvarigt ekonomiskt bistånd*. Begreppet syftar till att beskriva personer som ingår i ett hushåll som har haft ekonomiskt bistånd i minst tio månader under det undersökta året. Ju längre tid som en person, eller ett hushåll, får hela eller en del av sin inkomst genom ekonomiskt bistånd anses risken för att bi-

ståndet blir en permanent del av inkomsten öka. Att vara socialbidragsberoende är en ekonomisk situation som kan vara svår att bryta och bör därför undvikas.

I Sverige har andelen av befolkningen som har långvarigt ekonomiskt bistånd legat på ungefär 2 procent. Bland svensketiopiska personer ser vi i diagram 60 att andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd var högre och låg på ungefär 7 procent både år 2013 och år 2019.

De högsta nivåerna av långvarigt ekonomiskt bistånd bland svensketiopiska personer hittar vi bland de som ingår i ett ensamstående hushåll med barn (drygt 9 procent) samt de personer som ingår i övriga hushåll (9 procent). Lägst nivåer återfinns bland sammanboende svensketiopiska hushåll utan barn (3 procent) följt av sammanboende svensketiopiska hushåll med barn (4 procent). Dessa siffror finns även beskrivna i diagram 61.

DIAGRAM 60 | ANDEL SVENSKETIOPIER OCH HELA BEFOLKNINGEN I SVERIGE, ALLA ÅLDRAR, MED LÅNGVARIGT EKONOMISKT BISTÅND – 2013 OCH 2019

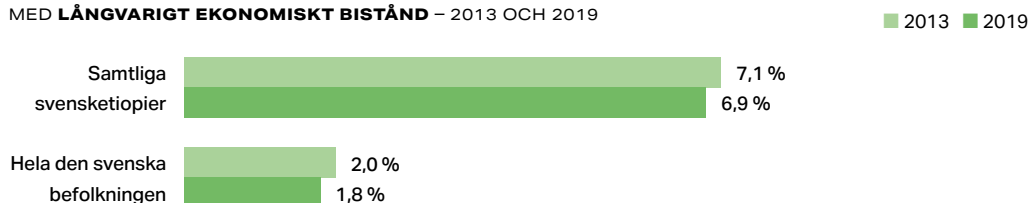
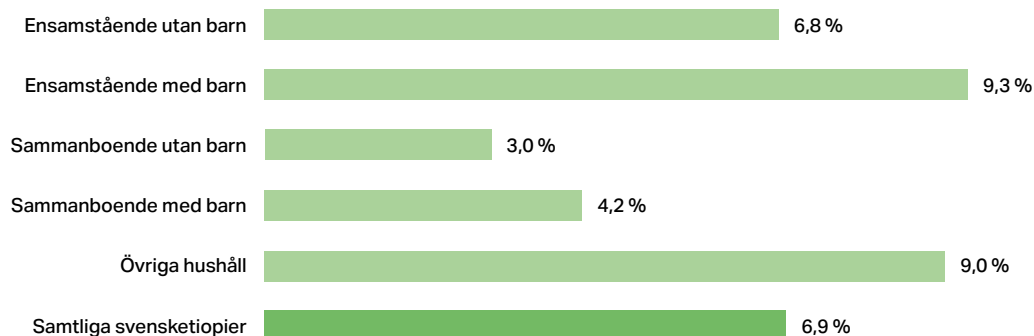

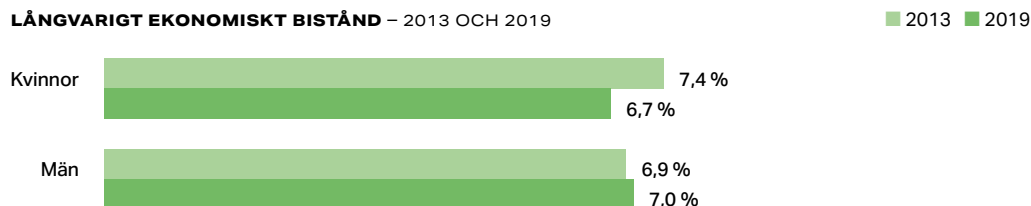
DIAGRAM 61 | ANDEL SVENSKETIOPIER, ALLA ÅLDRAR, MED LÅNGVARIGT EKONOMISKT BISTÅND – SKILLNADER MELLAN OLIKA HUSHÅLLSTYPER 2019

Det fanns inte några större skillnader mellan svensketiopiska kvinnor och män gällande andelen personer med långvarigt ekonomiskt bistånd – det skiljde mindre än 1 procentenhet mellan andelarna från de båda grupperna.

I diagram 62 kan vi däremot se att andelen svensketiopiska kvinnor med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat marginellt mer mellan åren 2013 och 2019, än andelen bland svensketiopiska män som ligger på nästan samma nivå vid båda tillfällena.

DIAGRAM 62 | ANDEL SVENSKETIOPIER, KVINNOR OCH MÄN, ALLA ÅLDRAR, MED LÅNGVARIGT EKONOMISKT BISTÅND – 2013 OCH 2019

30 procent av de svensketiopier som är ensamstående med barn lever med låg ekonomisk standard.

Låg inkomststandard

Det finns många olika sätt att mäta fattigdom på. Vi har tidigare tittat på och analyserat svensketiopiska personers generella ekonomiska situation utifrån begreppet *låg ekonomisk standard*. Begreppet beskriver en relativ fattigdom i en grupp jämfört med övriga invånare i landet. Det medför att oavsett vilka inkomstnivåer som samtliga invånare i landet uppnår, så kommer låg ekonomisk standard alltid beskriva den andel som har lägst inkomster.

Begreppet ger på så sätt inget entydigt tröskelvärde, utan kan innebära väldigt olika saker beroende på vilka grupper eller länder som jämförs. Även i de mest välbärgade länderna finns alltid en grupp som har lägst ekonomisk standard, och som med detta mått jämförs med den grupp som har lägst standard i ett utvecklingsland.

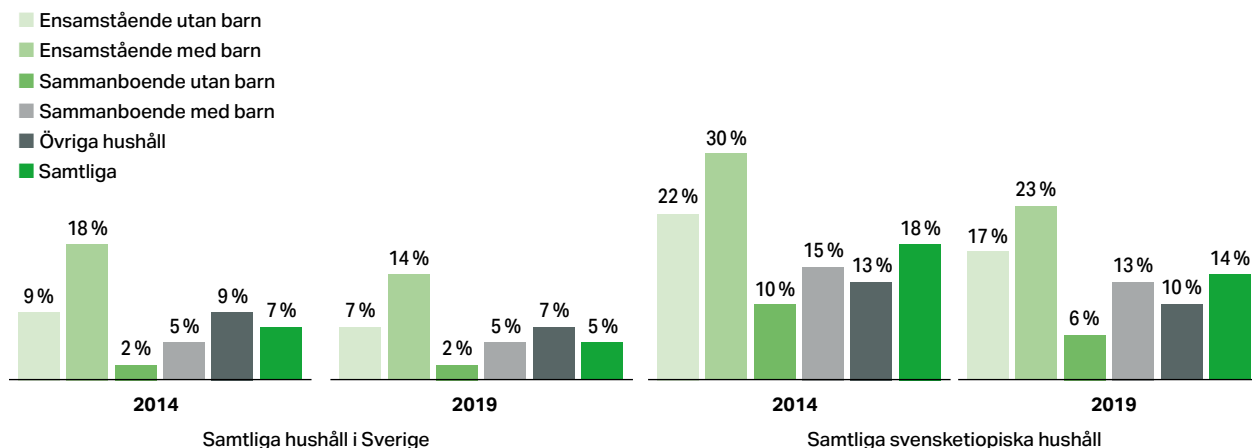
För att i viss mån komma bort från detta, kan vi i stället använda begreppet låg inkomststandard som ett alternativt mått på fattigdom. Begreppet beskriver huruvida ett

hushålls sammanlagda inkomster räcker till för de omkostnader som är nödvändiga för hushållet. Med nödvändiga omkostnader avses här kostnader för boende, försäkringar, barnomsorg, lokala resor och så vidare. Ett hushåll med en låg inkomststandard har inte inkomster som räcker till att täcka dessa utgifter.

År 2019 hade 5 procent av hushållen i Sverige en låg inkomststandard. Denna typ av ekonomisk utsatthet var vanligast i hushåll där det levde en ensam vuxen med ett eller flera barn (14 procent).

Bland landets svensketiopiska hushåll var andelen med en låg inkomststandard samma år nästan tre gånger så stor – 14 procent av samtliga svensketiopiska hushåll. Jämförs andelarna 2019 mot hur det såg ut fem år tidigare, 2014, så har dock andelen svensketiopiska hushåll med låg inkomststandard minskat inom samtliga hushållstyper.

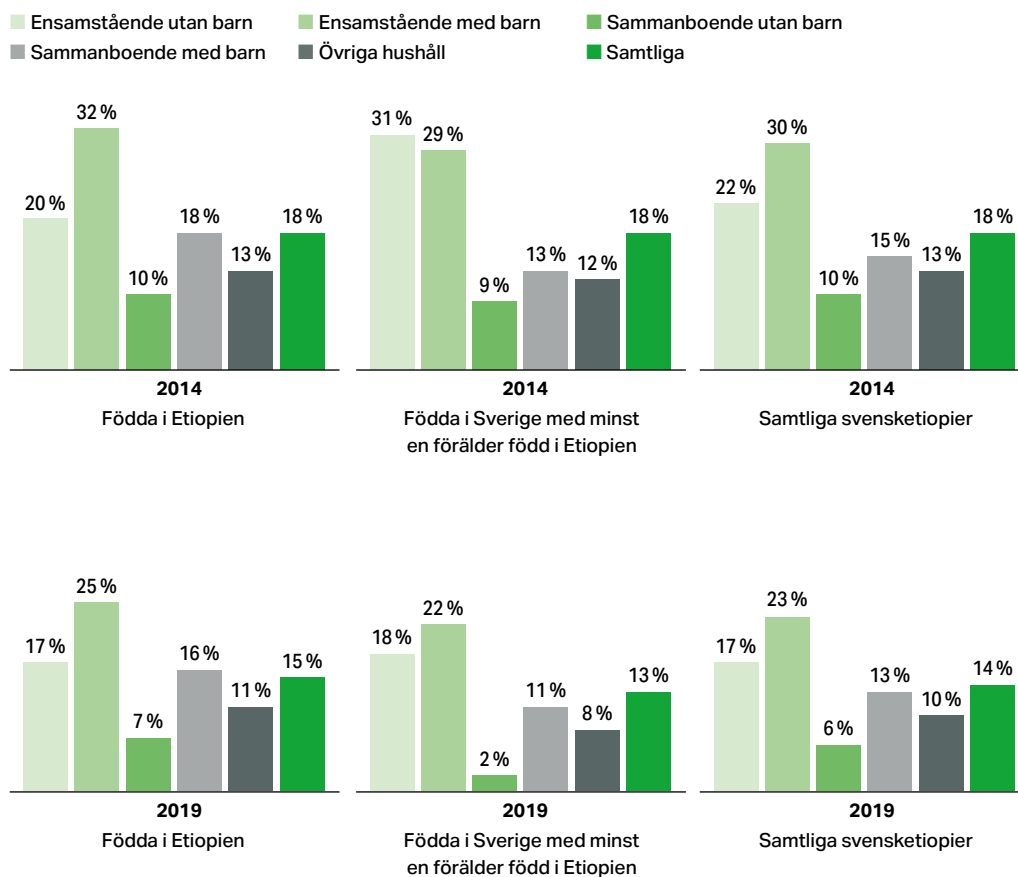
DIAGRAM 63 | ANDEL AV SAMTLIGA HUSHÅLL I SVERIGE OCH SAMTLIGA SVENSKETIOPISKA HUSHÅLL MED LÅG INKOMSTSTANDARD – 2014 OCH 2019

Ser vi till födelseland hos personerna som ingår i de olika hushållen, se diagram 64, kan vi konstatera dels att det har funnits skillnader i andelen hushåll med låg inkomststandard bland Sverigefödda och Etiopienfödda svensketiopier – men att

dess skillnader i de flesta fall var mindre omfattande 2019 än de var 2014, dels att det har skett en minskning av hushåll med låg inkomststandard bland samtliga svensketiopiska hushåll mellan dessa år.

DIAGRAM 64 | ANDEL AV SAMTLIGA SVENSKETIOPISKA HUSHÅLL MED LÅNGVARIGT LÅG INKOMSTNIVÅ – UPPDELAT EFTER FÖDELSELAND – 2014 OCH 2019

Andelen självförsörjande

Att vara *självförsörjande* innebär i vardagligt tal att en person kan försörja sig själv utan ekonomiskt stöd från det offentliga, det vill säga genom de inkomster som personen själv har tjänat. Att studera hur stor andel av en grupp som klarar av att leva på de inkomster som inkommer från eget arbete och kapital är ytterligare ett grepp för att beskriva den ekonomiska ställningen hos personerna som ingår i den studerade gruppen.

Vi ska i detta avslutande avsnitt studera just detta, nämligen hur vanligt det är bland svensketiopiska personer att vara självförsörjande.

Men först en liten bakgrund till begreppet och de definitioner som vi använder oss av. De inkomster som nu står i fokus kallas för faktorinkomster och skiljer sig från andra typer av inkomster, exempelvis sådana som personen får genom bidrag från det offentliga. Faktorinkomsten är viktig att förstå, då den ingår i den definition som vi använder gällande *självförsörjande* i denna rapport. När vi skriver att en person är självförsörjande så menar vi att personen har en faktorinkomst, alltså en inkomst från arbete och kapital, som överstiger fyra *prisbasbelopp*. Prisbasbeloppet är en faktor som

regelbundet justeras med utgångspunkt i valutans inflation. 2013 låg exempelvis prisbasbeloppet på 44 500 kronor medan det 2019 låg på 46 500 kronor. Översatt till årsinkomst innebär att vara självförsörjande vid dessa tidpunkter att man hade en årsinkomst före skatt på 178 000 kronor respektive 186 000 kronor. I termer av månadsinkomst handlade detta om 14 833 kronor år 2013 och 15 500 kr år 2019.

Vi har återigen valt att titta enbart på personer i det åldersspann där det är vanligast att ha en inkomst av arbete, nämligen personer i åldern 25 till 64 år. Detta är en åldersgrupp som vi tittat särskilt på vid flera tidigare tillfällen i denna rapport.

I diagram 65 beskrivs andelen svensketiopiska personer respektive andelen av samtliga personer i Sverige i åldern 25 till 64 år som var självförsörjande, åren 2013 och 2019. Bland samtliga svensketiopier var ungefär 6 av 10 personer självförsörjande år 2019. Detta var en ökning jämfört med år 2013 då ungefär varannan (5 av 10) svensketiopisk person var självförsörjande. Jämfört med samtliga personer i Sverige som var självförsörjande år 2019 var däremot andelen självförsörjande svensketiopiska personer fortfarande tydligt lägre.

DIAGRAM 65 | ANDEL SVENSKETIOPIER RESPEKTIVE HELA BEFOLKNINGEN I SVERIGE, 25–64 ÅR, SOM VAR SJÄLVFÖRSÖRJANDE – 2013 OCH 2019

Samtliga svensketiopier

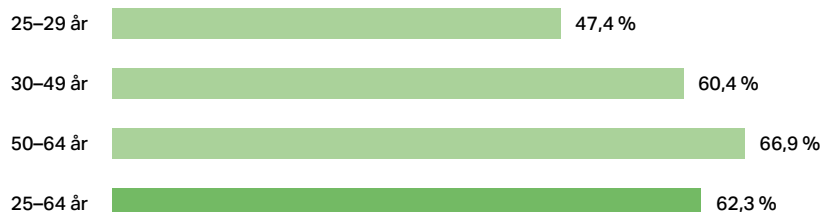
Hela den svenska befolkningen

Inom den svensketiopiska gruppen fanns år 2019 också skillnader mellan olika åldersgrupper gällande hur vanligt det var att vara självförsörjande. Vi ser i diagram 66 att det för svensketiopiska personer mellan 30 och 64 år var betydligt mindre vanligt att vara

självförsörjande än bland de yngre svensketiopiska personerna (under 30 år). Det var knappt hälften av samtliga svensketiopier i åldern 25 till 29 år som var självförsörjande år 2019.

DIAGRAM 66 | ANDEL SVENSKETIOPIER, 25–64 ÅR, SOM VAR SJÄLVFÖRSÖRJANDE 2019
– SKILLNADER MELLAN OLIKA ÅLDERSGRUPPER

Skillnader i andelen självförsörjande finns även när vi jämför svensketiopiska kvinnor och svensketiopiska män. Det var år 2019 något vanligare att vara självförsörjande som svensketiopisk man än som svensketiopisk kvinna. Skillnaderna är däremot inte jättestora, år 2013 var 50 procent av kvinnorna och 56 procent av männen självförsörjande och år 2019 var 56 procent av kvinnorna och 65 procent av männen självförsörjande. Vi kan således konstatera att skillnader i andelen självförsörjande finns mellan svensketiopiska kvinnor och män, och att dessa skillnader rörde sig om relativt små skillnader men att dessa skillnader var större år 2019 än de var år 2013.

sörjande och år 2019 var 56 procent av kvinnorna och 65 procent av männen självförsörjande. Vi kan således konstatera att skillnader i andelen självförsörjande finns mellan svensketiopiska kvinnor och män, och att dessa skillnader rörde sig om relativt små skillnader men att dessa skillnader var större år 2019 än de var år 2013.

DIAGRAM 67 | ANDEL SVENSKETIOPISKA KVINNOR OCH MÄN, 25–64 ÅR, SOM VAR SJÄLVFÖRSÖRJANDE – 2013 OCH 2019

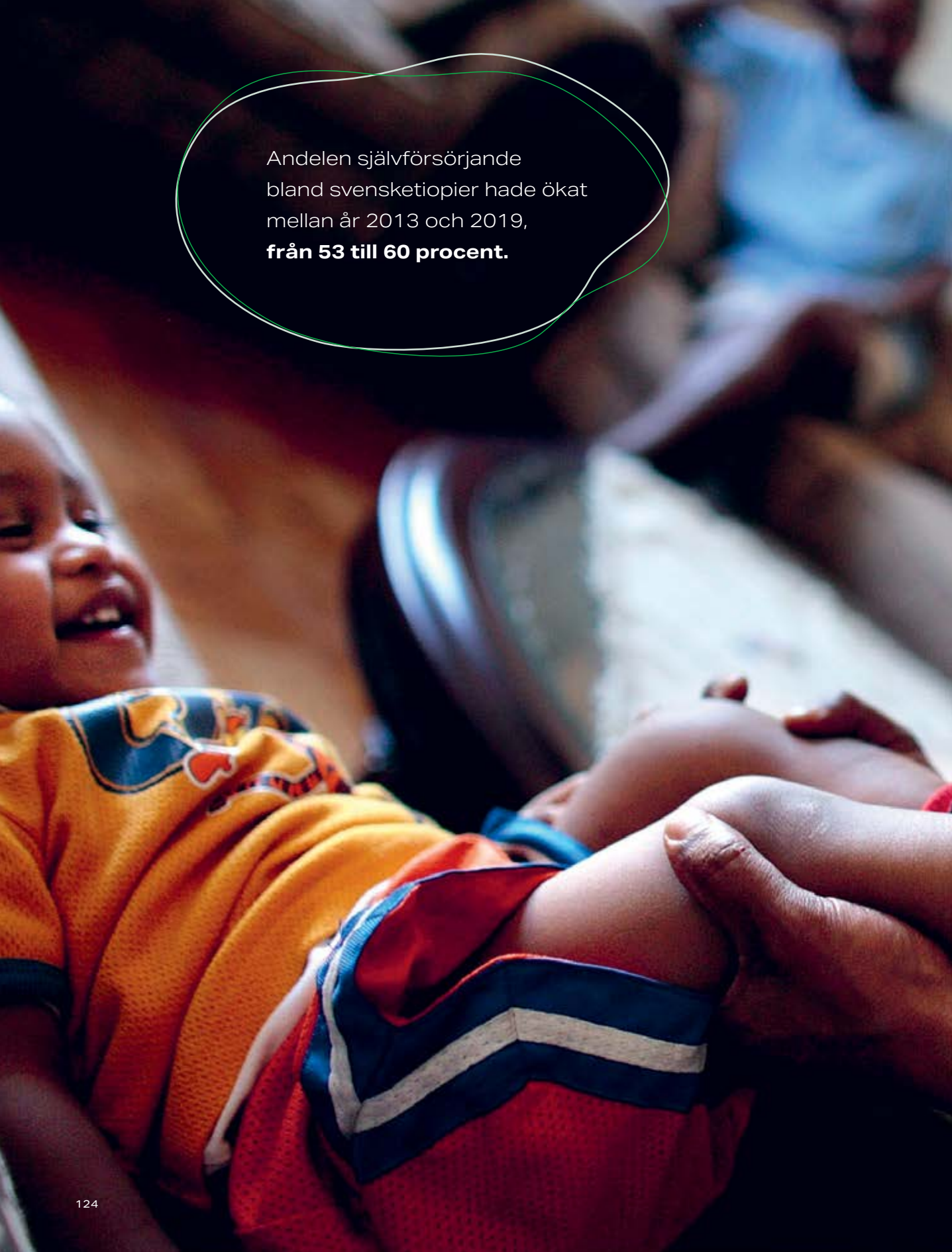
■ 2013 ■ 2019

Svensketiopiska kvinnor

Svensketiopiska män

Andelen självförsörjande
bland svensketiopier hade ökat
mellan år 2013 och 2019,
från 53 till 60 procent.

Swedish Ethiopians

– major differences between Swedish and Ethiopian born

Demographics

In 2019, more than 35,000 Swedish-Ethiopians – born in Ethiopia or in Sweden to at least one Ethiopian-born parent – were registered in Sweden. The same group of people, who we in this report refer to as Swedish-Ethiopians, made up around 0.3 percent of the entire population of Sweden. Six out of ten Swedish-Ethiopians were born in Ethiopia and had immigrated to Sweden with about 40 percent having been born in Sweden.

In comparison with the Swedish population, Swedish-Ethiopians tend to have more children and a younger population with fewer people aged 45 and over. Most Swedish-Ethiopian children and young people were born in Sweden.

Length of stay and grounds for residence

In 2018, 38 percent of Ethiopian born people registered in Sweden had spent 20 years or more in Sweden. In 2010, a second wave of Ethiopians emigrated to Sweden.

The average length of stay was 15 years.

More than half of all Swedish-Ethiopians born in Ethiopia came to Sweden as refugees or as a relative of a refugee.

Citizenship and electoral participation

Most of the Swedish-Ethiopians registered in Sweden in 2013 and 2019 held a Swedish citizenship.

Electoral participation is another parameter often used to describe the level of social engagement. Swedish-Ethiopians, whether born in Sweden or Ethiopia, generally have a high level of electoral participation. More than 75 percent of all eligible Swedish-Ethiopians voted in the most recent general election in 2018. The highest level of voter participation, equal to that of all persons entitled to vote in Sweden, was found among Swedish-Ethiopian women born in Sweden.

Living conditions

In 2019, 1 in 3 of Ethiopian born Swedish-Ethiopians lived in one Sweden's 61 particularly vulnerable areas.

In 2019, most Swedish-Ethiopians lived in rented accommodation while property ownership was significantly less common.

The average living space per person in a Swedish-Ethiopian home was about half that of a Swedish home (42 sq m).

Academic performance among children and young people

Depending on the country of birth, differences can be seen in the results of Swedish-Ethiopian students – differences that recur throughout their education.

This applies to both Year 6 and Year 9 students.

However, at sixth form level, Swedish-Ethiopian students and graduates are generally on par with or above the Swedish national average.

Ethiopian-born students, on the other hand, have difficulty reaching the same results. Compared with Swedish born students, only half of the Swedish-Ethiopian students born in Ethiopia achieve a Pass in the three subjects taken in Year 6 or become eligible for an upper secondary school programme.

Level of education among adults

Compared with the population of Sweden in general, a slightly larger proportion of Swedish-Ethiopians have a lower level of education whilst a slightly smaller proportion of Swedish-Ethiopians have a higher level of education. Most Swedish-Ethiopian people are educated to upper secondary school level. This applies to 37 percent of Swedish born and 42 percent of Ethiopian born Swedish-Ethiopians. Native born Swedish-Ethiopians are often found to have completed some type of post-secondary school education. However, Swedish-Ethiopians born in Ethiopia usually only have a primary school education.

In 2019, less than every third Swedish-Ethiopian was found to be educated in a general field of study,

the most common educational orientation among Swedish-Ethiopians. One in five Swedish-Ethiopians was educated in health, medical and social care. A little more than one in ten Swedish-Ethiopians had an education in social sciences, law, commerce, administration, technology or manufacturing.

Work and entrepreneurship

A little more than 60 percent of all Swedish-Ethiopians were found to be in employment in 2018, equally distributed between those born in Sweden and Ethiopia. There was also no real difference in the proportion of working Swedish-Ethiopian women and men.

In 2018, about two-thirds of Swedish-Ethiopian people worked in the private sector and one-third in the public sector. The most common area of employment was health and social care.

Unemployment

In 2018, just over 14 percent of all Swedish-Ethiopians were unemployed. Swedish-Eritreans born in Ethiopia were found to have a higher level of employment than those born in Sweden, i.e. 16.8 percent compared to 4.8 percent.

However, the level of unemployment among Swedish born Swedish-Ethiopians was found to be generally lower than that of the Swedish population (5.8 percent).

Long-term unemployment doubled among the Swedish-Ethiopians between the years of 2013 and 2018 though, it should be noted, from an initially very low level.

Income

In 2018, a little over 40 percent of all Swedish-Ethiopians had an annual income of between SEK 200,000 and SEK 300,000.

Compared with Swedish employees in total, a larger proportion of Swedish-Ethiopians earned less than SEK 200,000 per annum.

The proportion of Swedish-Ethiopians earning a minimum of SEK 400,000 per annum was about half that of other working people in Sweden.

No real difference was found in the income levels of Swedish-Ethiopian women and men. A difference was, however, found in the income levels of Swedish-Ethiopians born in Sweden and Ethiopia with a higher level of income among those born in Ethiopia compared to those born in Sweden.

Three out of four Swedish-Ethiopian people aged between 18 and 64 were in paid employment with a relatively large proportion receiving income benefit and other types of financial support. In particular, the proportion of Swedish-Ethiopians receiving financial support (social benefit) and study grants was higher than that of the general Swedish population in 2018.

Economic standard of living

In 2019, one in three Swedish-Ethiopians lived in a so-called low income household whilst only half of Swedish-Ethiopian households made up of one adult and a child/children were considered low income households. It was considerably more common among Swedish-Ethiopian than Swedish households to have a long-term low economic standard.

It was also considerably more common among Swedish-Ethiopians than among the general Swedish population to receive long-term income benefit support.

However, most Swedish-Ethiopians – 60 percent – were found to be self-sufficient. In particular, older generations of Swedish-Ethiopians were found to financially support their families while younger generations are less self-sufficient.

ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን

– ስዊድን በተወለዱና ኢትዮጵያ በተወለዱቱ መሃል ሰፊ ልዩነት

አሰፋፈር

በ2019 ዓ. ም. ቢያንስ ከአንድ ኢትዮጵያዊ ወላጅ፣ ኢትዮጵያ ወይም ስዊድን ውስጥ ተወልደው በስዊድን መዝገብ ሕዝብ ላይ እንደ ነዋሪ የተመዘገቡት ሰዎች ቁጥር 35000 ያልፍ ነበር። በዚህ ራፖርት ውስጥ ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ብለን የምንጠራቸው ሰዎች በሙሉ አንድ ላይ፣ በመላ ስዊድን ከሚኖረው ጠቅላላ ሕዝብ ጋር ሲነጻጸሩ 0.3 % ገደማ ናቸው። ከጠቅላላው ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ውስጥ ከአስር ስድስቱ የሚሆኑቱ (60 %) ኢትዮጵያ ውስጥ የተወለዱ እና በኋላም ወደ ስዊድን የመጡ ሲሆኑ 40 በመቶ የሚሆኑቱ ደግሞ ስዊድን ውስጥ የተወለዱ ናቸው።

ከመላው የስዊድን ሕዝብ ጋር ሲነጻጸር፣ ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያኑ በጥቅሉ ብዙ ሕጻናትና ታዳጊ ልጆች ያላቸው ወገኖች ሲሆኑ ዕድሜያቸው 45 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎች በአነስተኛ ቁጥር የሚገኝባቸው ናቸው። ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሕጻናት እና ታዳጊዎችን ለይተን ስንመለከት አብዛኛዎቹ ስዊድን ውስጥ የተወለዱ ሆነው ይገኛሉ።

የኖሩበት ግዜ እና የመኖሪያ ምክንያት

በ 2018 ዓ. ም. ስዊድን መዝገበ-ሕዝብ ውስጥ ከተመዘገቡት ኢትዮጵያ የተወለዱት መሃል፣ 38 ከመቶ የሚሆኑት ለ 20 ዓመት ያህል ወይም ከዚያ በታች ለሚሆን ግዜ ስዊድን ውስጥ የኖሩ ናቸው። በ 2010 ዓ. ም. ከኢትዮጵያ ወደ ስዊድን አዲስ የሰዎች ማዕበል ጎርፎ ነበር።

በስዊድን የኖሩበት ግዜ

በአማካኝ 15 ዓመት ያህል ነው።

ከግማሽ በላይ የሚሆኑት ኢትዮጵያ ውስጥ የተወለዱት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ወደ ስዊድን የመጡት በስደተኝነት መልክ ወይም የስደተኛው ግለ-ሰብ ቤተ ዘመድ በመሆናቸው ምክንያት ነው።

ዜግነት እና የምርጫ ተሳትፎ

በ2013 እና በ2019 በስዊድን መዝገበ-ሕዝብ ከተመዘገቡት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ውስጥ አብዛኛው የስዊድን ዜግነት ነበራቸው።

ሰዎች በማሕበራዊ ኑሮ ውስጥ የሚያደርጉትን ተሳትፎን ለመረዳት ከምንጠቀምባቸው መመዘኛዎች አንዱ በምርጫ የሚያደርጉትን ተሳትፎ በማስላት ነው። ከመላው ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰዎች ማለትም ስዊድን የተወለዱትና ኢትዮጵያ ውስጥ የተወለዱት አንድ ላይ፣ በምርጫ የሚሳተፉት ሰዎች ከማይሳተፉት ሰዎች ከፍተኛ ቁጥር አላቸው። በ2018 ዓ. ም. በተደረገው የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ምርጫ ላይ፣ የመምረጥ መብት ከነበራቸው ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ውስጥ 75 % የሚሆኑት በምርጫ ተሳትፈው ነበር። ስዊድን ውስጥ የተወለዱት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሴቶች በከፍተኛ ቁጥር የተሳተፉ ሲሆኑ፣ በመላ ስዊድን የመምረጥ መብት ያላቸው ሰዎች ከነበራቸው ተሳትፎ ጋር ሲነጻጸር መሳ ለመሳ ነበር።

የመኖሪያ ቤት

በ 2019 ዓ. ም. ኢትዮጵያ ውስጥ ከተወለዱት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ውስጥ ከሶስቱ አንዱ ስዊድን ውስጥ ባሉት 61 ከቶ የማይመቹ ወይም ለተለያዩ ችግሮች የተጋለጡ ተብለው በተመደቡት አካባቢዎች ውስጥ ይኖሩ ነበር።

በ 2019 ዓ. ም. ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን በኪራይ ቤቶች ውስጥ መኖራቸው ጎልቶ የሚታይ ሲሆን በተጓዳኝ ቤትን በግል ባለቤትነት መያዝና የባለቤትነት መብትን መግዛት (ägarerätt och bostadsrätt) በእጅጉ ያልተለመዱ ነበሩ።

ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን የሚኖሩበት ቤት አማካይ ስፋት-በአንድ-ሰው (boarea per person) ከቀሪው የስዊድን ነዋሪ ከሚኖሩት አማካይ ስፋት በአንድ-ሰው ጋር ሲነጻጸር ግማሽ አካባቢ ነበር – 42 ካሬ ሜትር – መላው የስዊድን ሕዝብ መሃል ።

የልጆች እና የታዳጊዎች የትምህርት ውጤት

በስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ተማሪዎች መሃል እንደየ ተወለዱበት ቦታ፣ ልጆቹ እና ታዳጊዎቹ በዕድሜያቸው እንደ ሚገቡበት የትምህርት ክፍል ወይም ደረጃ የትምህርት ውጤታቸውም በዚያው መጠን ልዩነት ያሳያል። ልክ በ 6ኛ ክፍል እንዳለው ሁሉ፣ ተመሪዎቹ 9ኛ ክፍል ጨርሰው ሲወጡ እና በመጨረሻም የጂምናዚየም ትምህርት ጀምረው ፈተናቸውን ሲወስዱ፣ ስዊድን ውስጥ የተወለዱት ተማሪዎች የውጤት ደረጃ በመላ ሃገሪቱ ውስጥ ካለው አማካይ የትምህርት ውጤት ጋር በአኩል ደረጃ ላይ ነው፣ አልያም ከፍ ያለ ነው።

በተቃራኒው ኢትዮጵያ ውስጥ የተወለዱት ተመሪዎች እዚህ ደረጃ ላይ የሚደርስ ውጤት ማግኘት ከባድ ሆኖባቸዋል። ከነዚህ ታማሪዎች ውስጥ ቁጥራቸው ግማሽ ገደማ የሚሆኑቱ የ6ኛ ክፍል ትምህርቶች ውስጥ በሶስቱ ማለፊያ ውጤት ያገኛሉ ወይም ልክ ስዊድን ውስጥ እንደተወለዱት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን በጂምናዚየም ውስጥ ከሚሰጡት ፕሮግራሞች በአንዱ የምስክር ወረቀት ያገኛሉ።

ትምህርት ለአዋቂው የሕዝብ ክፍል

በጥቅሉ ሲታይ ከስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ውስጥ ከመላ ጎደል ቁጥሩ በዛ ያለ ሰው ዝቅተኛ የትምህርት ደረጃ ያለው ሲሆን ከፍተኛ የትምህርት ደረጃ ያላቸው ሰዎች ቁጥር ከመላው የስዊድን ነዋሪ ጋር ሲነጻጸር ከመላ ጎደል ዝቅ ያለ ነው። የስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰዎች ትምህርት መመዘኛ ላይ ጎልቶ የሚታየው ከፍተኛ ደረጃ፣ የጂምናዚየም ትምህርት ያጠናቀቁ መሆናቸው ነው – ይህም ማለት ስዊድን አገር የተወለዱት 37 % ሲሆኑ ኢትዮጵያ ውስጥ የተወለዱት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ደግሞ 42 % ናቸው ማለት ነው። ስዊድን ውስጥ ከተወለዱት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን መሃል ከጂምናዚየም በላይ የሆነ የትምህርት ዘርፍ የወሰዱ መኖራቸው ጎልቶ

ይታያል። ኢትዮጵያ ውስጥ ከተወለዱት መሃል ደግሞ ከፍተኛ የትምህርት ደረጃቸው ከጅምናዚየም ዝቅ ያለ መሆኑ ነው ጎልቶ የሚታየው። በ 2019 ዓ ም ከስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ውስጥ አንድ ሶስተኛቸው የሚጠጉት በሆነ መደበኛ የሙያ ትምህርት ዓይነት ስልጥነው ነበር፤ ይህም በስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰዎች በብዛት ሲወስዱት ጎልቶ የሚታይ የሙያ ዘርፍ ነው። ከአምስት አንድ የሚሆኑት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰዎች በጤና ጥበቃና ህመምተኛ እንክብካቤ እንዲሁም በማህበራዊ ኑሮ አገልግሎት ዘርፍ ሥልጠና ወስደው ይገኛሉ። ከአስር አንድ ትንሽ ከፍ የሚል ቁጥር ያላቸው ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰዎች በማህበራዊ ኑሮ ሳይገኝ፤ በሕግ ትምህርት፤ በንግድ ወይም አስተዳደር እንዲሁም በቴክኒክ እና ምርት ዘርፍ ተምረዋል።

ሥራ እና ድርጅት

በ 2018 ዓ. ም 60 % የሚሆኑት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን በሙሉ በአንድ ወይም በሌላ የሥራ ዓይነት ተቀጥረው

የሚሰሩ ነበሩ፤ ኢትዮጵያ የተወለዱት እና ስዊድን የተወለዱት የቅጥር ሁኔታ ሲነጻጸሩ ከሞላ ጎደል በእኩል ደረጃ የነበረ መሆኑ ጎልቶ ይታያል። የስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሴቶችና ወንዶች ተቀጥሮ የመሥራት ሁኔታ ሲነጻጸር ያን ያህል ሰፊ ልዩነት የለም። በ 2018 ዓ. ም ሁለት ሶስተኛው የሚሆነው ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን በግል ድርጅቶች ውስጥ ተቀጥረው ሲሰሩ አንድ ሶስተኛ የሚሆነው በመንግሥታዊ ተቋማት ውስጥ ተቀጥረው ይሰሩ ነበር። ጎልቶ የሚታየው የቅጥር ሥራ በታዎች የጤና እና የእንክብካቤ እንዲሁም የማህበራዊ አገልግሎት ዘርፎች ናቸው።

ሥራ አጥነት

በ 2018 ዓ. ም ወደ 14 % የሚጠጋው ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሥራ - አጥ ነበሩ። ስዊድን ውስጥ ከተወለዱት ይበልጥ ሥራ አጥ የነበሩት ኢትዮጵያ የተወለዱት ናቸው፤ ልዩነቱ በመቶ ተሰልቶ ሲነጻጸር 16.8 % በ 4.8 % ያህላል።

ስዊድን አገር ውስጥ የተወለዱት ሰዎች የሥራ አጥነት ሁኔታ ከመላ የስዊድን ሕዝብ ሥራ አጥነት ጋር ሲታይ ዝቅ ያለ ነበር (5.8 %)። በ2013 እና በ2018 መሃል ለረጅም ጊዜ ሥራ አጥ ሆነው የቆዩት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ቁጥር በአጥፍ አድጎ ነበር፤ በዚሁ ዘመን በመጀመሪያው አካባቢ ከነበረው ዝቅ ያለ ቁጥር ጋር ሲነጻጸር።

ገቢ እና ምጣኔ ሃብት

በ 2018 ዓ. ም ወደ 40 % የሚጠጉት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ከ 200 000 ክሮኑር ኣስከ 300 000 ክሮኑር የሚደርስ ዓምታዊ ገቢ ነበራቸው።

ከመላው የስዊድን ሰርቶ አደር ሕዝብ ጋር ሲወዳደር ከፍተኛ ቁጥር ያላቸው ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰርቶ አደሮች የነበራቸው ዓመታዊ ገቢ በግለ-ሰብ ደረጃ ከ200 000 ክሮኑር በታች ነበር። የስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰርቶ አደሮች ዓመታዊ ገቢ በግለ-ሰብ ሲሰላ እነ ስተኛ ወደ 400 000 ያገኝ የነበረ ሲሆን፤ ይህም ከመላው የስዊድን ሰርቶ አደር ዓመታዊ ገቢ በግለ-ሰብ (årsinkomst per person) ጋር ሲነጻጸር ወደ ግማሽ ያህል ነው።

በስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሴቶችና ወንዶች መሃል ያን ያህል የገቢ ደረጃ ልዩነት አልነበረም። በአንጻሩ ግን ስዊድን በተወለዱ ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰርቶ አደሮች እና ኢትዮጵያ በተወለዱት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰርቶ አደሮች መሃል የተወሰነ የገቢ ልዩነት እንደነበር ይታያል።

ከ18 እስከ 64 ዓመት ዕድሜ ካላቸው ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ውስጥ ሶስት አራተኛው ያህሉ የሚያገኙት ገቢ ተቀጥሮ በመሥራት ነበር፤ ያም ሆኖ ብዙዎች በተዛማጅ የተለያዩ ድጎማና የገንዘብ ድጋፍ ያገኛሉ። በ2018 ዓ. ም በተለይ የገንዘብ ድጎማ እና ለትምህርት የሚሰጥ ድጎማ (studiebidrag) የወሰዱ ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ሰዎች ብዛት፤ ከመላው የስዊድን ሕዝብ ጋር ሲነጻጸር ከፍ ያላ ሆኖ ይገኛል።

መጣኔ ሃብታዊ መደብ

በ 2019 ዓ. ም ከሶስት አንዱ ስዊድናዊ ኢትዮጵያዊ ዝቅተኛ የምጣኔ ሃብት ደረጃ ከሚባለው ጎጆ ውስጥ የሚመደብ ነበር። ከነዚህ ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ውስጥ ግማሽ ያህሉን የሚይዙት አንድ አዋቂ ሰው ከልጆች ጋር የሚኖሩበት ጎጆ ነው። በተጨማሪም ከመላው የስዊድን ሕዝብ አንድ ጎጆ ጋር ሲነጻጸር የስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ጎጆ ለረጅም ጊዜ በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ የቆዩበት ሁኔታ በእጅጉ ጎልቶ ታይቷል።

ከመላ ስዊድን ሕዝብ አንጻር ሲታይ ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን ውስጥ ለረጅም ጊዜ የገንዘብ ድጎማ የሚወስዱ ሰዎች በእጅጉ ጎልተው ይታያሉ። አብዛኛዎቹ ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን - 60 በመቶ - ራሳቸውን ችለው የሚኖሩ የሚባሉ ናቸው። በተለይ በዕድሜ የገፉት ስዊድናዊ ኢትዮጵያውያን የጎጂቸውን ፍላጎት መሸፈን የሚችሉበት የኢኮኖሚ አቅም የነበራቸው ሲሆኑ በዕድሜ ያልገፉቱ ደግሞ ለአጭር ጊዜ ራሳቸውን ችለው የኖሩበት ሁኔታ አለ።

Statistiska källor

Den statistik som presenteras i rapporten är framtagen av Statistikmyndigheten SCB, specifikt för denna studie. Data kommer från flera olika register hos SCB. Eftersom SCB:s register uppdateras vid olika tillfällen är all data i rapporten inte från exakt samma tidpunkt. Statistiken ger således inte en entydig ögonblicksbild, utan snarare en bredare bild av situationen under de senaste åren. Dessutom har vi valt att ta fram merparten av statistiken med olika datering (olika år), för att kunna se hur olika företeelser utvecklats över tid.

Följande register har använts i rapporten:

- Registret över totalbefolkningen (RTB) 2013-12-31, 2018-12-31 och 2019-12-31
- Lägenhetsregistret 2013-12-31 och 2019-12-31
- Valstatistik 2018
- Utbildningsregistret 2014-01, 2019-01 och 2020-01
- Årskurs 6-registret, avgångna, VT 2019
- Årskurs 9-registret, avgångna, VT 2014 och VT 2019
- Höstterminens elevundersökningar, årskurs 6, HT 2014 och HT 2019
- Höstterminens elevundersökningar, årskurs 9, HT 2014 och HT 2019
- Höstterminens elevundersökningar, gymnasiet årskurs 3, HT 2014 och HT 2019
- Register över genomströmning i gymnasieskolan, startår läsåret 2010/2011, avslutat senast VT 2014 samt startår läsåret 2015/2016, avslutat senast VT 2019
- Registerbaserad aktivitetsstatistik (RAKS) 2013 och 2018
- Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) 2013 och 2018
- Arbetssökandestatistik 2013-12-31 och 2018-12-31
- Inkomst- och taxeringsregistret 2013 och 2018
- Entreprenörskapsdatabasen 2013 och 2018
- Stativ 2013-12-31 och 2018-12-31 (en longitudinell databas för integrationsstudier, i vilken ingår uppgifter från olika register hos SCB, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen)

Källorna ovan har kompletterats med uppgifter som har hämtats direkt från SCB:s statistikdatabaser, som finns tillgängliga via SCB:s hemsida. Detta gäller exempelvis boende efter upplåtelseform och andel invandrade efter kön <https://www.statistikdatabasen.scb.se/>
Antal beviljade medborgarskap har hämtats från migrationsverket <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Svenskt-medborgarskap.html>

Rapporten skrevs och producerades sommaren och hösten 2022.

Initiativtagare och huvudman till rapporten: Stiftelsen The Global Village
Urval och beställning av statistik från SCB: Ahmed Abdirahman, Stiftelsen The Global Village
Analys av statistik samt författande av rapportens faktakapitel: Silke Tindrebäck, Sweco, i samarbete med Ahmed Abdirahman, Stiftelsen The Global Village.

Redaktör: OTW
Grafisk design: OTW

Fotografer: Damon Winter/NY Times/TT-Bild (4-5), Julia Jane Persson (7), Paul Hansen (22-23), Maskot/TT-Bild (27, 60-61, 110), Mostphotos (36), Priscilla DuPreez (53), Privat (69), Christian Beutler/TT-Bild (80-81), Shutterstock (104-105), Davide Bonaldo/Shutterstock (118-119), Chip Somodevilla, Getty Images (124-125).

Övriga källor och definitioner

Sidan 8

1. Landguiden, 2022. Etiopien – Ekonomisk översikt. Utrikespolitiska institutet (ui.se)

Sidan 9

2. Ui, 2022. Konflikten Etiopien-Eritrea-Tigray, Utrikespolitiska institutet (ui.se)

Demografi och boende

Sidan 16

1. I de beskrivna siffrorna inkluderas inte de barn som är födda i Sverige med en eller bägge föräldrarna födda i något av de beskrivna länderna.

Sidan 18

2. SCB, 2021. <https://www.scb.se/hitta-statistik/temaomraden/statistik-om-integration/demografi-och-integration/>

Sidan 24

3. För att räkna fram dessa medelvärden har vi antagit/bestämt ett exakt värde på (längd på) vistelsetiden för vart och ett av intervallen, enligt följande:

Mindre än 1 år = 0,5 år	1-2 år = 1,5 år
3-4 år = 3,5 år	5-6 år = 5,5 år
7-8 år = 7,5 år	9-10 år = 9,5 år
11-15 år = 13 år	16-20 år = 18 år
21-30 år = 25,5 år	31-40 år = 35,5 år
41 år eller mer = 45,5 år	

Det är viktigt att se på de framräknade medelvärdena som ungefärliga eftersom de bygger på subjektiva antaganden (mittenvärden).

Sidan 30

4. Migrationsverket, 2021
5. SCB, Asylsökande efter medborgarskapsland, kön och år, 2019

Sidan 34

6. Med "svensk bakgrund" syftar vi på personer som är födda i Sverige med minst en förälder som också är född i Sverige.
7. Ui Landguiden, 2022. Etiopien – Aktuell politik. (ui.se)

Sidan 37

8. I Sverige finns i dag 60 geografiska områden som av polisen definierats som utsatta. Ett område definieras som utsatt om det har en låg socioekonomisk status och om de kriminella har en direkt inverkan på lokalsamhället. Det finns tre olika grader av utsatthet: utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden.
9. Fakta för förändring, Stiftelsen The Global

Village, 2019, s. 31

10. Fakta för förändring, Stiftelsen The Global Village, 2019, s. 25

11. Nationalencyklopedin, Hushåll, 2022.

12. Gruppen "övriga hushåll" definieras av SCB så här: Hushåll där minst en person i bostaden saknar nära relationer till någon annan i hushållet. Personen är varken barn eller förälder, eller har en parrelation, i hushållet. I gruppen "övriga hushåll" hittar vi till exempel hushåll med tregenerationsboenden, inneboende, kompisboenden och kollektiv.

Sidan 42

13. Fakta för förändring, Stiftelsen The Global Village, s.31

14. Fakta för förändring, Stiftelsen The Global Village, s. 32-33

Sidan 43

15. Fakta för förändring, Stiftelsen The Global Village, s. 23

Utbildning

Sidan 55

1. Kraven för behörighet till högskoleförberedande program är hårdare än de till yrkesprogrammen: det krävs godkända betyg i svenska (alternativt svenska som andraspråk), engelska och matematik samt i minst nio andra ämnen. Sammanlagt krävs alltså godkända betyg i minst tolv ämnen.

Behörighetskraven skiljer något mellan olika högskoleförberedande program.

Skillnaderna består i *vilka ämnen* (av de tolv) man måste ha godkänt i. För att söka in till ekonomiprogrammet, humanistiska programmet och samhällsvetenskapsprogrammet krävs till exempel godkända betyg i samhällsvetenskapliga ämnen medan det krävs godkända grundskolebetyg i de naturvetenskapliga ämnena för att kunna söka in till naturvetenskapsprogrammet.

2. För det *estetiska gymnasieprogrammet* finns inga specifika krav på vilka ämnesbetyg som ska vara godkända (utöver godkänt betyg i svenska, engelska och matematik, det vill säga de ämnen som samtliga gymnasieprogram kräver godkänt betyg i). De nio andra ämnena är alltså valfria. Det estetiska programmet har därmed de lägsta behörighetskraven av de högskoleförberedande programmen, även om skillnaderna i krav är små. Att välja ett av de högskoleförberedande programmen att studera är nödvändigt för

att kunna presentera statistik över behörighet till de högskoleförberedande gymnasieprogrammen.

Inkomster och ekonomi

Sidan 95

1. Inkomstintervallen har räknats om till exakta inkomstsiffror enligt följande subjektiva antaganden:

Upp till 100 000 kronor = 50 000 kronor
100 001 - 200 000 kronor = 150 000 kronor
200 001 - 300 000 kronor = 250 000 kronor
300 001 - 400 000 kronor = 350 000 kronor
400 001 - 500 000 kronor = 450 000 kronor
Mer än 500 000 kronor = 550 000 kronor

Sidan 98

2. I diagram 48 och flera andra diagram benämns dessa personer som personer med svensk bakgrund.

Sidan 108

3. För att kunna jämföra olika typer av hushåll med varandra, det vill säga hushåll med olika storlek och struktur, utgår SCB från något de kallar konsumtionsenheter. Man studerar hushållets disponibla inkomst, det vill säga hushållets samtliga inkomster, och räknar på ett komplicerat sätt om det till ett värde på en så kallad konsumtionsenhetsskala. Och i denna omräkning tar man alltså hänsyn till hushållets sammansättning.

Sidan 111

4. I detta avsnitt är mätåret 2014 respektive 2019.

Fakta för förändring är en rapportserie där vi belyser situationen för olika invandrar-grupper med hjälp av fakta som tagits fram av Statistikmyndigheten SCB. Rapportserien består av sex fristående rapporter.

